

PROTOCOL D'ACTUACIÓ DAVANT LES VIOLÈNCIES SEXUALS EN ESPAIS PÚBLICS D'OCI DE MARTORELL

Ajuntament de Martorell

Octubre, 2020

SURT

Autora:

Mireia Cots Melero
Surt. Fundació de Dones.

Amb la col·laboració de:

Ajuntament de Martorell
Diputació de Barcelona

Índex

1. Consideracions prèvies.....	1
1.1 Presentació i justificació del Protocol.....	1
1.2 Objectius, fases i principis d'elaboració del Protocol.....	3
1.3 Estructura de l'Informe	5
2. Violències sexuals als espais públics d'oci.....	6
2.1 Marc teòric	6
2.2 Marc jurídic i conceptual	8
2.3 Conceptualització del Protocol.....	15
3. Estat de la qüestió a Martorell	17
3.1 Aspectes metodològics	17
3.2 Resultats principals de la diagnosi.....	19
4. Protocol d'actuació.....	47
4.1 Aplicació.....	47
4.2 Principis guia i eixos d'actuació	47
4.3 Pautes i circuits: segons eix d'actuació, tipologia de l'agressió i agents.....	51
4.4 Coordinació, seguiment i avaluació	85
Annexes.....	87

1. Consideracions prèvies

1.1 Presentació i justificació del Protocol

Promoure la igualtat i l'equitat de gènere i rebutjar qualsevol tipus de violència masclista, han estat dos dels **compromisos pels quals ha treballat l'Ajuntament de Martorell** en els darrers anys, fent-se càrrec de la responsabilitat que tenen els poders i administracions públiques d'obrar en la direcció d'aquests propòsits.

Les **darreres dades sobre violències masclistes i sexuals** a Espanya i Catalunya però, posen de manifest la necessitat de seguir actuant:

- D'una banda, si ens fixem en els resultats de la Macroenquesta de Violència contra la Dona de 2019¹ del Govern d'Espanya, indiquen que:
 - **1 de cada 2 dones** (57,3%, 11.688.411 dones) **residents a Espanya de 16 o més anys, han sofert violència al llarg de la seva vida pel fet de ser dona.**
 - El **13,7%** (2.802.914 dones) **han sofert violència sexual** (per part de la parella actual, parelles passades o persones amb les quals no s'ha mantingut una relació de parella). El **40,4%** (8.240.537 dones) **han sofert assetjament sexual**. El **15,2%** (3.095.357) **han sofert stalking**.
 - El **14'2%** (2.905,489), han sofert **violència física o sexual** per part de les seves **parelles o exparelles**. El **6,5%** (1.322.052 dones) han sofert **violència sexual** per part d'alguna persona amb qui **no mantenen ni havien mantingut una relació de parella**. De les dones que han sofert violència sexual fora de la parella, el **49,0%** diu que l'agressor va ser un **amic o conegut home**, el **21,6%** un **familiar home** i el **39,1%** un **home desconegut**.
 - El **99,6%** de les dones que han sofert violència sexual ho han fet per part d'un **agressor home**.

¹ «Macroencuesta de Violencia contra la Mujer 2019». *Gobierno de España: Ministerio de Igualdad*. Disponible a: <https://violenciagenero.igualdad.gob.es/violenciaEnCifras/macroencuesta2015/Macroencuesta2019/home.htm> [Últim accés el 23/10/2020]

- D'altra banda, si ens fixem en els resultats de l'Enquesta de Violència Masclista a Catalunya de 2016², de la Generalitat de Catalunya, mostren que:
 - **1 de cada 4 dones (25,3%) residents a Catalunya de 16 o més anys, han patit algun fet de violència masclista especialment greu al llarg de la seva vida.** Els fets d'especial gravetat que s'anomenen són: les agressions físiques violentes (12,3%), els intents de violació (10,1%), els tocaments sexuals amb violència (9,6%), les amenaces greus (9,3%) i les violacions (7,1%).
 - **Les localitzacions on es produeix la violència masclista** (per part d'homes que no són la parella o exparella), són: en els **espais d'oci** (20,9%), en l'**espai públic** (18,3%), en el transport públic (17,1%), a casa de la dona (12,5%), al lloc de feina (11,9%), a les xarxes socials (7,3%), altres (7,3%), a casa d'algú altre (3,3%), i a l'escola o àmbit acadèmic (3,2%).
 - **El 47% de les dones que han patit algun fet de violència masclista** (sense comptar comentaris, gestos sexuals ni exhibicionismes) **tenia entre 16 i 29 anys.** El 27,6% tenia entre 30 i 44; el 16% tenia entre 45 i 64 i el 9,6% tenia 65 anys o més.
- Per últim, en el Dossier Estadístic de l'Observatori de la Igualtat de Gènere sobre Violència Masclista de 2019³ es deixa constància que:
 - L'any 2018 es van registrar a Catalunya **1.678 delictes contra la llibertat i la indemnitat sexual.** L'edat més freqüent de les víctimes va ser **entre els 11 i els 20 anys.**

Així doncs, de les dades presentades se n'extreuen algunes conclusions. La primera, que la violència masclista i de forma molt destacada, **la violència sexual, segueix sent una realitat.** La segona és que la violència sexual **es rep per part d'homes, normalment coneguts** per la víctima. La tercera, que **es produeixen violències sexuals que no estan tipificades al codi penal.** La quarta, que **és en l'espai**

² «Enquesta de Violència Masclista a Catalunya 2016.». Generalitat de Catalunya. Disponible a: <http://interior.gencat.cat/ca/detalls/Article/LEnquesta-de-Violencia-Masclista-a-Catalunya> [Últim accés el 23/10/2020]

³ «Dossier estadístic sobre Violència Masclista 2019 de l'Observatori de la Igualtat de Gènere». Generalitat de Catalunya: Institut Català de les Dones. Disponible a: <http://dones.gencat.cat/ca/ambits/Observatori-de-la-Igualtat-de-Genere/dossiers-estadistics/> [Últim accés el 23/10/2020]

d'oci i en l'espai públic on es donen moltes d'aquestes violències. I la cinquena, que les dones joves són les que la pateixen més.

Les dades, doncs, també **justifiquen i ressalten la importància** que l'**Ajuntament de Martorell**, de forma conjunta amb la **Fundació Surt** i la **Diputació de Barcelona**, hagi elaborat el **Protocol d'actuació davant les violències sexuals en espais públics d'oci**, el qual vol ser un instrument per poder fer front a aquesta situació.

1.2 Objectius, fases i principis d'elaboració del Protocol

Els **objectius del Protocol**, presents durant tot el procés d'elaboració, que es fixarien des d'un inici i a partir de la proposta tècnica i econòmica presentada per poder endegar el procés, són:

- Dotar al municipi d'un recurs per l'actuació davant situacions de violències sexuals als espais públics en contextos d'oci - festius. ✓
- Afavorir la creació d'un marc de referència per tal que el municipi pugui dissenyar accions orientades a la promoció d'espais públics d'oci - festius, comuns i col·lectius, lliures de violències masclistes i, en especial, de violències sexuals, així com responsables amb la llibertat sexual de les dones i persones amb sexualitats i gèneres no normatius. ✓
- Contribuir a la sensibilització i formació dels equips locals i la ciutadania, envers les diferents manifestacions de les violències masclistes, en especial, les violències sexuals. ✓
- Implicar les entitats del territori (socials, culturals, de lleure, esportives o juvenils) i la ciutadania, especialment el jovent, en la prevenció de les violències sexuals en espais públics en contextos d'oci - festius. ✓

Per tal de poder assolir els objectius esmentats però, l'elaboració del Protocol s'ha desenvolupat en tres fases diferenciades:

1. Fase de compromís en la lluita contra les violències sexuals i de creació del Grup Motor:

- Es presenta i valida el procés d'elaboració del Protocol amb el personal referent del Protocol, Serveis Socials-SIAD.
- Es reforça el compromís institucional de l'Ajuntament de Martorell en la lluita contra les violències sexuals en els espais públics d'oci - festius.

2. Fase d'aproximació al territori i de realització de l'Informe de l'Estat de la Qüestió:

- S'efectua la diagnosi de la realitat municipal en matèria de violències sexuals.
- Es presenta i valida l'Informe de l'Estat de la Qüestió.

3. Fase de realització de l'Informe Final del Protocol i de tancament del procés d'elaboració:

- Es presenta i es valida l'Informe Final del Protocol.
- En resulta el Protocol d'actuació davant les violències sexuals en espais públics d'oci de Martorell.

El procés d'elaboració del Protocol tindria una previsió inicial de durada de 10 mesos, tanmateix, a causa de la situació generada per la **COVID-19**, es produirien algunes **afectacions**, de manera que aquest s'ha portat a terme amb un període de temps més limitat (5 mesos), i realitzant alguns canvis en la proposta tècnica inicial (formacions a posteriori). Així mateix, el procés s'ha adaptat a la situació tant pel que fa a com desplegar les diferents fases d'elaboració, com pel que fa al propi contingut del Protocol.

Finalment, val a dir que, els **principis de treball** que han guiat tot el procés en cada una de les fases poden concretar-se en: **la perspectiva de gènere i feminista, la perspectiva interseccional, la perspectiva de drets, l'empoderament, la cura, la cooperació i el treball comunitari.**

1.3 Estructura de l'Informe

El cos de l'informe que aquí presentem s'estructura en 3 apartats, els quals poden entendre's per separat, però estan estretament interrelacionats i connectats entre si. Aquests són: les “**Violències sexuals als espais públics d'oci**”, l’“**Estat de la qüestió a Martorell**” i el “**Protocol d'actuació**”.

El primer, el **marc teòric i jurídic**, és el marc de referència a partir del que es conceptualitzen les violències sexuals per al desplegament del posterior protocol d'actuació, i justifica els principis d'actuació d'aquest. El segon, proporciona els **resultats de la diagnosi**, la qual es desenvolupa amb la mirada i les variables d'anàlisi establertes a partir del marc teòric. El tercer, el **Protocol d'actuació**, també es connecta amb l'estat de la qüestió, en la mesura que dóna resposta a les principals necessitats i aprofita les principals potencialitats detectades a partir de la diagnosi del municipi.

2. Violències sexuals als espais públics d'oci

2.1 Marc teòric

A continuació presentem les **idees que defineixen el model teòric i emmarquen l'abordatge de les violències sexuals en espais públics d'oci** del present Protocol:

El gènere com a constructe social que estableix les diferències entre homes i dones, no únicament pel que fa als aspectes de comportament sinó, també, pel que fa a la dimensió física / fisiològica. → Partir d'aquesta concepció permet posar de manifest que els estereotips de gènere –els quals comporten rols i trets diferenciats per a homes i dones, així com desiguals posicions de poder en tots els àmbits de la vida–, no són d'origen natural / essencials. Doncs, és mitjançant el gènere –social– que el sistema patriarcal estableix l'existència de dos models corporals i identitaris normatius a partir del sexe –biològic–, generant “la diferència sexual”, que esdevé la base a partir de la que, des d'aquest sistema, s'acaben justificant les desigualtats de gènere.

Les dones com a subjectes històricament exclosos de l'espai públic i la violència sexual com a càstig a la transgressió. → La socialització i la percepció de la seguretat diferenciades segons el gènere, generen un ús també diferenciat dels espais segons el gènere. Aquest fet està estretament lligat amb què les dones, però no només elles, han estat subjectes històricament exclosos de la llibertat de gaudir de la vida pública amb legitimitat, fet que les ha deixat en una situació de més vulnerabilitat en aquest espai. La feminitat, tradicionalment confinada a l'espai privat, s'ha castigat mitjançant les violències masclistes principalment quan s'ha considerat que les dones feien un ús transgressor de la seva llibertat. En aquest sentit, la presència de les dones en l'espai públic d'oci, s'ha interpretat com una transgressió del seu rol de gènere, de tal manera que encara ara s'exposen a ser agredides amb diverses formes de violència sexual.

Les violències sexuals com a limitació de l'autonomia i llibertat sexual. → Ens trobem en un context en el qual sovint se li atribueix a la persona agredida la responsabilitat d'haver patit violència sexual, quelcom que ha generat que posteriorment es vulgui controlar el fenomen posant límits a les dones i persones feminitzades, en comptes de treballar les conseqüències i les causes d'arrel de les violències sexuals. La perspectiva feminista centrada en la defensa de l'autonomia i

llibertat sexual de les dones i persones feminitzades, ens ofereix la possibilitat de pensar la sexualitat com a font de cerca de plaer i desig i no únicament com a font de perill, alhora que posa en primer lloc la capacitat de les dones per establir i avaluar els contextos de perill / autoprotecció i la reivindicació de drets entorn de la seva llibertat sexual.

El consum com a suposat detonant de la violència sexual. → La droga més present en situacions de violència sexual és l'alcohol. L'alcohol, per una banda, pot reduir i fer desaparèixer la capacitat de reacció de la persona agredida i, per l'altra, pot actuar com a desinhibidor i facilitador per a la persona potencialment agressora, de tal manera que hi ha una tendència a situar el detonant de la violència sexual en la substància, culpabilitzant les dones i desresponsabilitzant els homes.

Dona víctima i home agressor com a categories fixes. → Les creences que conceben el que és ser dona i home de forma essencialista, han afavorit la naturalització de la categoria de “víctima” en les dones –que porta associada la concepció hegemònica de la feminitat– i la d’“agressors” en els homes –que porta associada la concepció hegemònica de la masculinitat–, fet que, d'una banda, genera que les violències sexuals s'entenguin com a fenomen de naturalesa humana que no es pot canviar i, d'altra banda, dificulta la tasca de transformació social d'ambdós rols, a més de dificultar els processos de recuperació i empoderament de les dones que han patit violència sexual.

Les estratègies punitives com a úniques i prioritàries. → La pluralitat i complexitat en la configuració identitària de les dones i de les seves situacions i contextos, és inassolible pels models punitius i penals que necessiten l'establiment estanc i unidimensional de subjectes de dret i de problemàtiques. Aquesta idea ens ajuda a poder qüestionar les estratègies punitives com a estratègies prioritàries en la lluita contra les violències sexuals i impulsar les estratègies de prevenció i d'atenció i recuperació per a la persona agredida.

En aquest sentit, el que s'ha entès per “mala dona” té a veure no únicament amb l'incompliment de les normatives hegemòniques de gènere de la feminitat, sinó també amb la intersecció d'altres factors identitaris d'alteritat. Així, les dones no blanques, de classes populars, amb diversitat funcional o amb identitats de gènere i sexualitats no normatives, estan més exposades a rebre violències. Tanmateix, sovint xoquen amb els models punitius i penals. Per això, centrar la nostra activitat en la demanda de lleis punitives de protecció, quan aquestes no incorporen la perspectiva feminista interseccional, pot acabar empitjorant les condicions de subsistència de les dones més transgressores i/o vulnerables.

2.2 Marc jurídic i conceptual

Partint de la premissa que les **violències sexuals** són una forma de **violència masclista**, en aquest apartat volem deixar constància de quin és el marc normatiu en què se situa el Protocol, destacant però el més rellevant en relació amb les **violències sexuals**.

Alhora, els **tipus de violències sexuals, i actes que s'hi associen**, que s'expliciten a continuació –també pel que fa als tipus penals–⁴, són només els que es considera **que poden tenir lloc als entorns públics d'oci**, i que, per tant, estan directament relacionats amb l'objecte del Protocol.

Podreu consultar més detalls de les lleis i normativa citada dirigint-vos a l'**Annex 1**, així com podreu trobar una graella amb el conjunt de tipologies de violències sexuals si us dirigiu a l'**Annex 2**.

Àmbit internacional

- En el sistema de Nacions Unides:
 - La *Recomanació general 35 (2017) del Comitè CEDAW*⁵.
 - L'*Organització Mundial de la Salut*⁶. Defineix la **violència sexual** com “**tot acte sexual, la temptativa de consumir un acte sexual, els comentaris o insinuacions sexuals no desitjats, o les accions per comercialitzar o utilitzar de qualsevol altra manera la sexualitat d'una persona mitjançant coacció per una altra persona, independentment de la relació d'aquesta amb la víctima, en qualsevol àmbit, inclosos la llar i el lloc de treball**” (OMS, 2011). Pel que fa als actes concrets que són considerats violències

⁴ Realitzat amb el suport de:

- Prado Soto, Nieves i Pineda Lorenzo, Montse (2018). *Guia per a l'elaboració de protocols davant les violències sexuals en espais públics d'oci*. Diputació de Barcelona i Creación Positiva.

- «Protocol “No callem” contra les agressions i els assetjaments sexuals en espais d'oci nocturn privat», *Ajuntament de Barcelona*. Disponible a:

https://ajuntament.barcelona.cat/bcnantimasclista/sites/default/files/protocol_oci_nocturn_cat_o.pdf [Últim accés el 23/10/2020]

⁵ ONU: Comitè para la Eliminación de la Discriminación Contra la Mujer (CEDAW). *Recomendación General N° 35 sobre la violencia de género contra la mujer, por la que se actualiza la recomendación general N° 19*, 26 Julio 2017, CEDAW/C/GC/35. Disponible a:

<https://www.refworld.org/es/publisher/CEDAW/GENERAL..5a2192294.o.html> [Últim accés el 23/10/2020]

⁶ Organización Panamericana de la Salud. *Comprender y abordar la violencia contra las mujeres. Violencia Sexual*. Washington DC: OPS, 2013. Disponible a partir del següent enllaç:

https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/98821/WHO_RHR_12.37_spa.pdf;jsessionid=EAE9BACCF68FDC2105CFA670E5A9BED1?sequence=1 [Últim accés el 23/10/2020].

sexuals, estableix que van de “l’assetjament verbal a la penetració forçada i una varietat de tipus de coacció, des de la pressió social i la intimidació per força física” (OMS, 2013).

- En el sistema europeu:
 - El *Conveni d'Istanbul. Conveni del Consell d'Europa sobre prevenció i lluita contra la violència contra les dones i la violència domèstica (2014)*⁷. Amplia el concepte d'assetjament sexual determinant que “els estats han d'adoptar les mesures legislatives o d'un altre tipus necessàries perquè tota forma de comportament no desitjat, verbal, no verbal o físic, de caràcter sexual, que tingui per objecte o resultat violar la dignitat d'una persona en particular quan aquest comportament creï un ambient intimidant, hostil, degradant, humiliant o ofensiu, sigui castigat amb sancions penals o un altre tipus de sancions legals”.

Àmbit estatal espanyol

- La *Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere*⁸.
- La *Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per la igualtat efectiva entre dones i homes*⁹.
- El **Codi Penal**¹⁰. Recull com a bé jurídic protegit “la llibertat sexual” i incorpora el gènere com a agreujant i motiu de discriminació en els delictes d'odi.

Així mateix, reconeix, defineix i distingeix les següents violències sexuals de l'àmbit de les relacions de parella i de l'àmbit social o comunitari:

⁷ Instrumento de ratificación del Convenio del Consejo de Europa sobre prevención y lucha contra la violencia contra la mujer y la violencia doméstica, hecho en Estambul el 11 de mayo de 2011. *Boletín Oficial del Estado*, núm. 137, de 6 de junio de 2014, pp. 42946–42976. Disponible a: [https://www.boe.es/eli/es/ai/2011/05/11/\(1\)/con](https://www.boe.es/eli/es/ai/2011/05/11/(1)/con) [Últim accés el 23/10/2020].

⁸ Ley Orgánica 1/2004, de 28 de diciembre, de Medidas de Protección Integral contra la Violencia de Género. *Boletín Oficial del Estado*, núm. 313, de 29 de diciembre de 2004. Disponible a: <https://www.boe.es/buscar/pdf/2004/BOE-A-2004-21760-consolidado.pdf> [Últim accés el 23/10/2020].

⁹ Ley Orgánica 3/2007, de 22 de marzo, para la igualdad efectiva de mujeres y Hombres. *Boletín Oficial del Estado*, núm. 71, de 23 de marzo de 2007. Disponible a: <https://www.boe.es/buscar/pdf/2007/BOE-A-2007-6115-consolidado.pdf> [Últim accés el 23/10/2020].

¹⁰ Ley Orgánica 10/1995, de 23 de noviembre, del Código Penal, *Boletín Oficial del Estado*, núm. 281, de 24 de noviembre de 1995. Disponible a: <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1995-25444> [Últim accés el 23/10/2020]; Ley Orgánica 1/2015, de 30 de marzo, por la que se modifica la Ley

- Com a conductes que atempten contra la llibertat i la indemnitat sexual:
 - **Agressió sexual** (article 178), actes que atempten contra la llibertat i la indemnitat sexuals, realitzats **amb l'ús de la violència o la intimidació, i sense el consentiment de la víctima. Dirigides a aconseguir un contacte corporal.**
 - Constitueixen agressions sexuals les **fustigacions, les persecucions per transmetre a la víctima missatges de caràcter sexual; els tocaments quan s'acorralla la víctima o aprofitant les aglomeracions; actes que no comporten el contacte corporal amb l'agressor, però que obliguen la víctima a realitzar un acte sexual amb el seu propi cos o amb tercers.**
 - En els casos d'agressió sexual **amb contacte corporal** necessita complir una **condició d'especial gravetat** perquè sigui considerat com a tal.
 - **Violació** (article 179), modalitat agreujada d'agressió sexual. **S'utilitza la violència o la intimidació** i consisteix en **l'accés carnal per via vaginal, anal o bucal, o introducció de membres corporals o objectes per alguna de les dues primeres vies.**
 - **Abús sexual** (articles 181 i 182), actes que atempten contra la llibertat i la indemnitat sexuals, realitzats **sense l'ús de la força o la intimidació, i sense el consentiment de la víctima o amb el consentiment no vàlid-nul** (irrellevant o viciat). **Dirigides a aconseguir un contacte corporal.**
 - És considerat consentiment no vàlid quan els actes es cometien en persones majors de 13 anys i menors de 16 mitjançant engany; en persones que estan privades de sentit; o quan s'abusi del trastorn mental de la víctima; o quan s'utilitzin fàrmacs, drogues o altres

substàncies que anul·lin la seva voluntat; o quan l'abusador es preval de la seva situació de superioritat manifesta respecte de la víctima.

- **La privació de sentit no requereix l'absència total i absoluta de consciència de la víctima**, sinó que n'hi ha prou amb la pèrdua de les facultats suficients per valorar la rellevància de les seves decisions en allò que té a veure amb el seu comportament sexual.
- Constitueixen abusos sexuals, entre d'altres, els **tocaments; l'accés carnal per via vaginal, anal o bucal o introducció de membres corporals o objectes per alguna de les dues primeres vies; la incitació a dur a terme actes de naturalesa sexual sobre el cos de la persona abusadora, sobre el propi cos o amb tercers quan aquests es valguin de l'afectació de la consciència produïda pel consum, autònom o induït, de fàrmacs, drogues o qualsevol altra substància natural o química.**
 - **Exhibicionisme** (article 185), actes d'exhibició obscena davant persones menors d'edat o incapaces [no es defineix què són els actes d'exhibició obscena i es deixen fora els que es cometen davant persones majors d'edat no-incapaces].
- Figures penals que específicament inclouen formes de violència sexual en espais públics d'oci:
 - **Stalkin.** La *Llei Orgànica 1/2015, de 30 de març, per la que es modifica la Llei Orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal*¹¹, el tipifica com totes aquelles **conductes que suposen una intromissió no desitjada, obsessiva i persistent d'una persona en la vida d'una altra, la víctima o target, que rebutja la relació amb**

¹¹ Orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Código Penal, *Boletín Oficial del Estado*, núm. 77, de 31 de marzo de 2015, pp. 27061–27176. Disponible a: https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2015-3439 [Últim accés el 23/10/2020].

el subjecte que porta a terme aquestes conductes, l'assetjador o *stalker*, a través de tota mena de mitjans: trucades, missatges de text, correus electrònics, cartes, intenta comunicar-se a través de l'enviament de regals o altres materials que generen una amenaça o sensació de por a la víctima; o d'**acostar-se a ella o seguir-la al carrer, a llocs que freqüenta o a prop de casa seva.**

- Fora del títol dedicat als delictes contra la llibertat i indemnitat sexuals, hi ha disposicions rellevants en relació amb les violències sexuals en espais públics d'oci:
 - **Upskirting.** En el títol X, capítol I, “Del descobriment i revelació de secrets”. L'article 197.1, ho defineix com la pràctica de fer **fotografies o vídeos sense autorització**, captats sota les faldilles de les dones i nenes, **normalment al transport públic, carrers o esdeveniments a l'espai públic.**
- Com a conductes que atempten contra la dignitat de les persones:
 - **Assetjament sexual** (article 184). Delicte contra la llibertat sexual quan se sol·liciten favors de naturalesa sexual, per al qui els sol·licita o per a un tercer, [només es contempla:] en l'àmbit d'una relació laboral, docent o de prestació de serveis, continuada o habitual, i amb això es provoca en la víctima una situació objectivament i greument intimidadora, hostil o humiliant.

Àmbit autonòmic català

- L'*Estatut d'Autonomia de Catalunya (2006)*¹².
- La *Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista*¹³. Als articles 4 i 5, estableix les formes (violència física, violència psicològica, **violència sexual i abusos sexuals**, violència econòmica) i àmbits (**àmbit de la parella**, àmbit familiar, àmbit laboral,

¹² «Estatut d'Autonomia de Catalunya», *Parlament de Catalunya*. Disponible a: <https://www.parlament.cat/document/cataleg/48089.pdf> [Últim accés el 23/10/2020]

¹³ Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista. *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, núm. 5123*, del 2 de maig de 2008. Disponible al següent enllaç: <https://www.parlament.cat/document/nom/TL75.pdf> [Últim accés el 23/10/2020]

àmbit social o comunitari) de la violència masclista. L'article 4, defineix la **violència sexual** com “**qualsevol acte de naturalesa sexual no consentit per les dones, inclosa l'exhibició, l'observació i la imposició, per mitjà de violència, d'intimidació, de prevalença o de manipulació emocional, de relacions sexuals, amb independència que l'agressor pugui tenir amb la dona o la menor una relació conjugal, de parella, afectiva o de parentiu**”.

- La *Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència*¹⁴.
- La *Llei 11/2014, per garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia*¹⁵.
- La *Llei Catalana 17/2015, de 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes*¹⁶. A l'article 2.p), defineix l'**assetjament sexual** com “**qualsevol comportament, verbal o físic, de naturalesa sexual, que tingui el propòsit o l'efecte d'atemptar contra la dignitat d'una persona, en particular quan es crea un entorn intimidador, hostil, degradant, humiliant o ofensiu, sens perjudici del que estableixi el Codi penal i segons el que disposa l'article 5 de la Llei 5/2008**”.
- El *Protocol Marc per a una intervenció coordinada contra la violència masclista, de 30 d'abril de 2009*¹⁷.

Finalment, assenyalem:

¹⁴ Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, núm. 5641, del 2 de juny de 2010. Disponible al següent enllaç: <https://www.parlament.cat/document/nom/TL115.pdf> [Últim accés el 23/10/2020]

¹⁵ Llei 11/2014, del 10 d'octubre, per a garantir els drets de les lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a eradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia. *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, núm. 6730, del 17 d'octubre de 2014. Disponible al següent enllaç: https://portaljuridic.gencat.cat/ca/pjur_ocults/pjur_resultats_fitxa/?action=fitxa&mode=single&documentId=672704&language=ca_ES [Últim accés el 23/10/2020]

¹⁶ Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes. *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, núm. 6919, del 23 de juliol de 2015. Disponible al següent enllaç: https://portaljuridic.gencat.cat/ca/pjur_ocults/pjur_resultats_fitxa/?action=fitxa&documentId=698967 [Últim accés el 23/10/2020]

¹⁷ «Protocol Marc per a una intervenció coordinada contra la violència masclista», *Generalitat de Catalunya: Institut Català de les Dones*. Disponible a: http://159.69.108.208/sites/default/files/adjunts/2009_PROTOCOL_Marc_o.pdf [Últim accés el 23/10/2020]

- El *Protocol de Seguretat Contra les Violències Sexuals en Entorns d'Oci, del Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya*¹⁸. Posa de manifest que **l'assetjament sexual no penal**, actualment **es pot denunciar com a infracció administrativa lleu**, prevista a l'article 37.5 de la *Llei Orgànica 4/2015, de 30 de març, de protecció de la seguretat ciutadana*¹⁹. Concretament es pot sancionar amb **multa de 100 a 600 euros** “la realització o incitació a la realització d'actes que atemptin contra la llibertat i la indemnitat sexual, o l'execució d'actes d'exhibició obscena quan no constitueixi infracció penal”.

Així mateix, dota de contingut i criteris interpretatius l'assetjament sexual no previst al Codi Penal, i enumera algunes de les conductes que poden ser constitutives de falta administrativa –tot i que ho presenta com una llista oberta–. Concretament:

- Adapta la definició d'assetjament tipificat al Codi Penal: “Delicte contra la llibertat sexual quan se sol·liciten favors de naturalesa sexual, per al qui els sol·licita o per a un tercer, però fora de l'àmbit d'una relació laboral, docent o de prestació de serveis, continuada o habitual, i amb això es provoca en la víctima una situació objectivament i greument intimidadora, hostil o humiliant”.
- Utilitza, també, la definició d'assetjament sexual de la Llei Catalana 17/2015, de 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes, afegint que cal que el comportament succeeixi sense el consentiment de la persona assetjada.
- L'acaba definint com: “**Tot un seguit de comportament verbals, no verbals i/o físics d'índole sexual, no volguts per la persona receptora, o bé un sol incident que, pel seu caràcter summament ofensiu, pot constituir per si sol un cas d'assetjament sexual. És una forma d'abús que s'exerceix des d'una situació de poder psíquic o físic respecte a la persona assetjada i que es pot donar en qualsevol àmbit de relació entre persones (al carrer, en**

¹⁸ «Protocol de seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci», *Generalitat de Catalunya: Departament d'Interior*. Disponible a: https://interior.gencat.cat/ca/arees_dactuacio/seguretat/violencia-masclista-i-domestica/violencias-sexuals-en-entorns-doci/ [Últim accés el 23/10/2020]

¹⁹ Ley Orgánica 4/2015, de 30 de marzo, de protección de la seguridad ciudadana. *Boletín Oficial del Estado*, núm. 77, de 31 de marzo de 2015. Disponible a: <https://www.boe.es/buscar/pdf/2015/BOE-A-2015-3442-consolidado.pdf> [Últim accés el 23/10/2020]

llocs públics, en entorns d'oci, etc.). No cal que existeixi una superioritat jeràrquica entre la persona assetjadora i l'assetjada”.

- Conductes: Exhibicionisme obscè davant persones adultes, sempre que no tinguin cap diversitat funcional necessitada d'especial atenció; masturbació en espais públics davant de persones adultes, sempre que no tinguin cap diversitat funcional necessitada d'especial atenció; injúria sexual; seguiment puntual i obscè d'una persona o grup de persones; captar imatges de parts íntimes del cos d'una persona, acorralament amb finalitat sexual; conductes que impliquin vexació sexual, etc.
 - Per poder denunciar les conductes, més enllà d'**adherir-se al protocol**, s'estableixen uns **requisits** [veure Annex 3], perquè així es garanteixi l'existència d'un indici racional de prova de càrrec suficient per desvirtuar la presumpció d'innocència.

2.3 Conceptualització del Protocol

Les definicions establertes en l'apartat anterior són rellevants en la mesura que esdevé **crucial partir de conceptualitzacions rigoroses de les violències sexuals**, que estiguin **graduades segons la gravetat d'aquestes i que permetin adaptar la intervenció a cada situació**.

Amb això es volen **evitar les atencions sobrevictimitzadores**, alhora que **prevenir els estats d'emergència i pànic moral** que afavoreixen l'abordatge punitiu en detriment d'abordatges centrats en la transformació social i el canvi.

Tanmateix, com s'ha vist, **no totes les violències sexuals i els actes associats tenen cabuda en els marcs jurídics vigents i, en concret, en el marc penal**. Per aquest motiu, en el present protocol, hem fet referència a **formes de violència sexual que són constitutives de delictes, però també a d'altres que, sense ser-ho, constitueixen formes d'intromissió il·legítima en la llibertat sexual de les persones** i poden ser passos previs de futures agressions sexuals més greus.

Concretament, com es veurà a l'Apartat 4 “Protocol d'actuació: pautes i circuits”, presentem 2 grups de violències sexuals, un dels quals es divideix en 2, que engloben les definicions anteriors i que permeten establir diferents tipus d'intervenció. Els grups són:

1. Agressió sexual, violació o abús sexual

→ Requereixen una intervenció més intensiva i són considerats greus.
[Propostes de definició recollides al Codi Penal. → Veieu les definicions recollides a l'anterior Apartat 2.2, del Codi Penal, a les que ens atenim.]

2. Abús sexual lleu (tocament puntual) i assetjament sexual

2.1 Amb vulnerabilitat química i falta greu de consciència

2.2 Sense vulnerabilitat química o sense falta greu de consciència

→ Requereixen una intervenció menys intensiva i són considerats de gravetat moderada o lleu.

[Proposta de definició no recollida al Codi Penal, ja que la definició del Codi Penal només fa referència a casos que es donen en una relació laboral, docent o de prestació de serveis. → Veieu la definició d'assetjament sexual que es troba en el Conveni d'Istanbul a l'anterior Apartat 2.2, a la que ens atenim. Contempleu, a més, que l'assetjament sexual es pot donar també en casos de consentiment no vàlid-nul (irrellevant o viciat), de forma que se'l considerés un abús sexual lleu].

[En aquest grup hi quedarien també inclosos els assetjaments sexuals denunciabls i sancionables com a infracció administrativa lleu, considerats abús sexual només a partir del Protocol de seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci de la Generalitat de Catalunya.]

* A tall d'apunt i com es posa de manifest, val a dir que, a l'hora de detectar, valorar i sentenciar els casos, els **criteris interpretatius** que s'utilitzin tindran un pes rellevant.

* El present Protocol estarà **obert a canvis**, també en previsió de l'aprovació de la nova Llei estatal de llibertat sexual, coneguda com la “lleï del només sí és sí”.

3. Estat de la qüestió a Martorell

3.1 Aspectes metodològics

Àmbits temàtics

Per tal de conèixer quin és l'estat de la qüestió entorn les violències sexuals a Martorell, s'ha efectuat un **procés diagnòstic** que ha contemplat diferents **campus temàtics i àmbits d'anàlisi**, aquests són els següents:

- **Característiques generals del municipi**, on s'inclouen les dades demogràfiques.
- **Accions i polítiques d'abordatge de les violències masclistes i sexuals**, on s'inclouen els següents àmbits:
 - 1) Dades qualitatives i quantitatives sobre violència masclista i sexual;
 - 2) Formació en clau d'igualtat de gènere i sobre violència masclista i sexual;
 - 3) Plans, protocols i circuits d'abordatge de la violència de gènere, masclista i sexual;
 - 4) Xarxa d'agents, serveis i recursos, especialitzats i destacats existents;
 - 5) Treball en xarxa, comunicació, coordinació i transversalitat en el nivell municipal i intern;
 - 6) Programació i comunicació de les festes i activitats d'oci locals amb perspectiva de gènere i feminista;
 - 7) Urbanisme amb perspectiva de gènere i feminista.
- **Covid-19 amb perspectiva de gènere.**

Així, s'ha aconseguit un recull de dades sobre el municipi en relació a cada tema i àmbit establert, els quals reflecteixen les **variables / qüestions que ha calgut tenir en compte a l'hora d'elaborar el Protocol** d'actuació davant les violències sexuals en espais públics d'oci de Martorell.

Les dades recopilades i l'anàlisi d'aquestes han permès dur a terme un diagnòstic precís, vàlid i adaptat, que **posa de manifest en quin escenari s'ha d'actuar i ha facilitat el desenvolupament de mesures** interrelacionades i coexistents d'intervenció –en prevenció, detecció, atenció i recuperació–, vinculades a accions concretes i adequades.

Els **resultats principals** de la diagnosi es presenten a l'Apartat 3.2 “Resultats principals de la diagnosi” d'aquest informe.

Mètodes, tècniques i eines

Per al procés diagnòstic, s'han fet servir **instruments de recollida de dades** que han permès recopilar **informació qualitativa i quantitativa**. En concret, el treball de camp ha consistit en:

- **ANÀLISI DE DADES I DOCUMENTAL:** Lectura, revisió i anàlisi de diferents tipus de dades i documents sobre els temes i àmbits fixats. S'han analitzat: dades estadístiques del municipi segregades per sexe/gènere i sobre violències sexuals al municipi; plans d'igualtat; protocols davant les violències masclistes; informes i memòries existents dels serveis i recursos especialitzats; material comunicatiu sobre festes i oci; ordenances sobre l'espai d'oci.
- **OBSERVACIÓ:** Percepció, examen i anàlisi d'alguns aspectes que tenen a veure amb els temes i àmbits fixats, a partir de contemplar la realitat del context. S'han observat: ubicació dels espais; il·luminació i altres característiques dels espais, entorns dels espais, com accedir fins als espais; etc.
- **ENTREVISTES** [adaptada a format telemàtic]: Conversa amb una persona, mitjançant una sèrie de preguntes guia, per obtenir informació de primera mà en relació amb els temes i àmbits fixats. S'elaboraria un guió d'entrevista previ, així com s'enregistrarien les converses mitjançant gravadora i es transcriurien per facilitar-ne l'anàlisi posterior.
S'ha procurat la contribució de persones directament implicades en el Protocol, sigui en l'àmbit tècnic i professional, sigui en l'àmbit participatiu a escala comunitària.
- **FITXES DE TREBALL** [adaptació dels grups de discussió]: A partir de l'experiència de cada persona i de fer-li arribar les fitxes de treball –taules que contenen els resultats més rellevants de la diagnosi i espais adjunts per poder-hi escriure–, s'identifica i es proposa per als temes i àmbits fixats, actuacions de millora (recomanacions, propostes, accions, etc.) que es cregui que caldria incorporar en el marc del protocol, per millorar l'abordatge de les violències sexuals en espais públics d'oci.
S'ha procurat la contribució de persones directament implicades en el Protocol, sigui en l'àmbit tècnic i professional, sigui en l'àmbit participatiu a escala comunitària.

→ Les fitxes de treball, però, no formen part de la Fase 2 del procés d'elaboració del Protocol, sinó que s'encabeixen en la Fase 3, ja que no tenen la finalitat de recollir informació sobre l'estat de la qüestió al municipi, sinó de recollir actuacions de millora, que s'inclouen com a part integrada en les accions i instruccions que es proposen en el marc del Protocol.

3.2 Resultats principals de la diagnosi

Característiques generals del municipi

LOCALITZACIÓ

Martorell és un municipi de la **comarca del Baix Llobregat** (Baix Llobregat Nord), pertanyent a la **província de Barcelona**. Limita amb els termes d'Abrera, Castellbisbal, Sant Andreu de la Barca, Castellví de Rosanes i Sant Esteve Sesrovires, i se situa a la confluència de dos rius: el Llobregat i l'Anoia.

Imatge 1: Mapa de Catalunya situant el Baix Llobregat i Martorell.

COMUNICACIONS I TRANSPORT

Martorell disposa de bones connexions, ja que suposa un punt estratègic per diverses vies de comunicació donada la seva proximitat amb la capital (a 30 km de Barcelona). Pel municipi hi passen l'**AP-2**, l'**AP-7** i l'**A-2**.

Hi ha les línies de **RENFE** i de **Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya** (FGC). Concretament hi trobem una estació de RENFE i tres de FGC (Martorell Enllaç, Martorell Central i Martorell Vila).

També existeixen **línies d'autobús regulars interurbanes**, les principals companyies són Soler i Sauret i la Hispano Igualadina.

SUPERFÍCIE I DENSITAT DE POBLACIÓ

El municipi té una superfície de **12,8 km²** i la densitat de població és de **2.209,2 hab./ km²**.

NUCLIS O ENTITATS DE POBLACIÓ I BARRIS

Martorell està format per 4 nuclis o entitats de població, aquests són:

Can Bros, Nucli urbà, Pou del Merli i Sant Genís.

Alhora, podem identificar els següents barris:

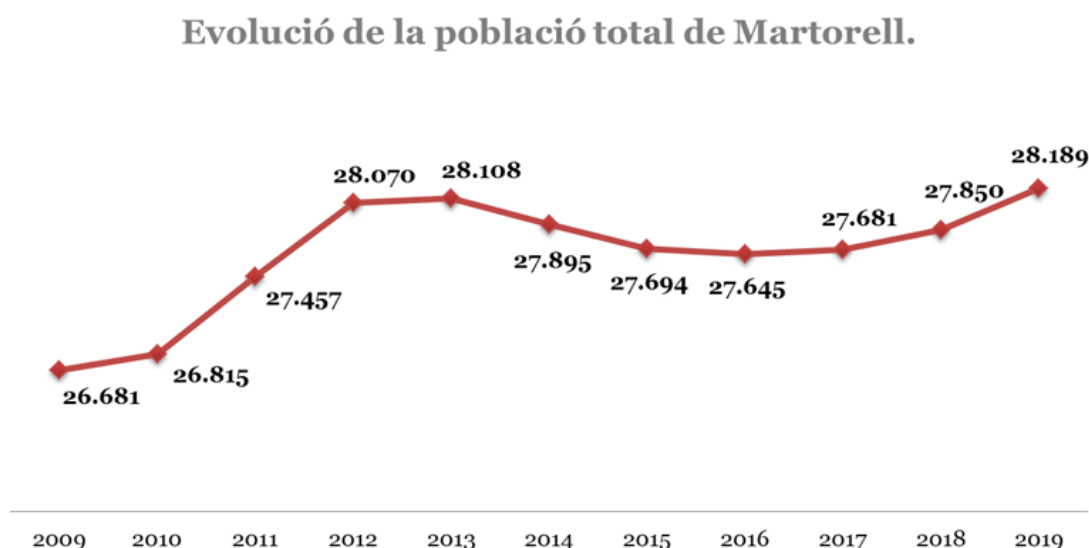
Buenos Aires, Camí Fondo, Can Bros, Can Carreras, Can Cases, El Pla, Font de la Mina, La Sínia –en construcció–, La Vila –centre històric– (Illa Santacana, Pont del Diable, Portal d'Anoia), Les Bòbiles, Pou del Merli, Torrent de Llops i Rosanes.

DADES DEMOGRÀFIQUES

Habitants

Segons les últimes dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)²⁰ i del Programa HERMES de la Diputació de Barcelona²¹, la **població total de Martorell** és de **28.189 habitants** (any 2019). Respecte a l'any anterior (2018, 27.850 habitants), es produeix un increment percentual de la població de l'1,2%, 339 habitants més.

El Gràfic 1 ens mostra l'**evolució de la població** en els darrers 10 anys, podent-se observar una lleugera i gradual **tendència al creixement** des de 2016:

Gràfic 1. «Evolució de la població total de Martorell». Elaboració pròpia a partir de les dades d'IDESCAT i HERMES.

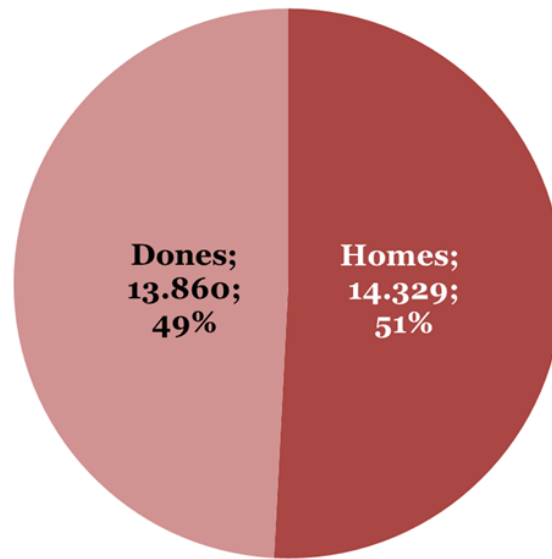
Sexe/Gènere

Les **dades desagregades per sexe/gènere** ens informen alhora que, del total d'habitants que conformen la població de Martorell, **13.860 són dones** (un **49%** de la població) i **14.329 són homes** (un **51%** de la població), havent-hi, així, una **diferència poc significativa** de 467 homes més, tal com recull el Gràfic 2 que segueix:

²⁰ INSTITUT D'ESTADÍSTICA DE CATALUNYA. «El municipi en xifres: Baix Llobregat. Martorell». Disponible a: <https://www.idescat.cat/emex/?id=081141&lang=es> [Últim accés el 23/10/2020]

²¹ DIPUTACIÓ BARCELONA. «Dades municipals. Martorell». *Hermes: Informació Estadística Local*. Disponible a: <https://www.diba.cat/hg2/menu.asp?mnid=4> [Últim accés el 23/10/2020]

**Nombre d'habitants i % de la població
segons sexe/gènere. Martorell, 2019.**

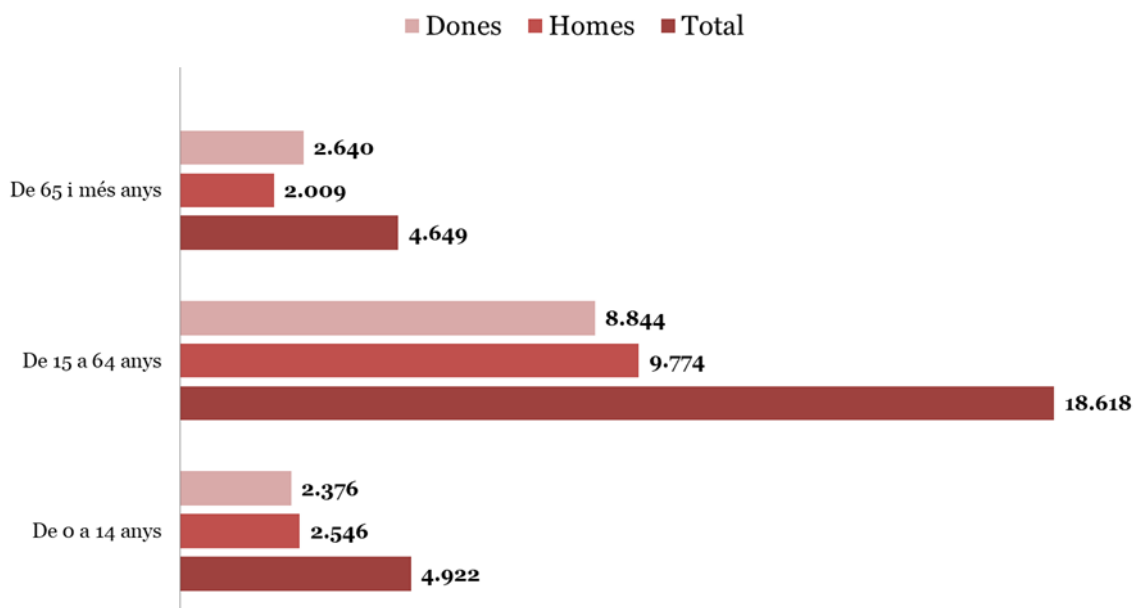

Gràfic 2. «Nombre d'habitants i % de la població segons sexe/gènere. Martorell, 2019». Elaboració pròpia a partir de les dades d'IDESCAT i HERMES.

Edat

Si ens fixem en la **població segons grups d'edat**, al Gràfic 3 de sota veiem que **el nombre més gran de població es concentra entre els 15 i els 64 anys, 66% de població adulta** (18.618 habitants; 8.844 dones i 9.774 homes). El segon grup d'edat amb més població és el que compren les edats d'**entre els 0 i els 14 anys, 17% de població jove** (4.992 habitants; 2.376 dones i 2.546 homes). Finalment, hi trobem el grup d'edat de la població de **65 anys i més, 17% de població gran** (4.649 habitants; 2.640 dones i 2.009 homes).

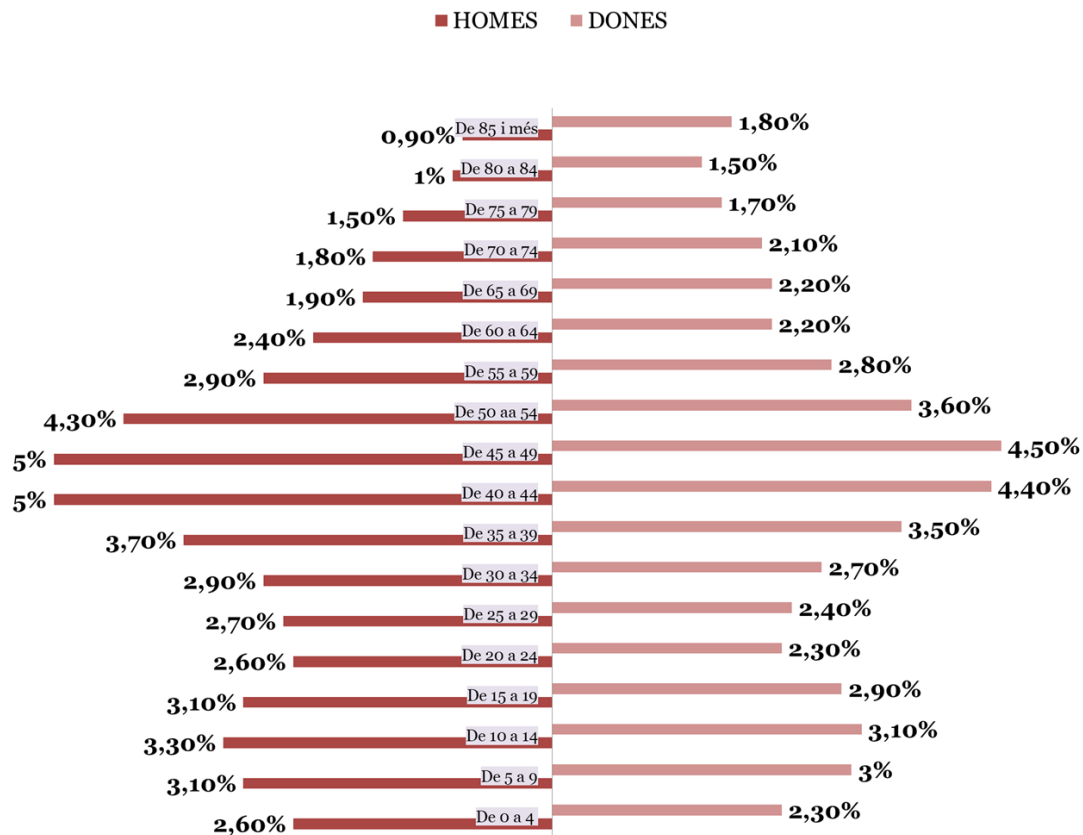
Població segons grups d'edat i sexe/gènere. Martorell, 2019.

Gràfic 3. «Població segons grup d'edat i sexe/gènere. Martorell, 2019». Elaboració pròpia a partir de les dades d'IDESCAT i HERMES.

Així doncs, quan donem un cop d'ull a la **piràmide de població** [Gràfic 4] de Martorell, observem que és del tipus **regressiva**, reflectint una taxa dèbil de natalitat i mortalitat de la població, quelcom que **restringeix la població jove i fa augmentar a poc a poc la població adulta**.

Piràmide de població segons edat quinquennal i sexe/gènere. Martorell, 2019.

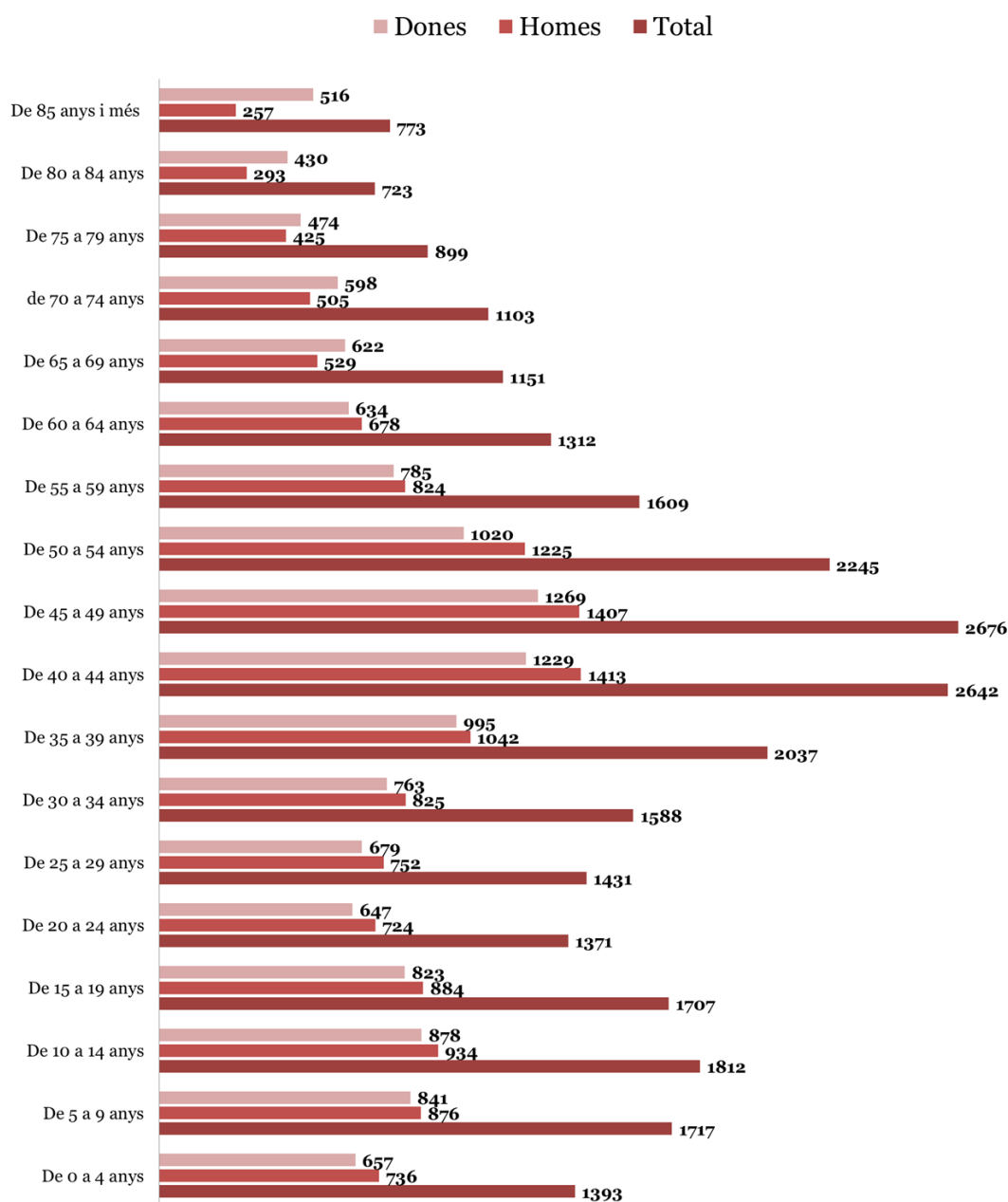

Gràfic 4. «Piràmide de població segons edat quinquennal i sexe/gènere. Martorell, 2019». Elaboració pròpia a partir de les dades d'IDSCAT i HERMES.

Al mirar més al detall, per **edat quinquennal** [Gràfic 4 i 5], en quines edats es concentra un **nombre més gran d'habitants i de percentatge de població**, trobem, en primer lloc, les que van **dels 35 als 54 anys** (9.600 habitants, $\approx 34\%$ població). I, en segon lloc, les que van **dels 5 als 19 anys** (5.236 habitants, $\approx 18,5\%$ població).

Així mateix, cal fer esment al nombre de persones **de 85 anys o més** (773 habitants, $\approx 2,7\%$), per ressaltar l'alt nombre i percentatge de dones (516; 1,8%) en comparació als homes (257; 0.90%), quelcom que constata l'actual tendència a la **feminització de la vellesa**, donada la major esperança de vida de les dones, malgrat que, com exposen nombrosos estudis, en aquesta etapa vital les dones visquin majoritàriament en pitjors condicions que els homes.

Població segons edat quinquennal i sexe/gènere. Martorell, 2019.

Gràfic 5. «Població segons edat quinquennal i sexe/gènere. Martorell, 2019». Elaboració pròpia a partir de les dades d'IDESCAT i HERMES.

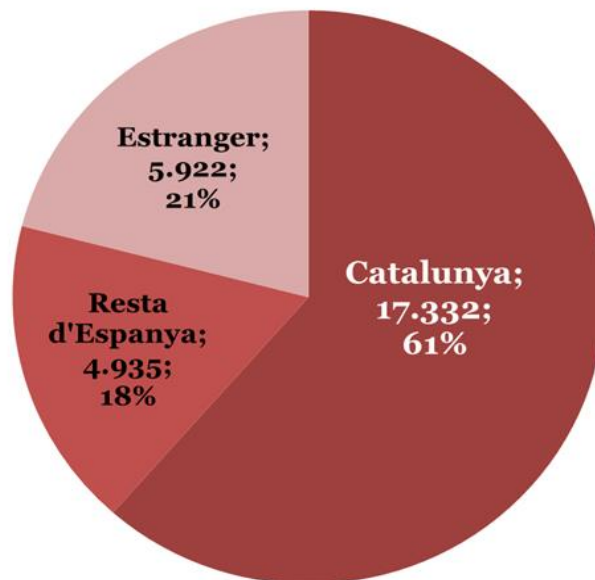
Totes aquestes són dades que ens indiquen que, tot i haver-hi una **majoria de població adulta**, en cap moment podem desestimar l'**abundant presència de la població jove i gran** del municipi.

Lloc de naixement i nacionalitat

Altres dades que hem de tenir presents, són les que fan referència al nombre d'habitants i percentatge de la població segons el seu lloc de naixement o nacionalitat.

En aquest sentit, el Gràfic 6 mostra que el **61%** de la població de Martorell (17.332 habitants) **va néixer a Catalunya**, el **18%** (4.935) **va néixer en algun altre lloc del territori espanyol** i el **21%** (5.922) **va néixer a l'estranger** (fora d'Espanya).

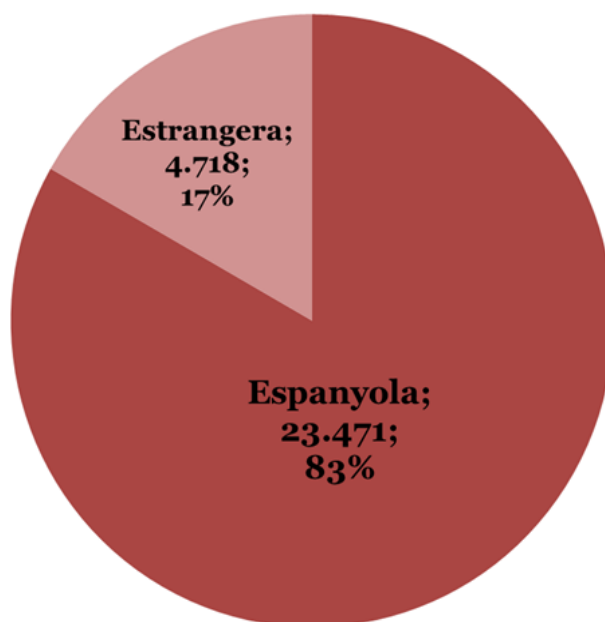
Nombre d'habitants i % de la població segons lloc de naixement. Martorell, 2019.

Gràfic 6. «Nombre d'habitants i % de la població segons lloc de naixement. Martorell, 2019» Elaboració pròpia a partir de les dades d'IDESCAT i HERMES.

Així mateix, com indica el següent Gràfic 7, de les 5.922 persones nascudes a l'estranger, 1.204 tenen nacionalitat espanyola, mentre que **4.718** tenen **nacionalitat estrangera (17% de la població)**. El total de persones amb **nacionalitat espanyola** a Martorell és de **23.471 (83% de la població)**.

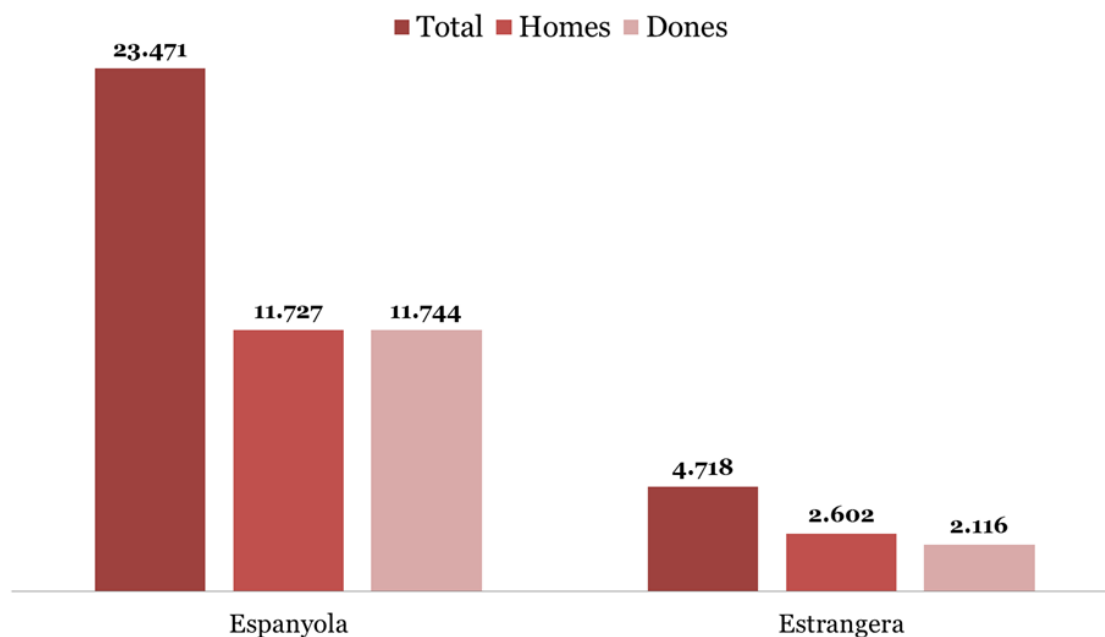
**Nombre d'habitants i % de la població
segons nacionalitat. Martorell, 2019.**

Gràfic 7. «Nombre d'habitants i % de la població segons nacionalitat. Martorell, 2019» Elaboració pròpia a partir de les dades d'IDESCAT i HERMES.

Si desagreguem aquestes dades per sexe/gènere, copsem [Gràfic 8] que la població amb **nacionalitat estrangera** es concreta en **2.602 homes** i **2.116 dones**; i la població amb **nacionalitat espanyola**, es concreta en **11.727 homes** i **11.744 dones**. Havent-hi, doncs, **més homes que dones amb nacionalitat estrangera (+486)** i **més dones que homes amb nacionalitat espanyola (+17)**. Així com, també, havent-hi **més homes (+9.125)** i **més dones (+9.628) amb nacionalitat espanyola que amb nacionalitat estrangera**.

Població segons nacionalitat i sexe/gènere. Martorell, 2019.

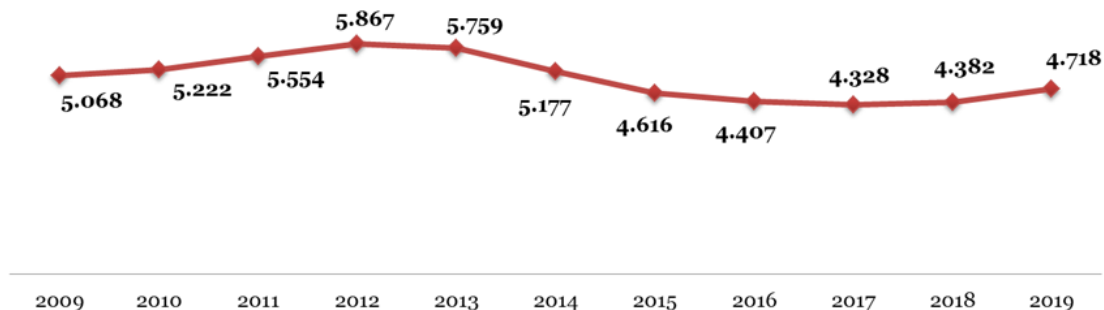
Gràfic 8. «Població segons nacionalitat i sexe/gènere. Martorell, 2019» Elaboració pròpia a partir de les dades d'IDESCAT i HERMES.

Centrant-nos únicament en la població de nacionalitat estrangera, el Gràfic 9 que segueix ens indica l'evolució d'aquest sector de la població en els darrers 10 anys. El **2012** es presenta com l'any amb el **major nombre d'habitants de nacionalitat estrangera** (5.867), mentre que el **2016** és l'any amb el **menor nombre d'habitants de nacionalitat estrangera** (4.407). Veiem, també, com **del 2018** (4.382 habitants) **al 2019** (4.718 habitants) hi ha hagut un **increment de la població de nacionalitat estrangera (336 habitants més)**.

Alhora, al Gràfic 1 (evol. pobl. Mart.), hem observat que de l'any 2018 al 2019 hi ha hagut un **augment de 339 habitants, 336 dels quals sabem que són població de nacionalitat estrangera**.

Així, aquests canvis exposats, poden explicar-se principalment a partir dels **moviments migratoris** del municipi.

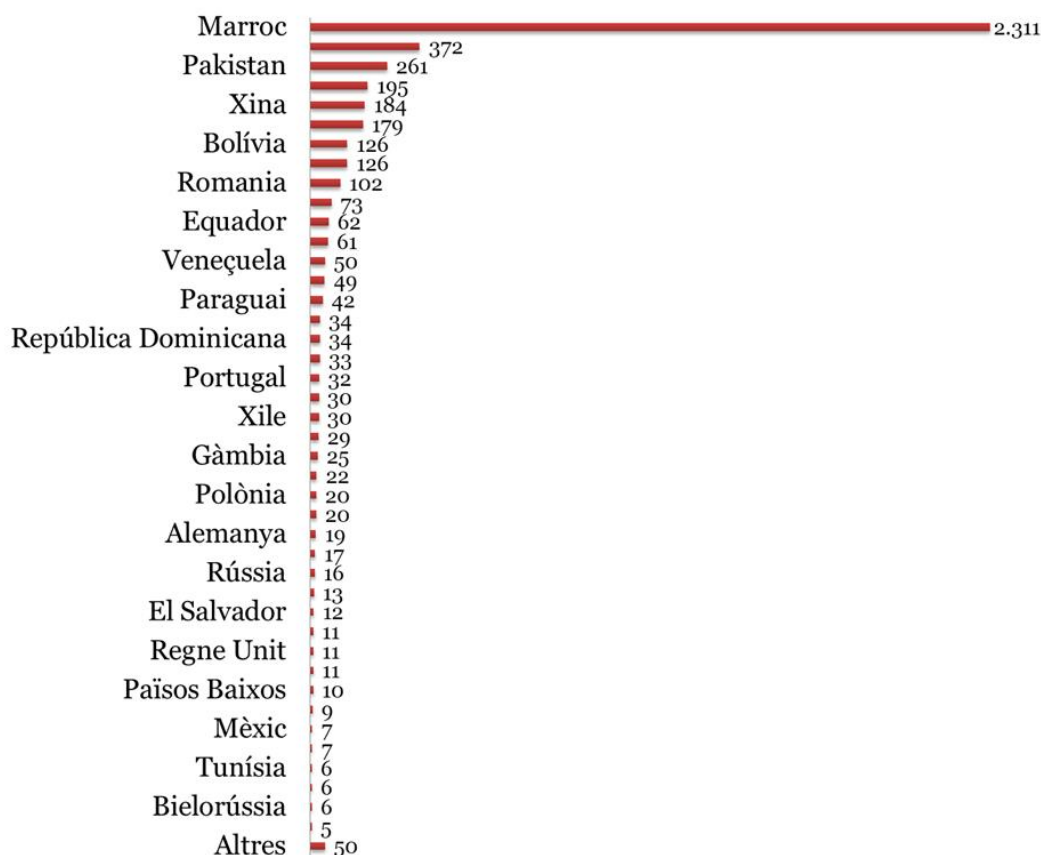
Evolució de la població estrangera de Martorell.

Gràfic 9. «Evolució de la població estrangera de Martorell» Elaboració pròpia a partir de les dades d'IDESCAT i HERMES.

Finalment, com es veu al Gràfic 10 és interessant tenir present la **diversitat d'orígens de procedència de la població de nacionalitat estrangera** i conèixer que **la major part prové del Marroc** (2.311 persones):

Població estrangera segons orígens. Martorell, 2019.

Gràfic 10. «Població estrangera segons orígens Martorell, 2019». Elaboració pròpia a partir de les dades d'IDESCAT i HERMES.

Mercat de treball

Més dades rellevants que faciliten conèixer la població d'un municipi són aquelles que tenen a veure amb el mercat de treball. Per això, a continuació ens fixarem en aspectes com la població activa, la població ocupada i aturada, el sector d'ocupació de la població ocupada i la mitjana d'ingressos de la població.

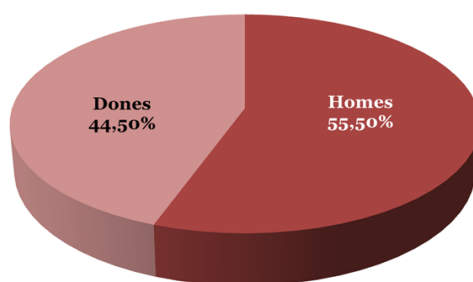
En primer lloc, tenim constància que l'any 2019, de 28.189 habitants, **13.005** són **població activa** registrada (6.182 dones i 6.823 homes), el **46% de la població** total del municipi.

En segon lloc, sabem que la **taxa d'ocupació** registrada és del **61,70%** (11.265 habitants), mentre que la **taxa d'atur** registrada és del **12,70%** (1.646 habitants).

Les dades desagregades per sexe/gènere [Gràfic 11], ens indiquen, però, que del total de la **població ocupada**, el **44,50%** són **dones** (5.009) i el **55,50%** són **homes** (6.256), per tant, **hi ha més homes que dones en situació d'ocupació**. En canvi [Gràfic 12], del total de la **població aturada**, el **55%** són **dones** (905) i el **45%** són **homes** (741), de manera que **hi ha més dones que homes en situació d'atur**.

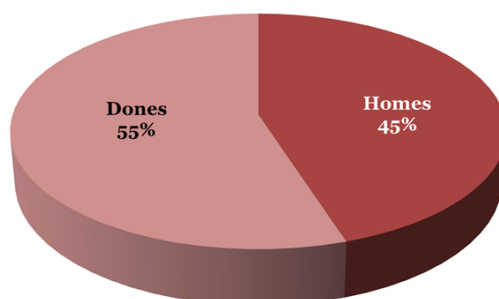
Una realitat que pot explicar-se encara, en part, a causa de la **permanència de la divisió sexual del treball tradicional**, on les dones són les que treballen, majoritàriament i realitzant la major part de les tasques, a l'àmbit domèstic i de cures (de forma exclusiva o no), mentre que els homes se situen, majoritàriament i únicament, al mercat de treball remunerat. Quelcom que comporta la reproducció de fenòmens com el **sostre de vidre**, el **terra enganxós** i/o la **feminització de la pobresa**.

% de població ocupada
segons sexe/gènere. Martorell, 2019.

Gràfic 11. «% població ocupada segons sexe/gènere. Martorell, 2019». Elaboració pròpia a partir de les dades d'IDESCAT i HERMES.

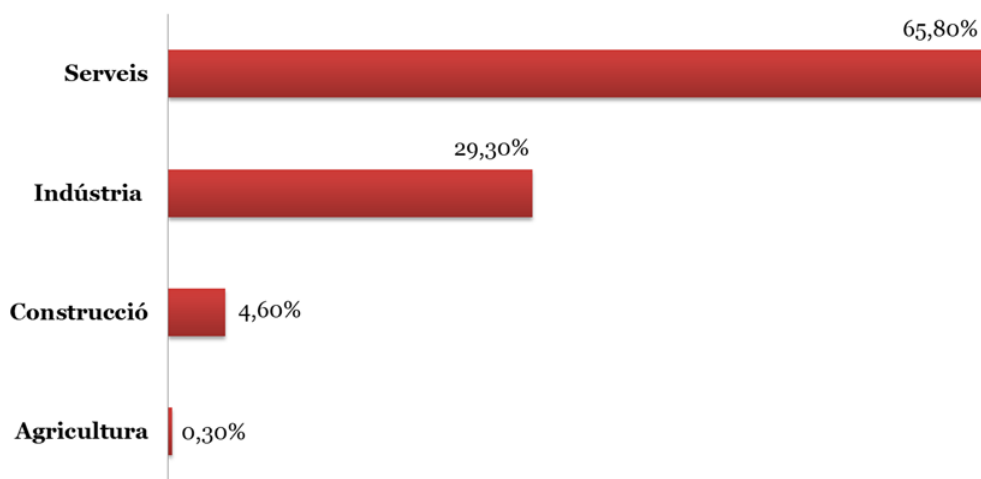
% de població aturada
segons sexe/gènere. Martorell, 2019.

Gràfic 12. «% de població aturada segons sexe/gènere. Martorell, 2019». Elaboració pròpia a partir de les dades d'IDESCAT i HERMES.

En tercer lloc, el Gràfic 13 que segueix, revela que la població ocupada de Martorell es concentra sobretot en el **sector d'activitat dels serveis**, un **65,80%** de la població, el 29,30% en el de la indústria, el 4,60% en el de la construcció i el 0,30% en el de l'agricultura.

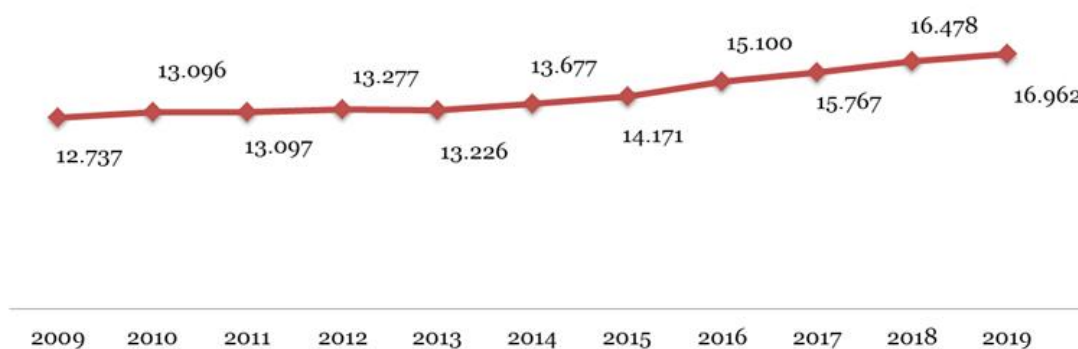
**% de la població ocupada segons sector d'activitat.
Martorell, 2019.**

Gràfic 13. «% de la població ocupada segons sector d'activitat. Martorell, 2019». Elaboració pròpia a partir de les dades d'IDESCAT i HERMES.

Per últim, el Gràfic 14 mostra l'evolució en els últims 10 anys de la **renda mitjana anual de cada habitant**, veient-se un increment gradual d'aquesta i presentant-se actualment amb una xifra de **16.962 €** (1.413,50 € mensuals).

**Evolució de la renda mitjana anual per habitant.
Martorell.**

Gràfic 14. «Evolució de la renda mitjana anual per habitant. Martorell». Elaboració pròpia a partir de les dades d'IDESCAT i HERMES.

Accions i polítiques d'abordatge de les violències masclistes i sexuals

Tenint en compte les dades demogràfiques presentades, és necessari veure quines accions o mesures desenvolupades per part de l'Ajuntament de Martorell en la lluita per a la prevenció i abordatge de les violències de gènere i masclistes destaquen, així com cal veure, també, quines necessitats es detecten.

A continuació, es mostren per cadascun dels àmbits temàtics a través dels quals s'estructura l'apartat, una taula que recull la informació més rellevant i necessària per al desenvolupament del Protocol.

Els àmbits temàtics, tal com s'esmentava anteriorment, són els següents:

- 1) Dades qualitatives i quantitatives sobre violència masclista i sexual;
- 2) Formació en clau d'igualtat de gènere i sobre violència masclista i sexual;
- 3) Plans, protocols i circuits d'abordatge de la violència de gènere, masclista i sexual;
- 4) Xarxa d'agents, serveis i recursos, especialitzats i destacats existents;
- 5) Treball en xarxa, comunicació, coordinació i transversalitat en el nivell municipal i intern;
- 6) Programació i comunicació de les festes i activitats d'oci locals amb perspectiva de gènere i feminista;
- 7) Urbanisme amb perspectiva de gènere i feminista.

ÀMBIT 1

DADES qualitatives i quantitatives SOBRE VIOLÈNCIA MASCLISTA I SEXUAL

Punts forts:

+ Al **Servei d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD-CIRD)**, es recullen dades de manera sistemàtica, sobre les persones usuàries (nombre, perfil, etc.) i les atencions realitzades (motiu, tipologia, etc.). D'aquesta manera, se sap quantes atencions es fan per motiu de situació de violència masclista: [Any 2019] De 393 atencions totals, 147 són per situació de violència masclista. 13 són tipificades com a violència múltiple, 43 com a violència física i psicològica i 91 com a violència psicològica.

Totes les dades queden recopilades a la **Memòria d'Actuació Anual del SIAD**, on també consten les altres intervencions i accions que es porten a terme o s'impulsen des del Servei.

+ Des del **Punt Lila** es recullen dades de manera sistemàtica, sobre les persones usuàries (nombre, perfil, etc.) i les atencions realitzades (motiu, tipologia, etc.). Quan s'escau, també s'agafen dades sobre les persones que cometten agressió.

L'empresa **7 i TRIA**, que actualment el gestiona, elabora un **Informe Global d'Actuació** cada vegada que es desplega el Punt Lila al municipi, on queden totes les dades del conjunt de la intervenció recopilades.

[Resum darrera vegada - Nits del 15 i 16 d'agost de 2019, durant la FM de Martorell al C/ Josep Vilar: 100 persones sol·liciten informació, es realitzen 3 acollides-atencions, 1 de les quals és per avís d'intent d'abús sexual.]

+ Es té consciència de la importància de disposar de dades sobre violència masclista i sexual, així com de disposar de dades segregades per sexe/gènere, per poder realitzar avaluacions i intervencions més rigoroses.

+ Que no es tingui constància de dades o denúncies, no s'interpreta com si aquest fet volgués dir que no es donen violències masclistes i sexuals al municipi.

+ El **Pla Local per a la Diversitat Sexual, Afectiva i de Gènere**, estableix en el seu Apartat 4 "Dades, llenguatge i comunicació" l'Objectiu que segueix: "Garantir que formularis i documentació municipals reconguin la realitat de les persones LGBTI i la visibilitzin".

Punts febles:

- Es disposa de poques dades, siguin qualitatives o quantitatives, sobre les violències masclistes que es donen al municipi, i són gairebé inexistents les que fan referència a les violències sexuals.

- Es desconeixen quines de les atencions realitzades pel **SIAD** i vinculades a la violència masclista són casos de violència sexual.

- Es desconeixen les dades sobre violències masclistes i sexuals que puguin tenir altres serveis i recursos del municipi (centres mèdics, policia, etc).

- Esdevé **necessari utilitzar mètodes i tècniques de recollida de dades** que tinguin en compte la **diversitat de les dones i persones**, així com les **especificitats i complexitat de les seves històries i situacions**.
- **No existeix un únic sistema de recollida de dades** oficial, estandarditzat i informatitzat, conegut i utilitzat pel conjunt d'agents del municipi especialitzats en l'atenció de les violències masclistes i sexuals.
- **No existeix un registre oficial, de l'Ajuntament de Martorell**, de dades sobre violències masclistes i sexuals.
- **Les dades** que hi ha sobre violència masclista i sexual **no sempre arriben a ser conegudes per tot el personal** de l'Ajuntament de Martorell i del Patronat Municipal de Serveis d'Atenció a les Persones de Martorell (PMSAPM). Es posa de manifest que **no hi ha un canal de comunicació intern oficial per compartir aquestes dades** regularment.
- Les **poques dades** sobre violència masclista i sexual també s'expliquen per la **dificultat o impossibilitat que pot tenir la dona o persona de comunicar o denunciar** una situació de violència masclista o sexual. Així mateix, cal tenir en compte que **alguns tipus de violències sexuals no es preveuen al Codi Penal**.

ÀMBIT 2

FORMACIÓ EN CLAU D'IGUALTAT DE GÈNERE I SOBRE VIOLÈNCIA MASCLISTA I SEXUAL

Punts forts:

- + Les darreres (anys 2019 i curs 2019-20) **formacions i tallers en clau d'igualtat de gènere** que s'han impulsat des de l'Ajuntament de Martorell i des del SIAD es concreten en: **Més de 20 accions formatives i nombroses accions de sensibilització** [detall a l'Annex 4]. →
- + Es van realitzar **2 Formacions específiques sobre violències sexuals**:
 - *Assejament sexual, per raó de gènere i/o d'orientació sexual en l'àmbit laboral.* (Adreçada únicament al personal que treballa a l'Ajuntament i al PMSAPM).
 - *Prevenició d'agressions sexistes en context festiu: Punt Lila.* (Adreçada a serveis, entitats i població jove).
- + Es van realitzar **altres formacions** a les quals assistiria **personal de l'Ajuntament i del PMSAPM**: *Circuits i protocols municipals d'atenció i prevenició de la violència masclista; La violència masclista a les diferents etapes de la vida de les dones.*
 - + Es coneix que en **anys anteriors** s'han portat a terme altres formacions a les quals va assistir personal de l'Ajuntament i del PMSAPM. Són: *Violència vers les dones: anàlisi del protocol i seguiment del circuit d'atenció* (2012); *Coeducació: marc teòric i estratègia del món local* (2012); *Llenguatge no sexista* (2010).

+ Es van realitzar tallers adreçats a l'**alumnat dels centres educatius (escoles i instituts)**, tots ells (programats 25, cancel·lats per la situació COVID-19 17, realitzats 8) tractarien sobre: *Relacions igualitàries i prevenció de la violència masclista*.

+ Es van realitzar formacions i tallers **dirigits a:** dones i població d'origen estranger, dones grans, dones en situació de reincorporació al mercat de treball; mares i pares, persones del Centre Formatiu d'Adults de Martorell.

+ El **Pla d'Igualtat de Gènere de Martorell** i el **Pla d'Igualtat Intern de l'Ajuntament de Martorell i Patronat Municipal de Serveis d'Atenció a les Persones de Martorell**, fan explícita la **voluntat i la necessitat d'oferir formacions i tallers en clau d'igualtat de gènere**, tant pel que fa a les persones treballadores de l'Ajuntament i el PMSAPM com pel que fa al conjunt de la població.

Punts febles:

- Es detecta la **necessitat d'oferir més formació** en clau d'igualtat de gènere i violències sexuals **a tota la població**, sobretot **a la població jove i a les entitats**.

- Es detecta la **necessitat d'oferir més formació** en clau d'igualtat de gènere i violències sexuals **a agents que intervenen en els circuits d'atenció a les violències masclistes i sexuals del municipi**.

- Es detecta la **necessitat d'oferir més formació professional** en clau d'igualtat de gènere i violències sexuals dirigida **a tot el personal de l'Ajuntament i del PMSAPM**.

- La majoria de **formacions** que s'ofereixen **no són de caràcter obligatori i es donen de manera puntual i acotada en el temps**.

- Tot i que hi ha **formacions** que tracten les violències masclistes, hi ha **molt poques que tracten específicament les violències sexuals**.

ÀMBIT 3

PLANS, PROTOCOLS I CIRCUITS D'ABORDATGE DE LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE, MASCLISTA I SEXUAL

Punts forts:

+ Actualment, a Martorell, **existeixen els següents plans, protocols i circuits d'abordatge de la violència de gènere, masclista i sexual:**

- Municipals, per la ciutadania: *Pla d'Igualtat de Gènere (2010-2013); Pla Local per a la Diversitat Sexual, Afectiva i de Gènere (2019-2023); Protocol Municipal per a l'Abordatge de la Violència Masclista (2017); Protocol d'Actuació per a Prevenir la Mutilació Genital Femenina (2017); Protocol d'Actuació en Situació d'Alt Risc de Maltractament i d'Abús en Infància i Adolescència (2014), Pautes bàsiques d'actuació davant les violències sexuals des del Punt Lila.*

- Interns, d'Ajuntament i PMSAPM: Pla d'igualtat Intern de l'Ajuntament de Martorell i Patronat Municipal de Serveis d'Atenció a les Persones de Martorell (2013-2018); Protocol per a la Prevenció i Actuació Davant l'Assetjament Sexual, per Raó de Sexe i Orientació Sexual (2013).

+ Es podrà incloure a la llista el **Protocol d'Actuació Davant les Violències Sexuals en Espais Públics d'Oci de Martorell**, actualment en procés d'elaboració, quelcom positiu perquè fins ara no n'hi ha hagut cap.

+ Existeix un **Protocol i Circuit municipal específic d'abordatge de les violències masclistes**.

+ S'elaboraria una **“preproposta” de Circuit d'actuació davant les violències sexuals**, un fet indicatiu que es va detectar una carència i es va actuar per suplir-la.

+ Serveixen de **marc de referència** per al nou Protocol, per saber què s'està fent, què no, i com.

+ Permetran que el Protocol d'Actuació Davant les Violències Sexuals en Espais Públics d'Oci de Martorell no s'articuli en el buit o de forma unilateral, sinó aprofitant el **treball i sinergies ja existents al municipi**.

+ Donen compte que des de l'Ajuntament de Martorell i el PMSAPM **s'està treballant** per l'abordatge i l'erradicació de les violències masclistes i sexuals.

+ Existeix el **Protocol de Seguretat Contra les Violències Sexuals en Entorns d'Oci**, de la Generalitat de Catalunya.

Punts febles:

- Alguns d'aquests plans, protocols i circuits **no estan actualitzats**.

- No tots són **coneguts** pel conjunt de la **població** de Martorell.

- No tots són **coneguts** en profunditat pel **personal de l'Ajuntament i del PMSAPM**.

- Molts procediments diferents i un excés d'informació poden provocar una **disminució de l'efectivitat**. Per això, hi ha la **necessitat de simplificar i unificar** en la mesura del possible els **procediments i circuits d'actuació**.

- Anteriorment no hi ha hagut cap **Protocol d'abordatge de les violències sexuals**.

- La incorporació de la perspectiva de gènere i feminista en els protocols d'intervenció dels cossos de seguretat, no està suficient consolidada i reforçada.

- En el **PAM (2019-2023)**, l'eina de planificació estratègica que recull les accions més rellevants i prioritàries que ha de desenvolupar l'equip de govern al llarg del seu mandat, **no hi consten accions per l'abordatge i l'erradicació de les violències masclistes i sexuals**.

ÀMBIT 4

XARXA D'AGENTS, SERVEIS I RECURSOS especialitzats i destacats EXISTENTS

Punts forts:

+ La **xarxa d'agents, serveis i recursos** que treballa per l'abordatge i l'erradicació de les violències masclistes és **ampla i diversa**, destaquem:

- Especialitzats: Regidoria d'Igualtat de l'Ajuntament de Martorell (de nova creació); Regidoria de Benestar Social i Gent Gran; Servei d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD-CIRD) de Martorell; Punt Lila –7Itria–; Servei d'Intervenció Especialitzada (SIE) del Baix Llobregat; Col·lectiu Feminista de Martorell; Col·lectiu Jove El Bloc de Martorell; Consell de Dones del Baix Llobregat.
- No especialitzats, intervenen en els Protocols i Circuits del municipi, de l'àmbit: **sanitat, seguretat, jurídic, social, educatiu, laboral o altres** [detall a l'Annex 4].
- Actualment existeix l'**Espai Jove Punt Nord –dinamitzat per 7iTRIA–** el qual **incorpora la perspectiva de gènere i feminista de manera transversal, en tota la seva actuació**: Fent de l'espai jove un espai de referència per la joventut de la ciutat; Fomentant la participació juvenil; Fomentant les activitats de lleure educatiu i sociocultural; Esdevenint l'eix vertebrador de les polítiques de joventut del municipi; Emancipant la joventut oferint-li els recursos necessaris d'informació i d'infraestructures, així com assessorament i acompanyament; Adaptant l'Espai Jove a les necessitats i desitjos presents de la joventut de Martorell.

+ El **SIAD** s'ha consolidat com el **servei de referència central per a les dones** del municipi, és conegut i valorat positivament **pel personal de l'Ajuntament i del PMSAPM** i impulsa i encapçala la majoria d'accions de prevenció, detecció, atenció i recuperació a favor de la igualtat de gènere.

+ El **Punt Lila** serà un **dispositiu primordial** del Protocol d'Actuació Davant les Violències Sexuals en Espais Públics d'Oci de Martorell, el fet que aquest **ja hagi estat introduït**, des del 2018, en les festes més importants del municipi, és molt **positiu de cara a que sigui conegut per tothom**.

També, és positiu que, en un primer moment, sorgís per **iniciativa i demanda de la població**, en concret del Col·lectiu Jove El Bloc. Actualment és la **Regidoria de Benestar Social i Gent Gran** qui se n'ocupa, juntament amb l'empresa 7iTRIA.

+ Recentment **s'ha creat la nova Regidoria d'Igualtat**, un fet que podrà beneficiar i donar impuls al nou Protocol.

+ Hi ha consens en què al Protocol d'Actuació Davant les Violències Sexuals en Espais Públics d'Oci de Martorell hi **participin agents** de l'àmbit: **sanitat, seguretat, jurídic, social, educatiu i associatiu**.

+ **Existeix el nou Servei d'Agents d'Atenció a les Persones** del PMSAPM, conformat per professionals amb perfil d'integrador social, que **podran implicar-se en les accions del Protocol**.

+ El **Servei d'Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva (ASSIR) Martorell**, incorpora la perspectiva de gènere i ha realitzat una **autodiagnosi** de com es troba el Servei en relació amb l'abordatge de les violències sexuals, generant propostes d'actuació per millorar.

Punts febles:

- El **Punt Lila** no es col·loca en totes les festes i activitats d'oci de Martorell.
- Esdevé **necessari conèixer i tenir més present les entitats i tot el teixit associatiu** del municipi que també es vincularà amb el Protocol: col·lectius feministes, de dones i LGBTI; col·lectius formats per persones que pateixen altres eixos de discriminació (origen, edat, diversitat funcional, salut mental, etc.); entitats que porten a terme projectes amb fins socials; entitats que participen en les festes, etc.

ÀMBIT 5

**TREBALL EN XARXA, COMUNICACIÓ, COORDINACIÓ
I TRANSVERSALITAT**
en el nivell municipal i nivell intern de l'Ajuntament i del PMSAPM

Punts forts:

+ Al municipi existeix una **tradició de treball en xarxa** entre la diversitat d'agents, serveis i recursos que, també, configuren els diferents circuits d'atenció a les violències masclistes.

+ El **nou Protocol s'incorporarà** a aquest treball en xarxa, **ahora que suposarà un valor afegit**.

+ Existeix una **Comissió Tècnica de Seguiment del Protocol Municipal per a l'Abordatge de la Violència Masclista**, liderat pel SIAD-CIRD. Un òrgan operatiu en el qual hi ha representants de cadascun dels àmbits del conjunt d'actuacions que es desenvolupen en el marc del circuit d'aquest protocol, que ha de poder avaluar els resultats i estructurar els canvis necessaris per garantir-ne l'actuació òptima.

+ Es preveu generar espais de comunicació i coordinació amb:

- **Tot el personal de l'Ajuntament de Martorell i del Patronat Municipal de Serveis d'Atenció a les Persones.**
- **La totalitat d'agents, serveis i recursos que intervinguin en el Circuit d'Actuació Davant les Violències Sexuals en Espai Públics d'Oci i el Circuit d'Abordatge de la Violència Masclista.**
- **Les entitats i el conjunt de la població.**

+ Al **Pla d'Igualtat Intern de l'Ajuntament de Martorell i Patronat Municipal de Serveis d'Atenció a les Persones de Martorell**, a l'Àmbit 1 "Cultura i política d'igualtat de gènere", hi consten les següents Accions: "**Reactivar la Comissió d'Igualtat del Pla d'Igualtat de Gènere**"; "**Crear la Comissió del Pla d'Igualtat Intern**".

+ Al **Pla d'igualtat de Gènere de Martorell** dins de la Línia Estratègica 1 “Impulsar les polítiques de gènere” i del seu Objectiu 3 “Integrar la perspectiva de gènere en totes les àrees, departaments i serveis de l'Ajuntament, afavorint una cultura transversal”, s'hi inclouen, els següents Objectius Específics: “**Introduir en cadascun dels serveis municipals d'atenció directa informació relacionada sobre les accions i els serveis adreçats a la població que puguin afavorir la igualtat**”; “**Visibilitzar les actuacions dels diferents serveis/àrees i regidories que ja s'estan fent en termes d'igualtat de gènere**”.

Punts febles:

- **La transversalitat de les polítiques d'igualtat no està del tot incorporada a l'ens local.** Hi ha un departament responsable de les polítiques d'igualtat, però no queda garantida la comunicació i coordinació fluida interdepartamental, ni la corresponsabilitat en les accions.

- L'Ajuntament té voluntat d'incorporar el principi d'igualtat de gènere en les seves polítiques municipals (fa palès el seu compromís polític, assigna una partida econòmica, hi ha personal tècnic de referència, etc.), però **no existeix una formalització explícita del Principi d'Igualtat en el si de l'organització**, com es pot veure al Pla d'Actuació de Mandat (PAM) 2019-2023, en l'ordenança, reglament o en la missió de l'organització.

- **Falten espais de diàleg, negociació i treball entre l'Ajuntament i els col·lectius feministes de Martorell.**

- **No sempre s'obra amb les entitats que participen en les festes i activitats d'oci oficials –o en altres–, per exemple, amb les que porten les barres a les festes.**

ÀMBIT 6

PROGRAMACIÓ I COMUNICACIÓ DE LES FESTES I ACTIVITATS D'OCI locals AMB PERSPECTIVA DE GÈNERE I FEMINISTA

Informació d'interès

S'ha fet un recull i descripció de les **principals festes i fires oficials de Martorell** [detall a l'Annex 4]. Aquí destaquem únicament les que inclouen activitats que es porten a terme en horari de nit i estan associades a l'oci nocturn. Són: **Carnestoltes, Fira de Primavera, Sant Joan, Sant Jaume, Festa Major, Festa del Roser, Cap d'any.**

Punts forts:

+ Es volen unes **festes lliures d'agressions sexuals i comportaments sexistes.**

+ Hi ha consciència que el tipus de programació que s'ofereix –què s'ofereix i com s'ofereix–, incideix de forma més o menys directa en el tipus de pràctiques i successos que es donaran durant la seva realització. Per això, des de l'Ajuntament de Martorell, **es busca eliminar les formes de programació i comunicació que no incorporin la perspectiva de gènere o tinguin un biaix sexista.**

+ Es detecten **bones pràctiques** per procurar oferir una programació atractiva alhora que elaborada amb perspectiva de gènere:

- La imatge del cartell de les festes i fires sempre vol ser neutre i inclusiva.
- Es fa ús del llenguatge no sexista i inclusiu en la redacció i difusió de la programació –programa de mà, plafons informatius, web, xarxes socials, App, radio, etc–.
- S'incorpora informació del Punt Lila als programes.
- Les propostes culturals i musicals es trien d'acord amb criteris de qualitat artística.
- Es busca que els municipis del Baix Llobregat Nord programin, també, tenint en compte la perspectiva de gènere.

+ **Es contemplen i/o es regulen altres aspectes** com: el consum d'alcohol, les entrades i sortides, els horaris d'inici i final, la il·luminació, el volum de la música, la presència dels cossos de seguretat –pública i/o privada–, la presència dels serveis sanitaris, etc.

+ **A les activitats d'oci i festes patrimonials que es realitzen en horari nocturn sempre hi va algú responsable de l'organització de l'activitat de l'Ajuntament**, vetllant perquè no hi hagi incidències.

+ Al **Pla d'Igualtat de Gènere de Martorell**, dins de la Línia estratègica 1 "Impulsar les polítiques de gènere" i de l'Objectiu 2 "Formar al personal municipal en perspectiva de gènere i igualtat de gènere" s'indiquen els següents Objectius Específics: "a) Vetllar per incloure als plans de formació de l'Ajuntament informació sobre la incorporació de la perspectiva de gènere en la planificació i programació d'actuacions municipals; b) Sensibilitzar i formar al personal municipal sobre com fer un ús no sexista del llenguatge i de les imatges a l'Administració Pública i als mitjans de comunicació".

+ Al **Pla d'Igualtat Intern de l'Ajuntament de Martorell i del Patronat Municipal de Serveis d'Atenció a les Persones de Martorell**, a l'apartat 4.5 "Comunicació, imatge i ús del llenguatge", s'afegeix: "a) Assignar una persona responsable de comunicació i llenguatge inclusiu".

+ Es té constància de la realització d'accions que van en la direcció del que diu al **Pla d'Igualtat de Gènere de Martorell**, a la Línia Estratègica 5 "Fomentar la coeducació, la formació i la producció cultural de les dones" i a l'Objectiu 17: "Fomentar la presència de les dones com a creadores actives de la cultura i visibilitzar les seves aportacions i la seva creativitat".

Punts febles:

- Quan s'organitzen activitats que formen part de l'**oci nocturn** del municipi –especialment les dirigides a la **població jove**–, hi ha un **major risc** que sorgeixin incidències, les quals poden estar vinculades amb les **violències sexuals**.

- **No es té prou present** que al municipi s'organitzen altres festes i activitats d'oci, a part de les programades des de l'Ajuntament o el PMSAPM.

- Es detecta la **necessitat d'oferir més formació** per a tot el personal de l'Ajuntament i del PMSAPM **sobre com programar i comunicar amb perspectiva de gènere i feminista**.

- **No existeix una “Guia per programar i comunicar amb perspectiva de gènere i feminista”**, pròpia de l'Ajuntament de Martorell, que reculli criteris objectius i rigorosos, i estigui disponible per a tot el personal del Consistori i del PMSAPM.
- Esdevé **necessària programació artística i cultural de/amb dones –diverses i plurals– i persones LGBTI, feminista, que giri entorn la problemàtica de les violències masclistes i sexuals.**
- És **ineludible defensar i fomentar**, de forma explícita, **les relacions sexuals lliures i consentides.**

ÀMBIT 7

URBANISME AMB PERSPECTIVA DE GÈNERE I FEMINISTA

Informació d'interès

S'ha fet un recull i descripció dels **principals espais públics d'oci (equipaments i zones) on es porten a terme la majoria de les festes i activitats d'oci del municipi** [detall a l'Annex 4]. Aquí destaquem únicament aquells/es que s'utilitzen, també, per l'oci nocturn: **Ca n'Oliveras (espai firal), Nau#2 de Ca n'Oliveras (sala de concerts), Ateneu, Carrer de Josep Vilar, Plaça de Les Cultures, Rambla de Les Bòbiles, Passeig de Catalunya, La Vila.**

Punts forts:

+ Hi ha **consciència** que és necessari **avaluar l'habitabilitat i la seguretat urbana des de la perspectiva de gènere**, analitzant els espais públics d'oci i el seu entorn per **detectar característiques o zones que podrien suposar un augment del risc que es produeixin violències sexuals.**

+ En termes generals, els **espais públics d'oci** llistats es perceben com **espais confortables i apropiats** per al desenvolupament d'activitats i la celebració de festivitats.

+ Al **Pla d'Igualtat de Gènere de Martorell**, dins de la Línia Estratègica 6 “Perspectiva de gènere en el disseny de ciutats i territoris”, hi trobem els següents Objectius: **“Dotar les àrees d'ordenació del territori, planificació urbanística, habitatge i obres públiques d'eines per a la incorporació de la perspectiva de gènere en les seves actuacions”; “Promoure una planificació urbanística i un model de mobilitat amb perspectiva de gènere”.**

+ En els darrers anys, l'Ajuntament ha portat a terme un conjunt de **reformes urbanístiques en el nucli urbà de Martorell**, que **han fet millorar les percepcions de la població envers el municipi**, en incrementar-se el benestar. Aquestes reformes, segons indica el **PAM 2019-2023**, se seguiran portant a terme en els pròxims anys. Alguns exemples del que es farà són:

- **“Reformarem i dinamitzarem el Passeig de Catalunya, generant una nova rambla millorant la connexió dels barris de Camí Fondo i Buenos Aires”.**

- “Continuarem implementant el recanvi i la millora de l'enllumenat públic afavorint la reducció i estalvi energètic i alhora millorant la qualitat de la llum”.

+ Existeix l'**Ordenança de Convivència Ciutadana i Ús de la Via Pública** de Martorell.

+ Existeix l'**Ordenança d'Intervenció Municipal en Espectacles Públics i Activitats Recreatives** de Martorell.

+ Existeix el **Reglament d'Espectacles Públics i Activitats Recreatives**, aprovat pel Decret 112/2010, de 31 d'agost.

Punts febles:

- Dels equipaments i zones llistades es detecta que:

- **Ca n'Oliveras** (espai firal) i la **Nau#2** (recentment habilitada; sala de concerts i discoteca de referència del municipi): **Es troben en un polígon industrial, lleugerament apartats del nucli urbà. Al ser una zona industrial, alguns punts propers del voltant disposen de molt poca il·luminació.**
- **L'Ateneu:** **Es troba al costat de l'Estació de Renfe, tanmateix, a la nit fa la sensació d'estar amagat, al trobar-se a prop de la zona del riu i no haver-hi gaire il·luminació.**
- **La Vila** (el centre històric del poble): **Un barri que en els darrers anys ha patit degradació. A la nit no es percep com una zona segura.**

- En el **disseny dels espais públics d'oci no sempre es té en compte la mirada de les dones –diverses i plurals– i de les persones LGBTI.**

- La **percepció d'inseguretat i de por**, sobretot per part de les dones del municipi, **segueix existint.**

- Més enllà de fixar-nos en els espais oficials on es porten a terme les festes, fires i activitats, **serà important fixar-se en els espais informals** que s'utilitzen i es generen com a llocs alternatius de festa –abans i després que la programació oficial acabi i/o en altres moments–. Es detecten: **Voltants de Ca n'Oliveras, Pàrquing Parc de Can Cases.**

- Es fa palesa la **necessitat de contemplar els desplaçaments i trajectes** que fan les persones per arribar o marxar dels espais. Per exemple, hi ha **transport públic** en horari nocturn?

- Esdevé **necessari tenir en compte els equipaments privats d'oci nocturn.**

COVID-19 des de la perspectiva de gènere

La **COVID-19** ha tingut i segueix tenint un impacte directe, generant **canvis, en la manera en què ens relacionem entre nosaltres i, també, amb el nostre entorn**. Per exemple, condicionant els moviments o com fem ús dels diferents espais, inclosos els espais públics d'oci.

Aquests canvis, que sobretot venen determinats i regulats per la **normativa aplicable estatal i autonòmica**, i que es tradueixen en un ventall de **mesures sanitàries i de seguretat**, resulten de vital importància per poder **controlar la pandèmia** i minimitzar al màxim els riscos de contagi del virus, dins –i fora– del municipi.

Així doncs, aplicar la normativa i vetllar perquè es compleixi, són dues qüestions que **l'Ajuntament de Martorell i altres agents** municipals que poden tenir certes competències en la gestió dels espais públics d'oci, **estan portant a terme amb tot el rigor possible**.

Tanmateix, però, queda encara sense resoldre com es poden compaginar les polítiques i mesures de prevenció i abordatge de la COVID-19, amb combatre i abordar de manera integral les desigualtats de gènere i les violències masclistes i sexuals. Dit amb unes altres paraules, ens trobem davant la **necessitat que aquestes mesures i polítiques s'elaborin des de la perspectiva de gènere i feminista, perquè no tinguin repercussions negatives sobre les dones i, específicament, sobre persones que es troben o podrien trobar-se en situació de violència masclista i sexual**, garantint la seva vida digna.

L'estudi COVID-19: violència masclista i gènere (2020)²², realitzat per l'Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya (AQuAS), a partir de posar a l'abast un alt ventall d'informació d'interès –estudis, informes, projectes, dades, etc.–, accentua aquesta necessitat evidenciant que **la crisi sanitària actual afecta directament la societat i l'economia**, i que no té el mateix impacte sobre tothom. Concretament, posa de manifest com **repercuteix de manera diferent a homes i a dones, quedant elles en una situació de més vulnerabilitat**.

Sense deixar de banda el conjunt de les formes en què es concreta aquesta repercussió diferenciada, val a destacar que organismes i fonts oficials han documentat **l'augment de la violència masclista generat des de l'inici de la pandèmia**. L'estat de confinament suposaria un factor de risc afegit per a les dones que pateixen violència

²² «Covid-19 violència masclista i gènere», *Salut/ Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya*. Barcelona: 18 de maig de 2020. Disponible a: <https://scientiasalut.gencat.cat/handle/11351/4915> [Últim accés el 23/10/2020].

per part de les seves parelles, ja que es veurien abocades a quedar-se tancades a casa amb el seu agressor.

En aquest sentit, és important destacar alguns dels **recursos** que es generarien per fer front a aquesta situació i facilitar el canal d'accés a l'**atenció a les dones** com: la Guía de actuación para mujeres que estén sufriendo violencia de género en situación de permanencia domiciliaria derivada del estado de alarma por COVID 19²³ del Ministeri d'Iguatut de l'Estat Espanyol, la Línia de WhatsApp 671778540²⁴ de l'Institut Català de les Dones (ICD) o la campanya endegada per la Diputació de Barcelona "Contra la violència masclista, que no ens aturi el confinament"²⁵ –els dos darrers anunciats a la web de l'Ajuntament de Martorell–.

Pel que fa a l'**Ajuntament de Martorell**, sent plenament **conscient que cal anar més enllà i contrarestar els efectes negatius de la crisi social i econòmica que ha provocat la COVID-19**, el passat juliol (2020) aprovaria el **Pla de Reactivació Econòmica i de Protecció Social de Martorell**²⁶, anomenat també "Martorell Actua", un document que marca les línies d'actuació en dos eixos: l'economia local i l'àmbit social.

No obstant això, tot i ser un bon punt de partida, **no s'inclou cap línia d'actuació específica en relació amb les desigualtats de gènere i la violència masclista i sexual**.

D'altra banda, però, l'Ajuntament de Martorell –i tots els ajuntaments del Baix Llobregat– **rebran finançament per part de la Diputació de Barcelona**²⁷ per contrarestar els efectes negatius de la COVID-19. **Una part** d'aquest finançament (7.587,95€), com ja han comunicat al seu canal de notícies, anirà directament **destinada a l'abordatge de les violències masclistes**.

²³ «Guía de actuación para mujeres que estén sufriendo violencia de género en situación de permanencia domiciliaria derivada del estado de alarma por COVID 19». *Gobierno de España: Ministerio de Igualdad*. Disponible a: <https://violenciagenero.igualdad.gob.es/informacionUtil/covid19/home.htm> [Últim accés el 23/10/2020]

²⁴ «Habilitada una línia de WhatsApp per atendre dones en situació de violència masclista durant el confinament (27/03/2020)», *Ajuntament de Martorell*. Disponible a: <https://noticies.martorell.cat/habilitada-una-linia-de-whatsapp-per-atendre-dones-en-situacio-de-violencia-masclista-durant-el-confinament/> [Últim accés el 23/10/2020]

²⁵ «La Diputació crea una campanya per protegir les víctimes de violència masclista durant el confinament (22/03/2020)», *Ajuntament de Martorell*. Disponible a: <https://noticies.martorell.cat/la-diputacio-de-barcelona-crea-una-campanya-per-protegir-les-victimes-de-violencia-masclista-durant-el-confinament/> [Últim accés el 23/10/2020].

²⁶ MARTORELL ACTUA, «Pla Reactivació Econòmica i Protecció Social», *Martorell: Ajuntament de Martorell*, 2020. Disponible a: https://labustia.cat/wp-content/uploads/2020/07/Definitiu_Pla-Reactivo-Econoomica-i-Proteccio-social.pdf [Últim accés el 23/10/2020]

²⁷ «L'Ajuntament rep més de 200.000 euros de la Diputació per contrarestar els efectes negatius de la COVID-19 (10/09/2020)», *Ajuntament de Martorell*. Disponible a: <https://noticies.martorell.cat/lajuntament-de-martorell-rep-mes-de-200-000-euros-de-la-diputacio-per-contrarestar-els-efectos-negativos-de-la-covid-19/> [Últim accés el 23/10/2020]

Així doncs, tenint en compte tot l'esmentat, i el treball de camp, deixem constància d'alguns dels **temes i recomanacions que caldrà tenir presents i que s'articulen simultàniament amb l'abordatge de les violències masclistes i sexuals i la COVID-19:**

- Envers les accions de prevenció de les violències masclistes i sexuals: crear i implementar polítiques COVID-19 amb perspectiva de gènere interseccional; possibilitar les manifestacions i reivindicacions per l'assoliment dels drets de les dones i persones LGBTI en les seves múltiples expressions; donar continuïtat permanent a la realització d'accions formatives en clau de gènere i feminista, sobretot les implementades en els centres educatius.
- Envers les accions de detecció de les violències masclistes i sexuals: pensar com detectar agressions i assetjaments sexuals en espais públics d'oci tenint en compte que, actualment, es fa ús de la mascareta (major dificultat d'identificar a l'agressor - major dificultat de relacionar-se amb la persona agredida); i que predomina l'aplicació de les distàncies de seguretat i les capacitats d'aforament dels espais han disminuït (menor risc de contacte físic - major control de la mobilitat de les persones - necessitat de contemplar de forma central les violències 2.0 - si les violències no es donen en els espais oficials on es desenvolupen les activitats d'oci i les festes, a causa de l'aplicació de les mesures de prevenció de la COVID-19, es poden donar fora d'aquests espais). També, en estat de confinament domiciliari, caldrà generar mecanismes per superar l'aïllament i la incomunicació de les persones que es troben en situació de violència masclista, amb la finalitat que puguin anunciar que es troben en aquesta situació i ser ateses de forma imminent.
- Envers les accions d'atenció i recuperació de les violències masclistes i sexuals: garantir la possibilitat d'atenció permanent i de qualitat a les persones en situació de violència masclista; pensar estratègies per millorar l'atenció mitjançant els recursos telemàtics, perquè no suposin un fre per a la recuperació integral de les persones que han patit violència masclista; pensar en com gestionar la conciliació de la vida familiar i laboral de les/els professionals en estat de confinament domiciliari; tenir en compte que la majoria de persones que es dediquen als treballs de cura i domèstics són dones.

4. Protocol d'actuació

4.1 Aplicació

Aquest és un **protocol d'actuació davant les violències sexuals que s'aplica en espais públics d'oci - festius**.

Així, es consideraran els **llocs que són d'accés lliure per a tothom** (via pública i establiments públics), i les **zones i establiments on es desenvolupin les activitats d'oci i festes** (de titularitat pública o organitzades per una entitat amb la col·laboració de l'Ajuntament), que estiguin obertes al públic en general. Alhora, es podran tenir en compte els **entorns** d'aquests espais i els **recorreguts** per arribar-hi o marxar; els espais públics d'oci - festius **informals**; i, els espais d'oci - festius **privats**.

Així mateix, el present protocol contempla la **protecció a les dones –majors i menors d'edat– i al col·lectiu LGBTI**.

A causa del caràcter estructural de la violència masclista, se sap que pràcticament en exclusiva, la violència sexual és exercida pels homes i, de manera molt majoritària, les persones agredides sexualment són dones. En un grau més baix, també hi ha homes que són agredits sexualment per altres homes.

Per això, aquest protocol **s'aplicarà en casos d'agressors homes**, tot i poder-se valorar també si s'aplica en altres casos, i **es podrà emprar indistintament del sexe/gènere de la persona agredida** sempre.

4.2 Principis guia i eixos d'actuació

Principis guia

Les actuacions proposades en aquest Protocol s'articulen a partir dels principis guia que presentem a continuació:

1. Atenció prioritària a la persona agredida

En cas que es detecti una agressió, l'actuació prioritària ha de ser l'atenció a la persona agredida i no la persecució de l'agressor. Cal assegurar-se que la persona agredida rebi l'atenció adequada i, quan es tracti d'agressions, violacions o abusos sexuals greus, que aquesta mateixa persona no es quedi sola en cap moment si no és que ho demana.

2. No-culpabilització a la persona agredida

Res justifica una agressió i no s'ha de qüestionar l'agressió a la persona que la pateix. Una agressió és un abús de poder d'una persona sobre una altra, no és un malentès. Cal l'escolta activa cap a la persona agredida, tenir-hi empatia, assegurant-li la cura i el bon tracte. Alhora, s'ha d'anar amb compte per no incidir en la criminalització de la sexualitat explícita de les dones o de qualsevol comportament o actitud fora del que s'estableix en els estereotips de gènere femenins tradicionals.

3. Respecte a les decisions de la persona agredida

És imprescindible respectar la capacitat de decisió i agència de la persona agredida. No són "víctimes passives". Cal fer tot el possible perquè la persona agredida rebi la informació i recursos necessaris, així com l'assessorament correcte, i que sempre es tingui en compte que l'última decisió l'ha de prendre ella/ell, fins i tot quan sembli incompreensible.

4. No-centralització en el procediment penal

El procés penal ha de tenir com a objectius impedir la impunitat de l'agressor i proporcionar seguretat a la persona agredida. Tanmateix, cal tenir en compte que els processos penals que es deriven d'una denúncia d'agressió sexual són complexos, durs per a la persona agredida i molt sovint no acaben de la manera desitjada per a la mateixa víctima. Això pot generar frustració en la persona agredida, per aquest motiu, cal informar i tenir en compte que existeixen altres vies de tractament de la situació, així com donar especial importància al procés de recuperació de la persona agredida.

5. Actitud de rebuig a l'agressor

És important mostrar rebuig clar envers l'actitud de l'agressor i involucrar l'entorn de l'agressor en aquest mateix rebuig. Cal evitar les mostres de complicitat amb l'agressor, encara que sigui per reduir la tensió.

6. Respecte a la diversitat

Cal considerar la diversitat, adaptant l'atenció a la persona i a la situació concretes –atenent-se a les especificitats i complexitats–. Alhora, cal actuar de forma imparcial i proporcional, sense prejudicis i de manera no-discriminatòria –per motius de raça, classe social, edat, etc.–, amb totes les persones involucrades –persones agredides, persones agressores–.

7. Confidencialitat i informació rigorosa

Cal respectar la intimitat de la persona agredida, però també la presumpció d'innocència de la persona acusada d'agressió. Per això, és recomanable no donar informació que no procedeixi de fonts fiables i objectives i no fer córrer rumors sobre agressions o falses denúncies d'agressió.

8. Actuació àgil, coordinada i proporcional

En cas que es detecti o es presenciï una agressió, no ens hem de quedar en la inacció. Cal reaccionar seguint les pautes i circuits d'actuació establerts de forma diferencial per a cada agent i segons la situació / tipus de violència, en compliment de la proporcionalitat d'actuació i amb la finalitat de poder garantir l'eficiència de la resposta i evitar la revictimització.

Eixos d'actuació

Sense deixar de banda els principis presentats, les actuacions que es proposen s'enquadraran en **la intervenció** a partir dels següents eixos que assenyala la **Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista**, i que estructuraran el Protocol:

Prevenió: conjunt d'accions encaminades a evitar o disminuir la incidència de la problemàtica de la violència masclista per mitjà de la reducció dels factors de risc, i impedir-ne així la normalització, i les encaminades a sensibilitzar la ciutadania, en el sentit que cap forma de violència és justificable ni tolerable.

Sensibilització: conjunt d'accions pedagògiques i comunicatives encaminades a generar canvis i modificacions en l'imaginari social que permetin avançar cap a l'erradicació de la violència masclista.

En el Protocol queda concretat com a Accions i instruccions de prevenció i sensibilització:

Promoure i generar espais lliures de violències masclistes i sexuals, que siguin respectuosos amb la llibertat sexual, especialment la de les dones i la d'aquelles persones amb sexualitats i gèneres no normatius.

Detecció: posada en funcionament de diferents instruments teòrics i tècnics que permetin identificar i fer visible la problemàtica de la violència masclista, tant si apareix de forma precoç com de forma estable, i que permetin també conèixer les situacions en les quals s'ha d'intervenir, per tal d'evitar-ne el desenvolupament i la cronicitat.

En el Protocol queda concretat com a Accions i instruccions de detecció:

Identificar situacions, actuals o potencials, d'agressió, d'abús o d'assetjament sexual.

Atenció: conjunt d'accions destinades a una persona perquè pugui superar les situacions i les conseqüències generades per la violència en els àmbits personal, familiar i social, tot garantint-ne la seguretat i facilitant-li la informació necessària sobre els recursos i els procediments perquè pugui resoldre la situació.

Recuperació: etapa del cicle personal i social d'una persona que ha viscut situacions de violència en què es produeix el restabliment de tots els àmbits danyats per la situació viscuda.

En el Protocol queda concretat com a Accions i instruccions d'atenció i derivació:

Actuar, disposant de les eines necessàries, davant de les agressions, els abusos o els assetjaments amb cadascuna de les persones involucrades, garantint la reparació dels danys generats per la violència patida.

Conèixer i transmetre el circuit òptim de derivació per a l'atenció immediata o posterior, si s'escau, d'una situació d'agressió, abús o assetjament.

4.3 Pautes i circuits: segons eix d'actuació, tipologia de l'agressió i agents

Accions i instruccions de PREVENCIÓ I SENSIBILITZACIÓ

Donar a conèixer el Protocol

- **Campanya comunicativa del Protocol:**

- El Protocol tindrà una **campanya comunicativa pròpia** (materials i estratègia de comunicació).
- Es disposarà de **cartells i díptics específics** –i altres materials de suport de la campanya que es considerin pertinents: falques radiofòniques, gots de festa, etc.–, que estaran **distribuïts per les cartelleres municipals, els edificis institucionals, els equipaments públics / públics-d'oci, i altres.**

Alhora, tindran **presència i visibilitat en totes les festes i activitats d'oci –i en els Programes que les anuncien–** organitzats per l'Ajuntament de Martorell o en col·laboració d'aquest –Punt Lila, zona dels lavabos, i altres–.

Així mateix, es farà la difusió de la campanya a través de **tots els mitjans de comunicació** dels que disposa l'Ajuntament de Martorell (web, xarxes socials, APP, radio, plafons informatius, altres).

- Els cartells i díptics explicitaran la **complicitat i compromís** del municipi i de l'espai amb l'**erradicació de les violències masclistes i sexuals**, així com amb la **promoció de la llibertat sexual de les dones i de les persones amb sexualitats i gèneres no normatius**, i per tant, **amb les relacions sexuals lliures i consentides.**

Informaran que es disposa d'un **protocol de resposta a les agressions, abusos i assetjaments sexuals** que es puguin produir als espais públics d'oci, donant tota la informació necessària sobre aquest, i sobre **els principals serveis i recursos implicats i els especialitzats en l'abordatge de les violències de gènere, masclistes i sexuals.**

- Els cartells i díptics hauran d'estar **disponibles en les llengües que més s'ajuntin a la realitat de la població**: català, castellà, anglès, francès, etc.

Hi podran haver diferents tipus de cartells, alguns amb **informació més detallada** i altres amb **informació més visual** –segons l'espai/zona on es col·loquin–.

També, aquest material, haurà de ser **estèticament atractiu** i estar **dissenyats des de la perspectiva de gènere, feminista i interseccional**.

Més enllà d'aquestes accions i instruccions prioritàries, a l'hora de crear els materials i la campanya de comunicació, es recomana:

- **No centrar-se únicament en la idea d'espais segurs**: La seguretat absoluta no és possible; hem de poder sentir-nos segures i lliures simultàniament; pot convertir-se en un motiu de rebuig a les activitats d'oci i festes oficials del municipi.
- **Tractar la idea de consentiment (per exemple, el “no és no” o el “només sí és sí”) amb prudència**: La idea de consentiment és positiva perquè té a veure amb la capacitat d'agència i decisió, no obstant, ens hem de preguntar també des de quina posició es porta a terme.
- **Establir unes pautes de com actuar comunicativament quan es produeix una agressió**, per no caure en males praxis.

Realitzar formacions

- **Formacions específiques sobre violències sexuals i sobre el Protocol:**

- Aquestes formacions serviran per **conèixer, entendre i identificar què són les violències masclistes i, de forma específica, les violències sexuals** (causes, tipologia, etc).

Ahora, serviran per donar a conèixer el Protocol d'actuació davant les violències sexuals en espais públics d'oci de Martorell de manera detallada, proporcionant tots els **coneixements necessaris per:**

a) Poder disposar del Protocol, en el cas de la població –poder detectar situacions de violència sexual; saber què puc fer si jo o una altra persona ens trobem en una situació de violència sexual, en relació amb el Protocol i en relació amb altres serveis i recursos municipals que es dediquen a l'abordatge de la violència masclista, etc.–. **b) Poder aplicar el Protocol**, en el cas d'agents que intervenen –assimilar els principis d'actuació; poder distingir i detectar les diferents tipologies d'agressió, abús i assetjament sexual; saber com actuar en cada situació/cas i en funció del teu rol; integrar el circuit de derivació intern; tenir clar com i quan comunicar-se i coordinar-se, conèixer la xarxa de serveis i recursos d'abordatge de les violències masclistes, etc.–.

- Els **continguts i metodologies** d'aprenentatge **s'adaptaran** en funció a qui vagi adreçada la formació. Possibilitats:

- Adreçades: a tot el **personal de l'Ajuntament de Martorell i del Patronat Municipal de Serveis d'Atenció a les Persones de Martorell**; a la totalitat d'**agents que intervenen en el Protocol** –especialment les professionals de l'equip Punt Lila, els cossos de seguretat i els equips sanitaris–.

→ En la mesura del possible, aquestes formacions s'aniran portant a terme de manera continuada i freqüent en el temps.

- * Es formarà a les persones integrants del nou Servei d'Agents d'Atenció a les Persones, perquè puguin detectar i abordar situacions de violències sexuals en espais públics d'oci. Així com a altres figures que poden fer detecció, per exemple, el personal de consergeria d'equipaments, etc.
- * Pel que fa als Cossos de Seguretat, es podrà tenir també de referència el Protocol de seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci de la Generalitat de Catalunya, sempre que hi hagi l'adhesió prèvia de l'Ajuntament de Martorell.

- Adreçades a: **entitats municipals** –especialment les entitats feministes– **i que participen en les festes** –especialment les que gestionen les barres–. → En la mesura del possible, aquestes formacions es portaran a terme cada vegada que s'organitzin les festes principals de Martorell.
També estaran obertes a la **població en general**.
- Adreçades a: **l'alumnat de tots els centres educatius** del municipi –escoles i instituts–. → En la mesura del possible, aquestes formacions es portaran a terme un cop l'any i en cada curs acadèmic.

• **Altres formacions amb perspectiva de gènere i feminista:**

- En primer lloc, es proposen formacions per **transmetre coneixements bàsics i generals sobre gènere i feminisme**.
→ Aquestes formacions aniran adreçades, per separat, al personal de l'Ajuntament de Martorell i del Patronat Municipal de Serveis d'Atenció a les Persones de Martorell, a l'alumnat dels centres educatius, i a les entitats i població general. → En la mesura del possible, s'aniran portant a terme de manera continuada i freqüent en el temps.
- En segon lloc, es proposen formacions per poder **aplicar la perspectiva de gènere i feminista de forma transversal –elaborar polítiques, programar i comunicar amb perspectiva de gènere i feminista–, i específica –segons cada àmbit i lloc de treball–**. → Aquestes formacions aniran adreçades al personal de l'Ajuntament i del PMSAPM i a agents que intervenen en els Protocols i Circuits d'abordatge de les violències masclistes i de gènere de Martorell.
→ En la mesura del possible, s'aniran portant a terme de manera continuada i freqüent en el temps.
- Els **continguts i metodologies** d'aprenentatge **s'adaptaran** en funció a qui vagi adreçada la formació.

Més enllà d'aquestes accions i instruccions prioritàries, es recomana:

- **Mantenir i ampliar la realització de tallers impartits a joves**, sobretot en els centres educatius –escoles i instituts–, enfocats a tractar, entre d'altres:

<u>CONTINGUTS</u>
- La prevenció de les violències masclistes i de gènere. Incloent les violències 2.0. - La superació dels rols i els estereotips de gènere. - La diversitat sexual i de gènere. - Les relacions afectives-sexuals lliures, igualitàries i saludables, des del desig i la cura. - Salut sexual per afavorir una vivència positiva del cos, la sexualitat i el plaer.

I vetllar perquè les activitats dirigides a joves es treballin **de forma conjunta amb l'Espai Jove Punt Nord**, dinamitzat per 7iTRIA.

- **Mantenir i ampliar l'oferta formativa, de tallers i activitats en clau de gènere i feminista, al conjunt de la població**, i prioritàriament, al col·lectiu de dones grans, dones migrades o racialitzades, dones amb diversitat funcional o amb diagnòstic de salut mental, etc.
- **Crear un Pla de Formació en Igualtat de Gènere** que inclogui formacions específiques sobre violència masclista i sexual. Que consolidi i doni continuïtat a totes les formacions que ja s'han realitzat i que permeti coordinar i unificar les accions formatives que es despleguen des dels diferents Plans i Protocols, municipals i interns de l'Ajuntament i el PMSAPM, d'abordatge de les violències masclistes i de gènere.

Adequar la programació i comunicació de festes i activitats d'oci

- **Programació i comunicació amb perspectiva de gènere i feminista:**

- Es continuaran fent i es milloraran les **bones pràctiques entorn la programació i la comunicació amb perspectiva de gènere i feminista de les festes i activitats d'oci** del municipi:
 - **Les festes i activitats d'oci, o la promoció d'aquestes, que incitin al sexisme o a la LGBTIfòbia no es podran desenvolupar.**
 - **Es farà ús del llenguatge no sexista i inclusiu** en la redacció i la parla.
 - **Es potenciarà la programació artística i cultural amb/de dones i persones LGBTI, fomentant la seva presència i visibilitat en les festes i activitats d'oci programades,** amb el propòsit de donar a conèixer i posar en valor les seves aportacions i experiències.
 - **Les propostes musicals i culturals es triaran segons criteris artístics amb perspectiva de gènere.**
 - **S'utilitzaran imatges inclusives i que no suposin una falta de respecte per ningú.** Per això, no presentaran les dones només com a objectes de desig sexual, o les mostraran en posicions denigrants, de subordinació o d'incitació a la violència.
 - **No es desenvoluparan activitats de ball que discriminin per raó de sexe o gènere.**
 - **No s'establiran de manera obligatòria codis de vestimenta diferenciada per raó de sexe o gènere.**
 - **Es fomentarà el trencament dels rols i estereotips de gènere en les festes populars i tradicions culturals** que tinguin una arrel androcèntrica i masclista. Adaptar-les a una realitat en pro de l'equitat no és incompatible amb seguir-les fent.

- **Es procurarà no contractar a grups i artistes que hagin tingut alguna denúncia provada per motiu de violència masclista.**
- Es crearà un **Cicle d'Activitats entorn la problemàtica de les violències masclistes i sexuals**. Aquest es realitzarà de forma anual, probablement al voltant del 25 de novembre, i es desplegarà en coordinació amb la Comissió de Seguiment del Protocol i a través de totes les àrees i departaments municipals, amb la finalitat que tot el personal de l'Ajuntament i del PMSAPM se'n pugui fer responsable.

Més enllà d'aquestes accions i instruccions prioritàries, es recomana:

- Elaborar una **Guia per programar i comunicar amb perspectiva de gènere i feminista**, pròpia de l'Ajuntament de Martorell, que reculli criteris objectius i rigorosos, i estigui disponible per a tot el personal del Consistori i del PMSAPM.

Adequar els espais públics d'oci i de festa

- **Adaptació d'equipaments i zones:**

- **S'adoptaran i aplicaran mesures per millorar els espais públics d'oci**, a partir de realitzar un **estudi sobre la situació, l'ús, les necessitats i la seguretat dels principals espais públics d'oci** i, de forma imprescindible, **d'aquells on hi hagi oci nocturn** (equipaments i zones anomenades a la diagnosi).
A l'estudi **s'analitzaran tant els espais formals com els informals**, així com **es tindran en compte els entorns i els trajectes** per arribar-hi i marxar. Per fer-ho, es proposa:
 - Utilitzar **indicadors de qualitat urbana que incorporin la perspectiva de gènere interseccional**.

- Utilitzar **metodologies participatives que incloguin a la ciutadania i al personal de l'administració**, tenint en compte, sobretot, l'**opinió de les dones i les persones LGBTI**.
- Fer una **marxa exploratòria** pels espais públics d'oci, per poder **detectar punts crítics pel que fa a la seguretat, realitzant una avaluació de les zones de risc**: fosques, amagades o que faciliten la vulnerabilitat o soledat de les persones usuàries.
 - ➔ Aquestes zones **s'hauran d'establir com de màxima prioritat en la vigilància** dels espais.
- **Es garantiran** sempre aspectes com: la **bona il·luminació**, la **bona senyalització**, que els **lavabos** estiguin **a prop de l'espai central de la festa, l'accessibilitat**, etc.

Més enllà d'aquestes accions i instruccions prioritàries, es recomana:

- **Establir un servei de transport públic nocturn** (NitBus), que circuli per tots els barris del poble i, com a mínim, les nits on hi hagi programació d'oci nocturn de les festes principals de Martorell. Així com també, **cercar la col·laboració del transport privat** (Taxi).

- **Accés no discriminatori:**

- **No s'utilitzaran criteris d'accés als espais (explícits o implícits) discriminatoris o sexistes**, per exemple:
 - Preus d'accés diferenciats per nois i noies, bonificacions en forma de begudes, entrades gratuïtes per a noves entrades a la sala, etc.
 - Arbitrarietat per part dels responsables del control d'accés a l'hora de decidir qui accedeix, basant-se en la seva percepció de la imatge personal, cercant que només accedeixin les noies d'aparença atractiva.

- **S'establirà de manera estable i visible que es vetarà l'accés a qui assetgi o agredeixi sexualment**, així com a totes aquelles persones que hagin mostrat indicis de comportaments assetjadors o irrespectuosos abans d'accedir als espais. → **El Reglament d'espectacles públics i activitats recreatives, aprovat pel Decret 112/2010, del 31 d'agost²⁸, justifica i avala aquesta mesura, al definir les limitacions generals d'accés als espais recreatius i d'oci²⁹.**

• **Punt Lila:**

* Val a dir que, tot i que situem la descripció del dispositiu Punt Lila dintre de les accions de Prevenció i Sensibilització, a través d'aquest també es realitzen accions de Detecció, Atenció, Derivació i Recuperació.

- **S'implementarà un Punt Lila durant el desenvolupament de les festes i activitats d'oci que es portin a terme al municipi.** En cas que no es pugui assegurar la presència del Punt Lila en totes, **es prioritzarà i garantirà el Punt Lila en les festes locals principals que tinguin programació d'oci nocturn.** → Així mateix, **en cas que no hi hagi Punt Lila, s'haurà de garantir igualment l'atenció a les persones agredides i es designarà una Professional Referent de l'Atenció, preferiblement de l'àmbit psicosocial.**
- El dispositiu és un recurs que **es desplega a partir de:**

²⁸ Decret 112/2010, de 31 d'agost, pel qual s'aprova el Reglament d'espectacles públics i activitats recreatives. *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, núm. 5709, del 7 de setembre de 2010. Disponible a: <http://cido.diba.cat/legislacio/1362942/decret-1122010-de-31-dagost-pel-qual-saprova-el-reglament-despectacles-publics-i-activitats-recreatives-departament-dinterior-relacions-institucionals-i-participacio> [Últim accés el 23/10/2020]

²⁹ Aquesta normativa a l'Article 52.1, estableix que: Les persones titulars dels establiments oberts al públic, les organitzadores dels espectacles públics i de les activitats recreatives, o els responsables designats per aquestes, resten obligades a impedir-hi l'accés a: b) Les persones que manifestin actituds violentes o que incitin públicament a l'odi, la violència o la discriminació per motius de naixement, raça, sexe, religió, opinió, discapacitat, orientació sexual, identitat de gènere o qualsevol altra condició o circumstància social o personal, i, en especial, a les que es comportin de manera agressiva o provoquin aldarulls a l'exterior o a l'entrada, a les que portin armes o objectes susceptibles de ser utilitzats com a tals i a les que portin robes, objectes o símbols que incitin a la violència o suposin apologia d'activitats contràries als drets fonamentals reconeguts a la Constitució. L'article 147.c de la mateixa normativa estableix que: Les persones responsables dels espais poden incórrer en falta greu si no actuen per evitar la creació de situacions de perill o alteracions de l'ordre, entre les quals es troben: c.1) Exhibir símbols, portar vestits o objectes i adoptar conductes que incitin públicament a l'odi, la violència o la discriminació per motius de naixement, raça, sexe, religió, opinió, discapacitat, orientació sexual, identitat de gènere o qualsevol altra condició o circumstància social o personal. c.4) Comportament irrespectuós envers els altres espectadors, els artistes o el personal de l'establiment.

- **Estand Punt Lila**

Serà el **punt de referència principal**. Haurà d'estar en un **lloc visible i central, degudament il·luminat**, perquè sigui fàcilment localitzable per totes les persones assistents.

Una psicòloga i una altra professional –és recomanable que siguin dones i es valorarà si cal un major nombre de professionals–, **amb formació sobre atenció a persones que pateixen violència de gènere - masclista - sexual, se situaran a l'estand de manera permanent** i aniran identificades amb armilla lila.

L'estand es dividirà en dues parts:

- **Espai Tranquil**

Ha de ser un espai **on es pugui acollir i atendre la persona agredida**. Que generi **tranquil·litat** i en el que es respecti la **privadesa** de les persones que hi siguin. No s'hauria de poder veure ni escoltar què passa a dins des de fora. Ha d'estar **separat de l'espai informatiu** –mitjançant una pantalla o el que es consideri més adequat–. En aquest espai hi haurà d'haver tot el necessari perquè la persona agredida se senti **còmoda** (ambient acollidor, amb cadires, taula, beguda sense alcohol, mocadors de paper, etc). **Hi han de cabre, com a mínim, 3 persones**: la psicòloga, la persona agredida, una acompanyant de la persona agredida (en cas que s'escaigui).

➔ Si es considera necessari, **es triarà un espai tranquil diferent** de l'estand Punt Lila per acollir i atendre la persona agredida, prèviament consensuat i habilitat.

- **Espai Informatiu**

Serà un espai obert i accessible, de **reclam informatiu i de sensibilització**, dirigit a totes les persones assistents. Hi haurà una cartellera i una taula amb tots

els **materials de difusió del Protocol** –i altres materials que es considerin adients–. **Es resoldran dubtes i es tindrà a l'abast tota la informació** sobre serveis i recursos d'abordatge de les violències de gènere - masclistes - sexuals, del municipi i la comarca.

Així mateix, l'Estand Punt Lila també podrà servir com a **espai de coordinació** entre agents que participen en el Protocol.

- **Punt Lila Itinerant**

Dues professionals –és recomanable que siguin dones o persones LGBTI i es valorarà si cal un major nombre de professionals–, **amb formació sobre atenció a persones que pateixen violència de gènere - masclista - sexual**, les quals aniran identificades amb una armilla lila i portaran llanternes, es disposaran a **recórrer l'espai on té lloc l'activitat o festa, així com els seus voltants** –especialment aquelles **zones menys il·luminades o aïllades** i on es generin **espais d'oci informals**–. Aquesta itinerància es realitzarà **durant la durada de l'activitat o festa**, però **també en els períodes de temps previs i posteriors** a aquesta.

La mobilitat de la parella de professionals permetrà **detectar i atendre amb major rapidesa i en una major extensió de territori** les possibles agressions i assetjaments que es puguin donar, així com una **major interacció amb la població**, intensificant la tasca informativa i de prevenció. També, **facilitarà la coordinació** entre agents que participen en el Protocol.

→ Les professionals integrants del **Servei d'Agents d'Atenció a les Persones**, podran donar suport i reforçar aquesta acció.

- S'establiran **Altres Punts Físics d'Entrada de Casos, de forma obligatòria quan no hi hagi la presència del Punt Lila** i de forma opcional quan sí que hi hagi el Punt Lila. En aquests espais es desenvoluparan **tasques de detecció i derivació (no d'atenció)**.

Altres punts podran ser, per exemple: **punt de la barra, punt de l'espai de venda de tiquets, punt al *backstage* de l'escenari, etc.** Tots seran **prèviament acordats i anunciats a tothom de forma permanent i suficientment destacada** en l'espai d'oci, i abans i durant la festa o activitat d'oci.

→ Les **persones encarregades** d'aquests altres punts d'entrada seran **prèviament instruïdes**.

→ Els **establiments privats** que ho vulguin i que compleixin amb els requisits que s'estableixin, també podran fer la funció de punt d'entrada de casos.

- Cada vegada que es desplegui el Punt Lila se seguirà realitzant **un Informe Global d'Actuació, on es trobaran totes les dades recollides per l'Equip Punt Lila** sobre la intervenció. En cas que no hi hagi Punt Lila, qui s'encarregarà de recollir les dades pertinents serà la Professional Referent de l'Atenció.

Altres accions de Prevenció són:

- Que els **àmbits i serveis** que intervenen en el marc del Protocol **realitzin una autodiagnosi** de què i com treballen en relació amb l'abordatge de les violències de gènere, masclistes i sexuals, per detectar quins aspectes específics propis són adequats i quins s'haurien de millorar.
- Que des del Departament d'Igualtat es creï a la **web de l'Ajuntament de Martorell** (per a la població) i al **servidor intern de l'Ajuntament de Martorell** (per al personal de l'Ajuntament i del PMSAPM), un lloc on **estiguin recopilats i es puguin trobar i consultar fàcilment tots els plans i protocols d'abordatge de les violències masclistes i de gènere**, municipals i interns, així com **altra informació d'interès** que hi estigui relacionada –es valorarà si hi ha d'haver la mateixa informació a ambdós llocs–.
- **Actualitzar** els plans i protocols d'abordatge de les violències de gènere, masclistes i sexuals que no ho estiguin, sobretot el **Pla d'Igualtat de Gènere de Martorell (2010-2013)**.

Accions i instruccions de DETECCIÓ

Registre i difusió de les dades sobre violències sexuals

Des dels diferents àmbits, serveis i recursos que intervenen en el marc del Protocol d'actuació davant les violències sexuals en espais públics d'oci, principalment des d'aquells que realitzen atenció a les persones agredides a l'espai públic d'oci o que es troben en situació de violència masclista (SIAD, Punt Lila, Seguretat, Sanitat, etc.), **es recolliran dades de caràcter qualitatiu i quantitatiu**, que quedaran plasmades en les memòries o informes d'actuació dels serveis i recursos.

Recollir les dades esdevé important, d'una banda, perquè **serveix per poder fer un bon seguiment, avaluació i/o derivació dels casos**. D'altra banda, perquè és una **forma d'obtenir informació rellevant per conèixer quina és la situació envers les violències masclistes i sexuals a Martorell**.

L'ideal serà poder **crear un Registre privat de l'Ajuntament de Martorell**, de dades sobre violències masclistes i sexuals, que suposi un sistema de recollida de dades oficial, a partir de formularis estandarditzats i informatitzats, que sigui conegut i utilitzat pel conjunt d'agents.

Tanmateix, si quelcom no és possible, el **SIAD centralitzarà i sistematitzarà la informació** recollida dels diferents serveis i recursos, a partir dels paràmetres mínims comuns a tots els registres de dades.

Ara bé, **les dades** recollides i/o registrades, **hauran d'incorporar i deixar constància, com a mínim, de: quantes atencions es realitzen per motiu de violència masclista, especificant, a més, de quin tipus de violència masclista es tracta i, en cas que sigui violència sexual, concretant el tipus de violència sexual** [consultar l'Apartat 2 "Violències sexuals als espais públics d'oci" del present informe].

A part del **nombre i motiu de les atencions**, es concretaran altres aspectes com la **tipologia d'atenció realitzada**, el **perfil i nombre de persones usuàries**, o **informació** que permeti entendre les **especificitats i complexitats de les situacions** de les dones i persones.

Finalment, **la professional responsable del SIAD i la Comissió Tècnica de Seguiment del Protocol**, decidiran quan, a qui i com compartir les dades per tal que es puguin conèixer i analitzar, amb agents que intervenen en els protocols

d'abordatge de les violències masclistes i sexuals, amb personal de l'Ajuntament i del PMSAPM i/o amb les entitats i el conjunt de la població.

Es respectarà sempre la confidencialitat de les dades i la privacitat de les persones usuàries.

Aspectes generals que cal tenir en compte

- Per a cada festa, activitat d'oci o espai públic d'oci que les aculli, caldrà **revisar, identificar i conèixer la totalitat d'agents que poden detectar i/o atendre situacions de violència sexual, així com quins són els punts d'entrada de casos** (punt lila, punts alternatius, etc.).
- **Les/Els agents hauran realitzat la formació destinada a saber detectar i distingir les diverses tipologies d'agressió i assetjament sexual, així com a conèixer el circuit de derivació intern del Protocol i el rol que té cada agent.** → Es disposarà dels **materials de consulta** del Protocol en els espais i, també, d'una **fitxa resum** –que caldrà elaborar–, la qual contindrà les principals dades de contacte de les /els agents que intervenen en el Protocol i els esquemes dels procediments a seguir.
- Les/Els professionals i persones responsables, **disposaran d'un dispositiu per poder-se comunicar entre si** (mòbil, walkie-talkie, etc.) **i d'estratègies per fer-ho** (números de telèfon actualitzats i coneguts per tothom, aplicació mòbil local que faciliti la comunicació i tractament d'incidències, etc.).
- La/el **Tècnic de l'Ajuntament Responsable de l'Organització** de la festa o l'activitat d'oci, haurà d'estar **al corrent dels fets** que es donin, durant el desenvolupament d'aquesta, que estiguin relacionats amb la detecció i l'atenció de les violències sexuals. I, també, encara que sigui posteriorment, la **Tècnica Responsable del Protocol**.
- **Les accions i instruccions** de detecció i atenció-derivació de situacions de violències sexuals, **s'estendran**, sempre que sigui possible i es contempli la intervenció, **als espais públics d'oci informals** (reunions “de facto” de joves, festes no informades, etc.).

Així com, també, serviran de **guia per a actuar davant altres situacions de violència sexual que es puguin donar al municipi, en qualsevol lloc i moment –més enllà dels espais públics d'oci–.**

- **Si la persona agredida és menor d'edat, des dels serveis de seguretat i des dels serveis sanitaris, s'actuarà d'acord amb la legislació vigent i la normativa competent en matèria de menors. Igualment s'actuarà d'acord amb el Protocol d'actuació en situació d'alt risc de maltractament i d'abús en infància i adolescència de Martorell (2014).**

Instruccions de detecció

A continuació s'exposen les instruccions de detecció a seguir en funció de quina sigui la situació (tenint en compte la tipologia de l'agressió i agents):

1. Agressió sexual, violació o abús sexual

- Has patit una agressió sexual, violació o abús sexual, o et trobes en situació que això passi.
- Detectes una agressió sexual, violació o abús sexual, o et fan saber que s'ha produït, o que es produirà.

2. Abús sexual lleu i assetjament sexual

2.1 Amb vulnerabilitat química i falta greu de consciència

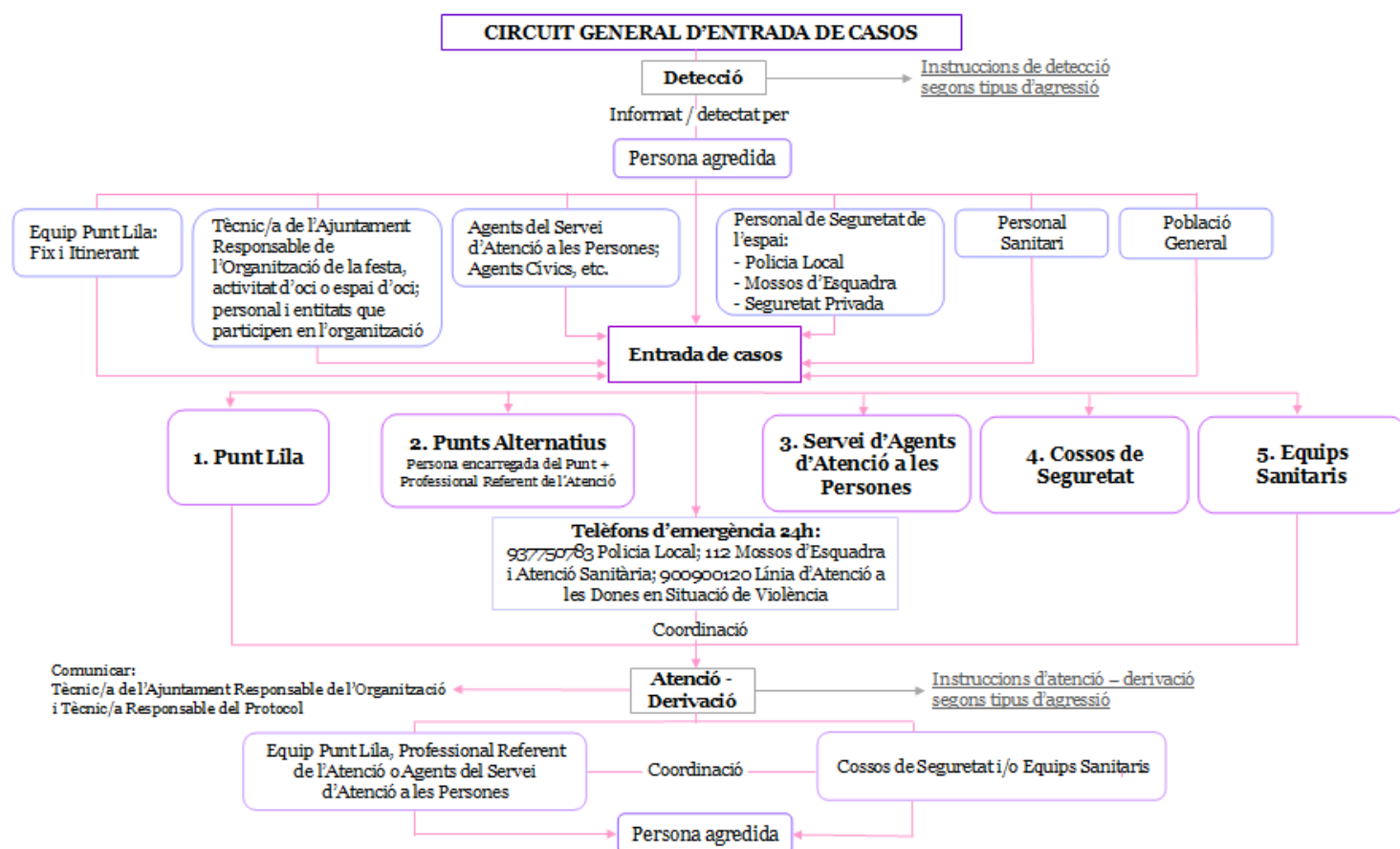
- Detectes que algú s'apropa amb intencions sexuals a una persona que ha consumit molt alcohol o drogues.

2.2 Sense vulnerabilitat química o sense falta greu de consciència

- Has patit un abús sexual lleu / assetjament sexual, o et trobes en situació que això passi.
- Detectes un abús sexual lleu / assetjament sexual, o et fan saber que s'ha produït, o que es produirà.

No obstant les instruccions de detecció, l'esquema que segueix ofereix una fotografia resum de quin és el Circuit general de Detecció i d'Entrada de casos, el qual també condueix fins a la fase d'Atenció o Derivació d'aquests:

CIRCUIT GENERAL D'ENTRADA DE CASOS

Esquema 1. «Circuit general d'entrada de casos». Elaboració pròpia.

1. Agressió sexual, violació o abús sexual

* Casos tipificats al Codi Penal.

Si en un espai públic d'oci, has patit una agressió sexual, violació o abús sexual, o et trobes en situació que això passi:

- **1.** Dirigeix-te al **PUNT LILA** (equip fix o itinerant). **2.** Si no hi ha Punt Lila –o si hi ha Punt Lila, però hi ha altres punts alternatius i et van millor–, dirigeix-te al **PUNT ALTERNATIU** i la **Persona Encarregada** d'aquest contactarà amb la **Professional Referent de l'Atenció** –si hi ha Punt Lila, amb qui s'haurà de contactar és amb l'Equip Punt Lila–. **3.** Si no hi ha Punt Lila ni Punt d'Entrada Alternatiu, dirigeix-te a les/els **AGENTS DEL SERVEI D'ATENCIÓ A LES PERSONES**, als **COSSOS DE SEGURETAT** o als **EQUIPS SANITARIS** de l'espai.
- Sempre pots trucar als **TELÈFONS D'EMERGÈNCIA 24h: 937 750 783** –Policia Local–, **112** –Mossos d'Esquadra i Atenció Sanitària– o **900 900 120** –Línia d'Atenció a les Dones en Situació de Violència–. → Si cal **intervenció d'emergència**, és **preferible** que truquis primer a la **Policia Local**, hi haurà una patrulla per la zona i **l'atenció serà més ràpida** que des d'un altre servei. Si s'escau, faran les gestions perquè vingui l'ambulància.
- També pots contactar amb el **Servei d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD)**, de dilluns a divendres, de 9.00 h a 14.30 h, i els dimarts de 16.00 h a 18.00h, trucant al 937 735 193.
 - L'Equip Punt Lila, la/el Referent de l'Atenció o les/els Agents del Servei d'Atenció a les Persones, activaran les Instruccions d'Atenció en cas d'agressió sexual, violació o abús sexual. → Si és necessari, **avisaran als Cossos de Seguretat i/o els Equips Sanitaris.** → Els/les Agents del Servei d'Atenció a les Persones, també avisaran i es coordinaran amb l'Equip Punt Lila o amb la/el Professional Referent de l'Atenció, en cas que hi siguin.

- Els Cossos de Seguretat i/o els Equips Sanitaris, avisaran i es coordinaran amb l'Equip Punt Lila, la Referent de l'Atenció o les/els Agents del Servei d'Atenció a les Persones → que **activaran les Instruccions** d'Atenció en cas d'agressió sexual, violació o abús sexual. → La Policia Local, els Mossos d'Esquadra i/o el Personal Sanitari, també el podran activar, **ahora que seguiran el seu propi Protocol Intern.**

Si en un espai públic d'oci, detectes una agressió sexual, violació o abús sexual, o et fan saber que s'ha produït, o que es produirà:

- **Apropa't** a la persona agredida **com més aviat millor, parla amb ella i assegura't que no corre cap perill immediat.** Procura que **no es quedi sola.**
- Avisa o, si és possible, dirigeix-te amb la persona agredida: **1. Al PUNT LILA** (equip fix o itinerant). **2.** Si no hi ha Punt Lila, al **PUNT ALTERNATIU** i la **Persona Encarregada** d'aquest contactarà amb la **Professional Referent de l'Atenció** –si hi ha Punt Lila, amb qui s'haurà de contactar és amb l'Equip Punt Lila–. **3.** Si no hi ha Punt Lila ni Punt d'Entrada Alternatiu, dirigeix-te a les/els **AGENTS DEL SERVEI D'ATENCIÓ A LES PERSONES**, als **COSSOS DE SEGURETAT** o als **EQUIPS SANITARIS** de l'espai.
- Sempre pots trucar als **TELÈFONS D'EMERGÈNCIA 24h:**
937 750 783 –Policia Local–, **112** –Mossos d'Esquadra i Atenció Sanitària– o **900 900 120** –Línia d'Atenció a les Dones en Situació de Violència–. → Si cal **intervenció d'emergència**, és **preferible** que truquis primer a la **Policia Local**, hi haurà una patrulla per la zona i **l'atenció serà més ràpida** que des d'un altre servei. Si s'escau, també faran les gestions perquè vingui l'ambulància.
- L'Equip Punt Lila, la/el Referent de l'Atenció o les/els Agents del Servei d'Atenció a les Persones, activaran les Instruccions d'atenció en cas d'agressió sexual, violació o abús sexual. → Si és necessari, **avisaran als Cossos de Seguretat i/o els Equips Sanitaris.**

- Els/les Agents del Servei d'Atenció a les Persones, també avisaran i es coordinaran amb l'Equip Punt Lila o amb la/el Professional Referent de l'Atenció, en cas que hi siguin.
- Els Cossos de Seguretat i/o els Equips Sanitaris, **avisaran i es coordinaran amb l'Equip Punt Lila, la Referent de l'Atenció o les/els Agents del Servei d'Atenció a les Persones** → que **activaran les Instruccions** d'atenció en cas d'agressió sexual, violació o abús sexual. → La Policia Local, els Mossos d'Esquadra i/o el Personal Sanitari, també el podran activar, **ahora que seguiran el seu propi Protocol Intern**.
- Si no has de fer atenció a la persona agredida, pots ajudar a **localitzar les seves persones de confiança – amistats**, perquè estiguin amb ella. Sempre i quan ella ho vulgui i aquestes no estiguin amb ella.

2. Abús sexual lleu i assetjament sexual

2.1 Amb vulnerabilitat química i falta greu de consciència

* En els casos de vulnerabilitat química la persona no es troba en condicions d'atorgar un consentiment vàlid. És la situació més delicada en relació a la detecció, ja que els contactes sexuals que es mantenen amb el consentiment viciat de la víctima a causa de la falta de consciència per consum autònom o induït són constitutius de delictes i es trobarien a la categoria anterior “agressió sexual, violació o abús sexual”, al ser entesos com abús sexual lleu.

Si en un espai públic d'oci, detectes que algú s'apropa amb intencions sexuals a una persona que ha consumit molt alcohol o drogues i insisteix en establir contacte amb aquesta:

- **Apropa't** a la persona afectada:
 - Si té una falta greu de consciència:
 - ❖ **Assegura't que no es queda sola.**

❖ Avisa o dirigeix-te: **1.** Al **PUNT LILA** (equip fix o itinerant). **2.** Si no hi ha Punt Lila –o si hi ha Punt Lila, però hi ha altres punts alternatius i et van millor–, dirigeix-te al **PUNT ALTERNATIU** i la **Persona Encarregada** d'aquest contactarà amb la **Professional Referent de l'Atenció** –si hi ha Punt Lila, amb qui s'haurà de contactar és amb l'Equip Punt Lila–. **3.** Si no hi ha Punt Lila ni Punt d'Entrada Alternatiu, dirigeix-te a les/els **AGENTS DEL SERVEI D'ATENCIÓ A LES PERSONES**, als **COSSOS DE SEGURETAT** o als **EQUIPS SANITARIS** de l'espai.

❖ Sempre pots trucar als **TELÈFONS D'EMERGÈNCIA 24h: 937 750 783** –Policia Local–, **112** –Mossos d'Esquadra i Atenció Sanitària– o **900 900 120** –Línia d'Atenció a les Dones en Situació de Violència–. → Si cal **intervenció d'emergència**, és **preferible** que truquis primer a la **Policia Local**, hi haurà una patrulla per la zona i **l'atenció serà més ràpida** que des d'un altre servei. Si s'escau, també faran les gestions perquè vingui l'ambulància.

- L'Equip Punt Lila, la/el Referent de l'Atenció o les/els Agents del Servei d'Atenció a les Persones, activaran les Instruccions d'atenció en cas d'abús sexual lleu i assetjament sexual amb vulnerabilitat química. → Si és necessari, **avisaran als Cossos de Seguretat i/o els Equips Sanitaris.** → Els/les Agents del Servei d'Atenció a les Persones, també avisaran i es coordinaran amb l'Equip Punt Lila o amb la/el Professional Referent de l'Atenció, en cas que hi siguin.

- Els Cossos de Seguretat i/o els Equips Sanitaris, avisaran i es coordinaran amb l'Equip Punt Lila, la Referent de l'Atenció o les/els Agents del Servei d'Atenció a les Persones → que **activaran les Instruccions** d'atenció en cas d'abús sexual lleu i assetjament sexual amb vulnerabilitat química. → La Policia Local, els Mossos d'Esquadra i/o el Personal Sanitari, també el podran activar, **ahora que seguiran el seu propi Protocol Intern.**
- Si no has de fer atenció a la persona afectada, pots ajudar a **localitzar les seves persones de confiança - amistats** (sempre i quan aquestes no estiguin amb ella), perquè estiguin amb ella i, quan es trobi millor, no marxi sola a casa.
 - **Si no té una falta greu de consciència:**
 - ❖ [Veure apartat següent: “Sense vulnerabilitat química o sense falta greu de consciència”].

2.2 Sense vulnerabilitat química o sense falta greu de consciència

*** Aquests són els casos d'assetjament sexual no tipificat en el Codi Penal. Tanmateix, si l'Ajuntament de Martorell s'adhereix al Protocol de seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci de la Generalitat de Catalunya, alguns d'aquests casos podran ser constitutius d'infracció administrativa.**

Si en un espai públic d'oci, has patit un abús sexual lleu / assetjament sexual, o et trobes en situació que això passi:

- Si ho vols: **1.** Dirigeix-te al **PUNT LILA** (equip fix o itinerant). **2.** Si no hi ha Punt Lila –o si hi ha Punt Lila, però hi ha altres punts alternatius i et van millor–, dirigeix-te al **PUNT ALTERNATIU** i la **Persona Encarregada** d'aquest contactarà amb la **Professional Referent de l'Atenció** –si hi ha Punt Lila, amb qui s'haurà de contactar és amb l'Equip Punt Lila–. **3.** Si no hi ha Punt Lila ni Punt d'Entrada Alternatiu, dirigeix-te a les/els **AGENTS DEL SERVEI D'ATENCIÓ A LES PERSONES**, als **COSSOS DE SEGURETAT** o als **EQUIPS SANITARIS** de l'espai.
- Has de saber que existeixen els **TELÈFONS D'EMERGÈNCIA 24h: 937 750 783** –Policia Local–, **112** –Mossos d'Esquadra i Atenció Sanitària– o **900 900 120** –Línia d'Atenció a les Dones en Situació de Violència–. → Si cal **intervenció d'emergència**, és **preferible** que truquis primer a la **Policia Local**, hi haurà una patrulla per la zona i **l'atenció serà més ràpida** que des d'un altre servei. Si s'escau, també faran les gestions perquè vingui l'ambulància.
 - L'Equip Punt Lila, la/el Referent de l'Atenció o les/els Agents del Servei d'Atenció a les Persones, activaran les Instruccions d'atenció en cas d'abús sexual lleu i assetjament sexual sense vulnerabilitat química. → Si és necessari, **avisaran als Cossos de Seguretat i/o els Equips Sanitaris.** → Els/les Agents del Servei d'Atenció a les Persones, també avisaran i es coordinaran amb l'Equip Punt Lila o amb la/el Professional Referent de l'Atenció, en cas que hi siguin.
 - Els Cossos de Seguretat i/o els Equips Sanitaris, avisaran i es coordinaran amb l'Equip Punt Lila, la Referent de l'Atenció o les/els Agents del Servei d'Atenció a les Persones → que **activaran les Instruccions** d'atenció en cas d'abús sexual lleu i assetjament sexual sense vulnerabilitat química. → La Policia Local, els Mossos d'Esquadra i/o el Personal Sanitari, també el podran activar, **ahora que seguiran el seu propi Protocol Intern.**

Si en un espai públic d'oci, detectes un abús sexual lleu / assetjament sexual, o et fan saber que s'ha produït, o que es produirà:

- **Apropa't a la persona assetjada. Parla amb ella i pregunta-li si vol rebre ajuda.**

- **Vol rebre ajuda:**

- **Si no està amb les seves persones de confiança – amistats, i si ho vol, acompanya-la a buscar-les**, perquè estiguin amb ella.
- Dirigeix-te amb la persona assetjada: **1.** Al **PUNT LILA** (equip fix o itinerant). **2.** Si no hi ha Punt Lila –o si hi ha Punt Lila, però hi ha altres punts alternatius i et van millor–, dirigeix-te al **PUNT ALTERNATIU** i la **Persona Encarregada** d'aquest contactarà amb la **Professional Referent de l'Atenció** –si hi ha Punt Lila, amb qui s'haurà de contactar és amb l'Equip Punt Lila–. **3.** Si no hi ha Punt Lila ni Punt d'Entrada Alternatiu, dirigeix-te a les/els **AGENTS DEL SERVEI D'ATENCIÓ A LES PERSONES**, als **COSSOS DE SEGURETAT** o als **EQUIPS SANITARIS** de l'espai.
- Heu de saber que existeixen els **TELÈFONS D'EMERGÈNCIA 24h: 937 750 783** –Policia Local–, **112** –Mossos d'Esquadra i Atenció Sanitària– o **900 900 120** –Línia d'Atenció a les Dones en Situació de Violència–. ➔ Si cal **intervenció d'emergència**, és **preferible** que truquis primer a la **Policia Local**, hi haurà una patrulla per la zona i **l'atenció serà més ràpida** que des d'un altre servei. Si s'escau, també faran les gestions perquè vingui l'ambulància.
 - L'Equip Punt Lila, la/el Referent de l'Atenció o les/els Agents del Servei d'Atenció a les Persones, activaran les

Instruccions d'atenció en cas d'abús sexual lleu i assetjament sexual sense vulnerabilitat química. → Si és necessari, també **avisaran als Cossos de Seguretat i/o els Equips Sanitaris.**

→ Els/les Agents del Servei d'Atenció a les Persones, també avisaran i es coordinaran amb l'Equip Punt Lila o amb la/el Professional Referent de l'Atenció, en cas que hi siguin.

- Els Cossos de Seguretat i/o els Equips Sanitaris, avisaran i es coordinaran amb l'Equip Punt Lila, la Referent de l'Atenció o les/els Agents del Servei d'Atenció a les Persones → que **activaran les Instruccions** d'atenció en cas d'abús sexual lleu i assetjament sexual sense vulnerabilitat química. → La Policia Local, els Mossos d'Esquadra i/o el Personal Sanitari, també el podran activar, **ahora que seguiran el seu propi Protocol Intern.**

▪ **No vol rebre ajuda:**

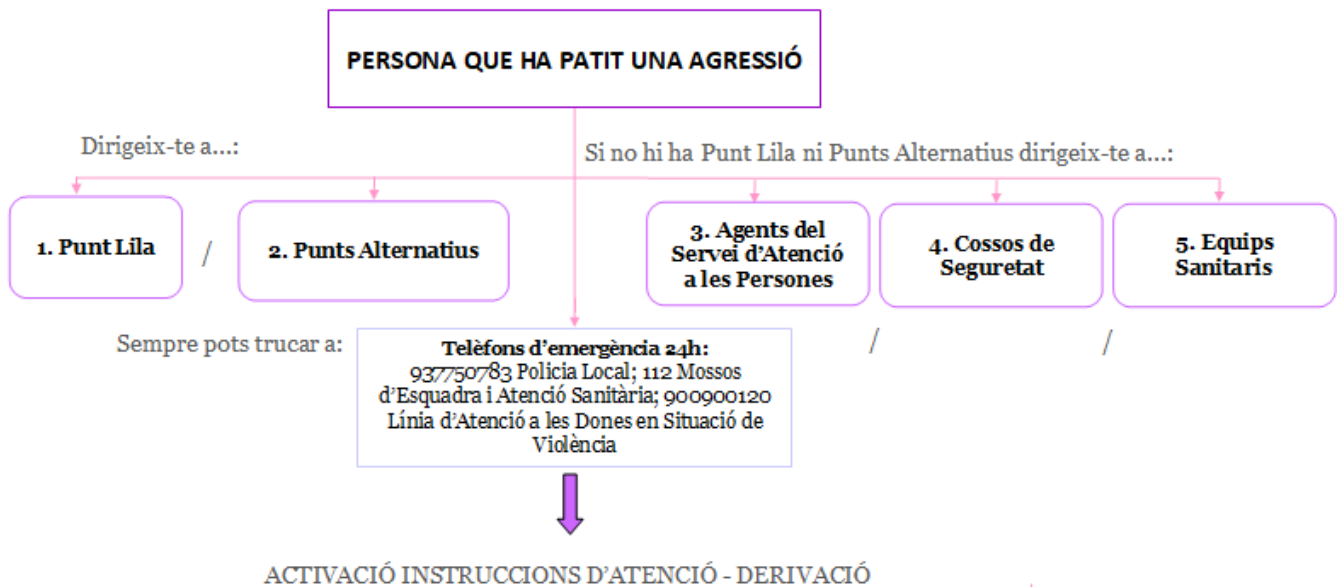
- **Respecta la seva decisió. Informa-la breument del Protocol** i del que pot fer si canvia d'opinió. Si **no està amb les seves persones de confiança – amistats**, i si ho vol, **acompanya-la a buscar-les**, perquè estiguin amb ell/a. Si **a més vol marxar**, i les seves persones de confiança – amistats no hi són, o hi són però marxarà sola, ofereix-li **acompanyar-la fins al BusNit o al Taxi** (si existeix la possibilitat).

ESQUEMATITZACIÓ DE LES INSTRUCCIONS DE DETECCIÓ

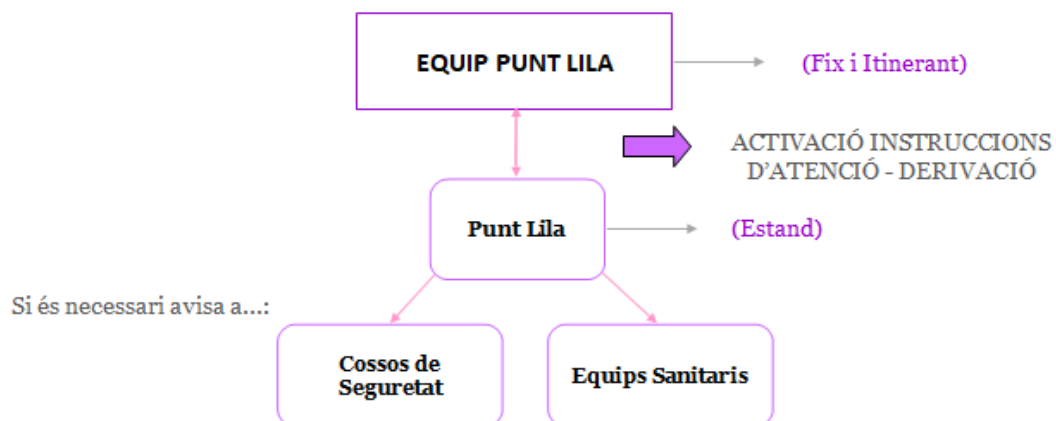
Els esquemes que mostrem tot seguit, resumeixen les instruccions de detecció anteriors, deixant constància de quina ha de ser la pauta a seguir segons cada agent, i dels circuits interns de derivació.

Caldrà tenir present, però, que els esquemes no plasmen les especificitats de l'actuació segons la tipologia d'agressió, per això, s'han de consultar de forma complementària, sense deixar de banda les instruccions detallades anteriorment.

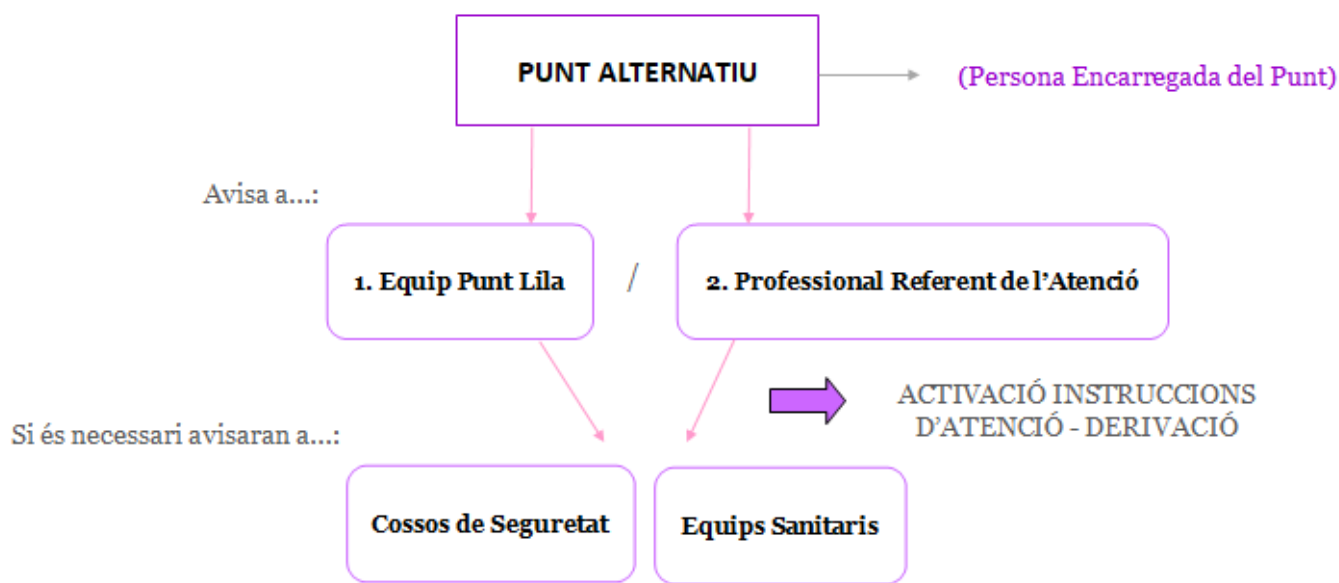
Esquema situació 1) Has patit una agressió:

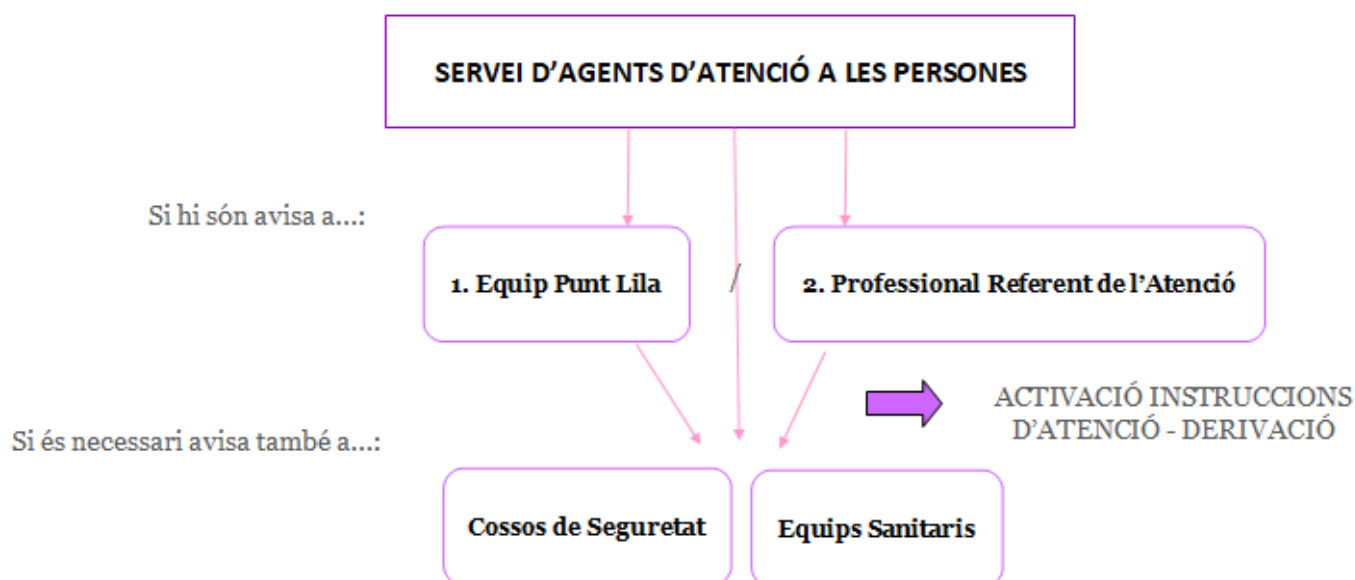
Esquema situació 2) Has detectat una agressió o et fan saber que s'ha produït:

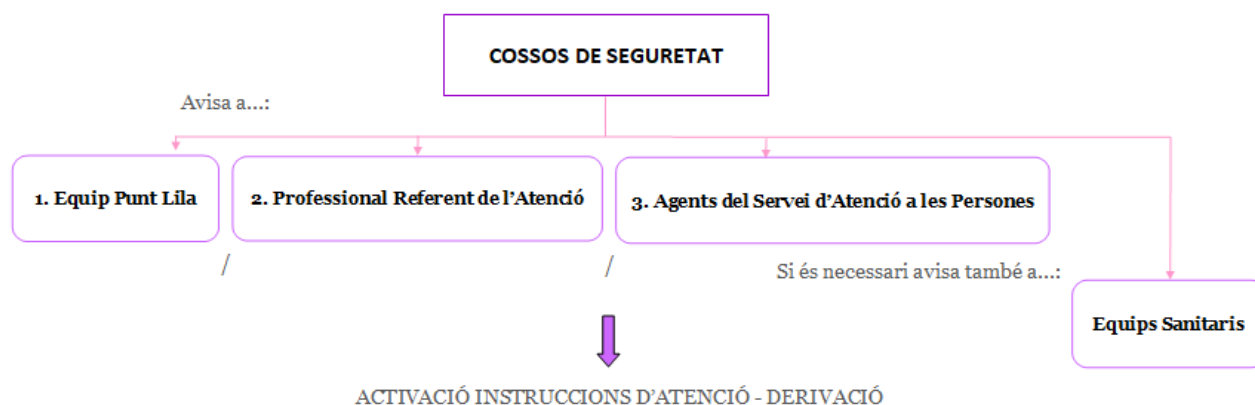
Esquema situació 3) Has detectat una agressió o et fan saber que s'ha produït:

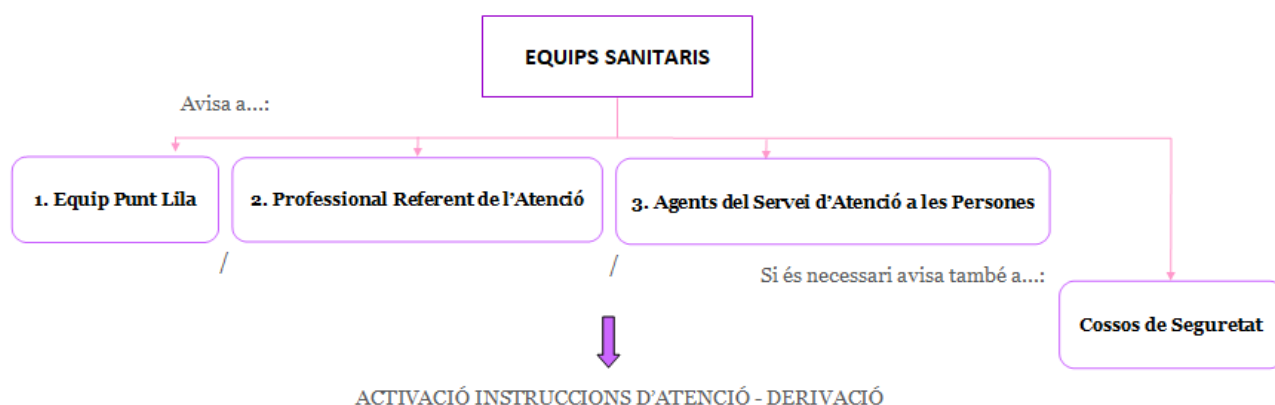
Esquema situació 4) Has detectat una agressió o et fan saber que s'ha produït:

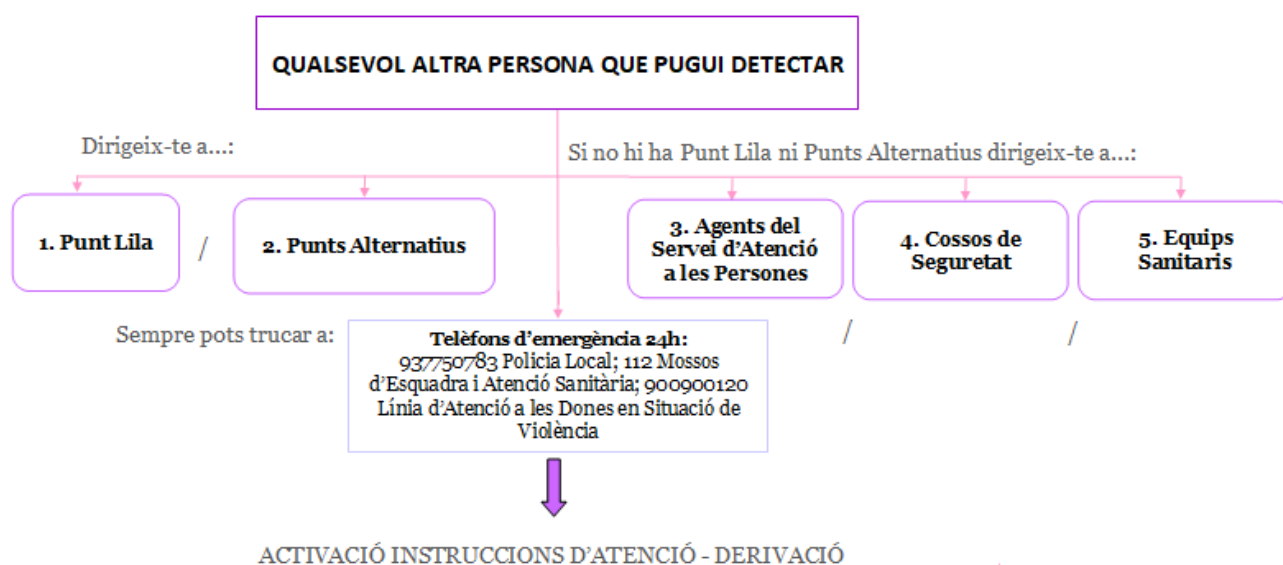
Esquema situació 5. Has detectat una agressió o et fan saber que s'ha produït:

Esquema situació 6. Has detectat una agressió o et fan saber que s'ha produït:

Esquema situació 7. Has detectat una agressió o et fan saber que s'ha produït:

Accions i instruccions d'ATENCIÓ i DERIVACIÓ

Aspectes generals que cal tenir en compte

- S'ha de **distingir entre la primera atenció i la investigació del cas**. Aquest Protocol és per donar resposta a la primera atenció.
- L'Equip Punt Lila, la/el Professional Referent de l'Atenció i tothom que faci atenció, **coneixerà la xarxa de serveis i recursos especialitzats en l'abordatge de les violències de gènere, masclistes i sexuals del municipi**, així com el **Protocol municipal d'abordatge de les violències masclistes**, per poder derivar els casos quan sigui necessari [veure Annex 5].

Instruccions d'atenció i derivació

A continuació s'exposen les instruccions d'atenció i derivació a seguir en funció de quina sigui la situació (tenint en compte la tipologia de l'agressió i agents):

1. Agressió sexual, violació o abús sexual

Instruccions dirigides a les persones que poden fer atenció a la persona agredida: principalment l'Equip Punt Lila, la/el Professional Referent de l'Atenció i les/els Agents del Servei d'Atenció a les Persones (psicòlogues i treballadores de l'àmbit psicosocial). Així com, també, els Cossos de Seguretat i els Equips Sanitaris.

Atenció a la Persona Agredida

Actuació davant l'agressor: algunes pautes

2. Abús sexual lleu i assetjament sexual

Instruccions dirigides a les persones que poden fer atenció a la persona assetjada: preferiblement l'Equip Punt Lila, la/el Professional Referent de l'Atenció i les/els Agents del Servei d'Atenció a les Persones, però, també, els Cossos de Seguretat, els Equips Sanitaris i altres agents que hagin rebut i integrat la formació sobre el Protocol.

Atenció a la Persona Assetjada

Actuació davant l'assetjador: algunes pautes

1. Agressió sexual, violació o abús sexual

Instruccions dirigides a les persones que poden fer atenció a la persona agredida: principalment l'Equip Punt Lila, la/el Professional Referent de l'Atenció i les/els Agents del Servei d'Atenció a les Persones (psicòlogues i treballadores de l'àmbit psicosocial). Així com, també, els Cossos de Seguretat i els Equips Sanitaris.

Atenció a la Persona Agredida

- **Atén** la persona agredida **com més aviat millor**. Presenta't, parla amb ella i, si és possible i ho vol, **acompanya-la a l'espai habilitat per poder fer l'atenció** (Espai Tranquil Punt Lila o d'altres acordats).
- Si consideres que la persona agredida **no es troba en condicions de ser informada i de prendre decisions**, **truca** al 112 per sol·licitar **serveis mèdics d'urgència**. També pots trucar a la **Polícia Local** (937750783).
 - En cas de **trasllat a l'hospital** (Hospital Sant Joan de Déu de Martorell), es valorarà l'**acompanyament** per part d'una de les integrants de l'Equip Punt Lila o de la Referent de l'Atenció (si no hi ha Punt Lila).
- Si consideres que la persona agredida **es troba en condicions de ser informada i de prendre decisions**:
 - Pregunta-li si vol que una **persona de confiança – amiat** l'acompanyi durant el suport.
 - Fes-li una **primera atenció d'urgència**. Genera un ambient acollidor i de confiança. Ofereix-li parlar amb tranquil·litat del que ha passat, de com es troba i se sent, de què vol fer. Dóna-li el suport emocional i físic adient.
Intenta conèixer quina és la situació i recollir informació sobre els successos i el/s agressor/s.
- Una vegada hakis realitzat aquesta primera atenció, explica-li les **opcions de resposta**:

- Demana-li si vol **sol·licitar l'assistència dels serveis mèdics o policials d'emergència**. Digues-li que fer-ho **no implica la denúncia**, sinó únicament una **atenció professional** que, tant si decideix denunciar com si no, té dret a rebre, per tal de poder enfocar de la manera que ella/ell decideixi l'agressió que ha patit.
- Deixa-li clar que **té dret a decidir si denunciar o no** i que, en qualsevol cas, es respectarà la seva decisió i ningú la jutjarà. **Tot i això**, igualment, **ha de saber** que –pots donar-li a la persona agredida un full amb aquesta informació–:
 - **Tens dret a decidir si denuncies o no.**
 - Et recomanem que acudeixis a un centre mèdic com més aviat millor, a fi de reparar el dany causat per l'agressió i poder assegurar les proves de l'agressió.
→ Les primeres hores després de l'agressió sexual són crucials per obtenir indicis que garanteixin el resultat òptim de la investigació.
En els casos de violació i d'agressió sexual, les úniques proves objectives vàlides són les mostres d'ADN i en cas d'abús sexual mitjançant submissió química, s'han de detectar determinades substàncies al cos de la víctima.
Per això és preferible que no et rentis, et dutxis ni et canviïs de roba, i que en cas de violació per via bucal, no ingereixis aliments ni begudes abans d'acudir a un centre mèdic.
 - Si quan estiguis a l'hospital decideixes denunciar-ho, el mateix hospital es responsabilitzarà d'enviar el comunicat de lesions al jutjat de guàrdia corresponent i s'encarregarà d'avisar la policia i al metge o la metge forense.
També pots presentar la denúncia directament a la comissaria de la policia més pròxima o al jutjat de guàrdia. En aquest últim cas, hauràs de dur-hi l'informe mèdic.
Et recomanem que no hi vagis sol/a.
 - Si quan estiguis a l'hospital no vols denunciar-ho, l'hospital està obligat a informar les autoritats judicials de qualsevol agressió sexual (amb el teu consentiment o sense), però això no implica l'inici d'un procediment judicial.
 - Només la denúncia implicarà l'inici d'un procediment penal contra l'agressor. El procediment penal pot ser dur i no assegura una condemna justa per a l'agressor, però és la manera d'evitar-ne la impunitat.
 - A l'hora d'interposar la denúncia, recorda que tens dret a rebre assistència lletrada a les dependències policials i judicials. Et recomanem que la sol·licitis perquè un advocat o una advocada vetlli pel bon funcionament del procés.
 - Si et trobes en situació administrativa irregular també tens dret a accedir de manera gratuïta als serveis d'urgència, a denunciar, i a disposar d'una o d'un intèrpret.

- En cas que **requereixi assistència sanitària urgent, truca al 112** per sol·licitar serveis mèdics d'urgència. Si és necessari o si la persona agredida ho demana, aquests **s'ocuparan de transportar-la** fins a l'Hospital Sant Joan de Déu de Martorell.
- Si no vol els serveis mèdics d'urgència, explica-li que **té l'opció de rebre suport psicològic i mèdic ordinari**, i informa-la que l'hospital mèdic de referència del municipi és l'Hospital Sant Joan de Déu de Martorell.
- En cas que **requereixi assistència policial, truca a la Policia Local (937750783) o al 112 (Mossos d'Esquadra)**, per sol·licitar serveis policials.
- Si en aquell moment **no vol cap dels serveis d'urgència o no sap què vol**, transmet-li que la prioritat és el **respecte als seus temps i les seves necessitats**. Informa-la dels **serveis i recursos del municipi** dels que disposa, especialitzats en l'abordatge de les violències masclistes i sexuals, on pot accedir en cas que necessiti assessorament o acompanyament emocional i psicològic (per exemple, el Servei d'Informació i Atenció a les Dones –SIAD–). Proporciona-li, també, tot el material informatiu del Protocol d'actuació davant les violències sexuals en espais públics d'oci de Martorell.
→ Aquest moment serà molt important de cara a que la persona agredida pugui, si ho necessita i vol, **seguir amb el procés de Recuperació**.

En cas que la persona demani directament poder dirigir-se a algun dels serveis i recursos de recuperació, es farà una **derivació i traspàs directe** del cas al servei o recurs corresponent, per tal d'agilitzar i facilitar els tràmits i el procés.

Sempre que es cregui convenient, s'agafarà el contacte i es trucarà l'endemà.

- **Assegura't que pot seguir a la festa, activitat d'oci o espai d'oci, o que pot marxar, en condicions de seguretat.**

Actuació davant l'agressor: algunes pautes

- Si no formem part dels cossos de seguretat i ens trobem en una **situació en la que hem de parar l'agressor:**
 - 1. Avisarem a la Policia Local o a la Seguretat Privada (si n'hi ha)**
 - 2. Avisarem als Mossos d'Esquadra**
 - 3. Pararem a l'agressor personalment**
- Segons indica l'article 490 de la Llei d'enjudiciament criminal, del Real Decret del 14 de setembre de 1882³⁰, l'agressor podrà ser detingut per qualsevol persona de la festa, activitat d'oci o espai d'oci, sempre que se'l trobi *in fraganti* o a punt de cometre el delictes d'agressió, abús sexual o violació.
- Si no se'l troba *in fraganti* o a punt de cometre el delictes i la persona agredida pot i vol facilitar una **descripció** seva molt clara –si no pot o no vol, no insistirem–, **busca'l** pel local i posa'l a disposició dels Mossos d'Esquadra. Aquesta forma de procedir només es portarà a terme **si es considera que hi ha alguna possibilitat de trobar-lo fàcilment i si no implica desatendre la víctima o la seva revictimització.**

2. Abús sexual lleu i assetjament sexual

Instruccions dirigides a les persones que poden fer atenció a la persona assetjada: preferiblement l'Equip Punt Lila, la/el Professional Referent de l'Atenció i les/els Agents del Servei d'Atenció a les Persones, però, també, els Cossos de Seguretat, els Equips Sanitaris i altres agents que hagin rebut i integrat la formació sobre el Protocol.

Atenció a la Persona Assetjada

- **Atén** la persona assetjada. Presenta't, parla amb ella i, si ho creus necessari i ho vol, acompanya-la a l'espai habilitat per poder fer l'atenció (Espai Tranquil Punt Lila o d'altres acordats). Si no és necessari anar fins a aquest espai, procurarem no fer-ho per evitar la victimització de la persona assetjada.

³⁰ Real Decreto de 14 de septiembre de 1882 por el que se aprueba la Ley de Enjuiciamiento Criminal, *Boletín Oficial del Estado*, núm. 260, de 17 de septiembre de 1882. Disponible a: <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1882-6036&tn=2> [Últim accés el 23/10/2020]

- Si consideres que la persona assetjada **no es troba en condicions de ser informada i de prendre decisions perquè es troba en un estat de vulnerabilitat química greu, truca al 112** per sol·licitar **serveis mèdics d'urgència**. També pots trucar a la **Policia Local** (937750783).
 - És possible que la traslladin a l'Hospital Sant Joan de Déu de Martorell. **Si el trasllat a l'hospital no és necessari, deixa que es quedi a l'Espai reservat** (Espai Tranquil Punt Lila o d'altres acordats) **fins que es recuperi. → Podria ser un possible cas d'abús sexual lleu i assetjament sexual amb vulnerabilitat química.**
- Si consideres que la persona assetjada **es troba en condicions de ser informada i de prendre decisions** i no es troba en un estat de vulnerabilitat química o no té una falta greu de consciència:
 - Pregunta-li si vol que una **persona de confiança – amiatat** l'acompanyi.
 - Ofereix-li **parlar del que ha passat, reflexioneu conjuntament**. Procura recollir informació sobre els successos i el/s assetjador/s.
 - Informa-la dels **serveis i recursos del municipi** especialitzats en l'abordatge de les violències masclistes i sexuals, on pot accedir en cas que ho necessiti i vulgui. Proporciona-li, també, tot el material informatiu del Protocol d'Actuació Davant les Violències Sexuals en Espais Públics d'Oci de Martorell.
 - [Només en cas que hi hagi adhesió al Protocol de seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci de la Generalitat de Catalunya] Si la persona assetjada ho vol –si no ho vol no insistirem– i la conducta constitutiva d'assetjament compleix els requisits per poder portar a terme la **denúncia administrativa**, es farà la corresponent denúncia per part dels professionals de la seguretat. Si no hi ha un vigilant de seguretat que pugui efectuar la denúncia, avisa els/les membres de la Policia de Catalunya competents perquè, mitjançant una trucada al telèfon 112, facin la denúncia esmentada.
 - **Deixa que es quedi a l'espai reservat fins que ella/ell se senti recuperat/da.**

- **Assegura't que pot seguir a la festa, activitat d'oci o espai d'oci, o que pot marxar, en condicions de seguretat.**

Actuació davant l'assetjador: algunes pautes

- Si no formem part dels cossos de seguretat i ens trobem en una **situació en la que hem de parar l'assetjador:**

1. Pararem a l'assetjador

- ♦ **Li demanarem que aturi el seu comportament** –assertivament i mantenint la calma– i l'avisarem que **si persisteix en aquesta actitud serà expulsat** de la festa, activitat d'oci o espai d'oci.

→ Si veiem que s'escau i és possible, **procurarem parlar i reflexionar amb l'assetjador sobre el seu comportament**, i, també, amb les seves amistats, en cas que aquestes estiguin amb ell i manifestin haver presenciat l'actitud del seu company sense haver-lo aturat.

- ♦ **Si atura l'assetjament i marxa, estarem alerta per si torna. Si atura l'assetjament i no marxa, observarem que no es torni a repetir cap comportament inadequat.**
- ♦ **Si no atura l'assetjament, se li haurà de requerir que abandoni el lloc de forma voluntària.** Si no ho fa, el/la tècnica de l'Ajuntament Responsable de l'Organització de la festa, l'activitat d'oci o l'espai d'oci, pot expulsar-lo (com s'indica en el **Reglament d'Espectacles Públics i Activitats Recreatives**). I, si cal, **per a l'expulsió forçosa:**

2. Avisarem a la Policia Local o a la Seguretat Privada (si n'hi ha)

3. Trucarem als Mossos d'Esquadra

- Abans de l'expulsió, **es consensuarà amb la persona assetjada** aquesta acció i caldrà tenir en compte la relació que ella o ell pugui tenir amb l'assetjador.
- Una vegada expulsat, **s'intentarà que l'assetjador no exerceixi més violència als entorns** immediats, en especial a les persones prèviament assetjades.

4.4 Coordinació, seguiment i avaluació

Comissió Tècnica de Seguiment

Es crearà una Comissió Tècnica de Seguiment del Protocol d'actuació davant les violències sexuals en espais públics d'oci de Martorell, que tindrà com a objectiu principal **vetllar per la bona implementació i millora d'aquest**.

Concretament, haurà d'assumir la funció de **realitzar el seguiment, l'acompanyament i la coordinació del conjunt d'agents que intervenen en el Protocol i de les actuacions que es desenvolupen en el seu marc**, així com la funció d'**avaluar els resultats i estructurar i concretar els canvis que siguin necessaris per garantir l'èxit** de la intervenció realitzada –en clau de prevenció, detecció, atenció, derivació i recuperació–.

La Comissió estarà **liderada per la tècnica referent del Protocol i integrada per**, com a mínim, **una persona representant de cadascun dels àmbits, serveis i recursos implicats** de forma permanent en el Protocol. Sempre que sigui possible i necessari, s'haurà d'incloure a **personal de les diferents àrees i departaments municipals**, així com a **membres de les entitats** –sobretot entitats de dones, feministes i LGBTI–, que puguin col·laborar en l'aplicació del Protocol i participar en les festes i activitats d'oci del municipi.

D'aquesta manera, la Comissió Tècnica de Seguiment, generarà **espais de coordinació i comunicació** amb:

- ◆ **La totalitat d'agents, serveis i recursos que intervinguin en el Protocol d'actuació davant les violències sexuals en espai públics d'oci de Martorell.**
- ◆ **El personal de l'Ajuntament de Martorell i del Patronat Municipal de Serveis d'Atenció a les Persones.**
- ◆ **Les entitats i el conjunt de la població de Martorell.**

Alhora, aquesta nova comissió haurà de **treballar de forma conjunta amb la comissió establerta per al Protocol municipal per a l'abordatge integral de la violència masclista** ja existent, quelcom que servirà per integrar tots dos protocols.

Així mateix, **treballarà tenint en compte, i fent encaixar, les accions que es despleguen des del marc d'altres Plans i Protocols, municipals i interns de l'Ajuntament, d'abordatge de la violència de gènere, masclista i sexual.**

Amb tot, **generarà i garantirà els mecanismes perquè es pugui donar una bona coordinació** –durant la realització de les festes i activitats d'oci i en qualsevol altre context o moment–, assegurant que **existeixen i es coneixen els canals de comunicació**, així com que **se sap quan i com derivar els casos** (procés, fitxes de derivació, etc.).

Igualment, per portar a terme l'**avaluació d'impacte del Protocol**, **definirà indicadors d'avaluació, que atorguin a aquesta una major validesa i utilitat.**

Per tal d'assolir tots els seus propòsits, la Comissió Tècnica de Seguiment, **planificarà un seguit de reunions:**

- ◆ **Reunions inicials de presentació i activació del Protocol.**
- ◆ **Reunions de seguiment i avaluació general del Protocol.**
- ◆ **Reunions de seguiment i avaluació prèvies i posteriors a la realització de festes i activitats d'oci, així com de seguiment d'aquells espais d'oci que les acullen de forma permanent.**
- ◆ **Reunions de seguiment i avaluació dels àmbits, serveis i recursos que intervenen en el Protocol.**
- ◆ **Reunions de seguiment de casos de violències sexuals.**

Totes quedaran establertes en un **Calendari de Reunions de la Comissió** –un mínim de 3 a l'any–, i, prèviament a la realització d'aquestes, **s'especificarà quines persones hauran d'assistir-hi.**

Annexes

ANNEX 1. Altres aspectes rellevants de les lleis citades

L'Estatut d'Autonomia de Catalunya (2006). Estableix dins del títol preliminar que els poders públics han de promoure –entre altres valors– la igualtat i l'equitat de gènere. Estableix a través de l'article 19. Drets de les dones, en el punt 1, que totes les dones tenen dret al lliure desenvolupament de llur personalitat i capacitat personal, i a viure amb dignitat, seguretat i autonomia, lliures d'explotació, maltractaments i de tota mena de discriminació. Especifica en el punt 2, que les dones tenen dret a participar en condicions d'igualtat d'oportunitats amb els homes en tots els àmbits públics i privats.

La Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista (DOGC núm. 5123, de 20.04.2008). L'article 2 reconeix la garantia dels drets recollits en aquesta llei per a totes les dones que es troben en situacions de violència masclista, i també llurs fills i filles dependents, que visquin o treballin a Catalunya i amb independència del veïnatge civil, la nacionalitat o la situació administrativa i personal. L'article 3.a) defineix la violència masclista com “la violència que s'exerceix contra les dones com a manifestació de la discriminació i de la situació de desigualtat en el marc d'un sistema de relacions de poder dels homes sobre les dones i que, produïda per mitjans físics, econòmics o psicològics, incloses les amenaces, les intimidacions i les coaccions, tingui com a resultat un dany o un patiment físic, sexual o psicològic, tant si es produeix en l'àmbit públic com en el privat”. L'article 6 defineix entre altres finalitats d'aquesta llei crear la Xarxa d'Atenció i Recuperació Integral per a les dones que pateixen violència masclista, establint mecanismes per a una intervenció integral i coordinada contra la violència masclista, per mitjà de la col·laboració de les administracions públiques de Catalunya. L'article 10.1 i 10.2 estableix que les administracions públiques de Catalunya han de desenvolupar les accions necessàries per a detectar i identificar situacions de risc o d'existència de violència masclista, així com per executar activitats de prevenció. L'article 76 reconeix la responsabilitat pública dels ens locals i l'article 83 defineix les competències dels municipis.

→Article 4 complet:

“Formes de violència masclista

1. Als efectes d'aquesta llei, la violència masclista es pot exercir d'alguna de les formes següents:

- a) Violència física: comprèn qualsevol acte o omissió de força contra el cos d'una dona, amb el resultat o el risc de produir-li una lesió física o un dany.
- b) Violència psicològica: comprèn tota conducta o omissió intencional que produeixi en una dona una desvaloració o un patiment, per mitjà d'amenaçes, d'humiliació, de vexacions, d'exigència d'obediència o submissió, de coerció verbal, d'insults, d'aïllament o qualsevol altra limitació del seu àmbit de llibertat.
- c) Violència sexual i abusos sexuals: comprèn qualsevol acte de naturalesa sexual no consentit per les dones, inclosa l'exhibició, l'observació i la imposició, per mitjà de violència, d'intimidació, de prevalença o de manipulació emocional, de relacions sexuals, amb independència que la persona agressora pugui tenir amb la dona o la menor una relació conjugal, de parella, afectiva o de parentiu.
- d) Violència econòmica: consisteix en la privació intencionada i no justificada de recursos per al benestar físic o psicològic d'una dona i, si escau, de llurs filles o fills, i la limitació en la disposició dels recursos propis o compartits en l'àmbit familiar o de parella.

2. La violència masclista es pot exercir d'una manera puntual o d'una manera reiterada”.

→Article 5 complet:

“Àmbits de la violència masclista

La violència masclista es pot manifestar en alguns dels àmbits següents:

Primer. Violència en l'àmbit de la parella: consisteix en la violència física, psicològica, sexual o econòmica exercida contra una dona i perpetrada per l'home que n'és o n'ha estat el cònjuge o per la persona que hi té o hi ha tingut relacions similars d'afectivitat.

Segon. Violència en l'àmbit familiar: consisteix en la violència física, sexual, psicològica o econòmica exercida contra les dones i les menors d'edat en el si de la família i perpetrada per membres de la mateixa família, en el marc de les relacions afectives i dels lligams de l'entorn familiar. No s'hi inclou la violència exercida en l'àmbit de la parella, definida en l'apartat primer.

Tercer. Violència en l'àmbit laboral: consisteix en la violència física, sexual o psicològica que es pot produir en el centre de treball i durant la jornada laboral, o fora del centre de treball i de l'horari laboral si té relació amb la feina, i que pot adoptar dues tipologies:

a) Assetjament per raó de sexe: el constitueix un comportament no desitjat relacionat amb el sexe d'una persona en ocasió de l'accés al treball remunerat, la promoció en el lloc de treball, l'ocupació o la formació, que tingui com a propòsit o produeixi l'efecte d'atemptar contra la dignitat de les dones i de crear-los un entorn intimidatori, hostil, degradant, humiliant o ofensiu.

b) Assetjament sexual: el constitueix qualsevol comportament verbal, no verbal o físic no desitjat d'índole sexual que tingui com a objectiu o produeixi l'efecte d'atemptar contra la dignitat d'una dona o de crear-li un entorn intimidatori, hostil, degradant, humiliant, ofensiu o molest.

Quart. Violència en l'àmbit social o comunitari: comprèn les manifestacions següents:

a) Agressions sexuals: consisteixen en l'ús de la violència física i sexual exercida contra les dones i les menors d'edat que està determinada per l'ús premeditat del sexe com a arma per a demostrar poder i abusar-ne.

b) Assetjament sexual.

c) Tràfic i explotació sexual de dones i nenes.

d) Mutilació genital femenina o risc de patir-la: inclou qualsevol procediment que impliqui o pugui implicar una eliminació total o parcial dels genitals femenins o hi produeixi lesions, encara que hi hagi consentiment exprés o tàcit de la dona.

e) Matrimonis forçats.

f) Violència derivada de conflictes armats: inclou totes les formes de violència contra les dones que es produeixen en aquestes situacions, com ara l'assassinat, la violació, l'esclavatge sexual, l'embaràs forçat, l'avortament forçat, l'esterilització forçada, la infecció intencionada de malalties, la tortura o els abusos sexuals.

g) Violència contra els drets sexuals i reproductius de les dones, com ara els avortaments selectius i les esterilitzacions forçades.

Cinquè. Qualsevol altres formes anàlogues que lesionin o siguin susceptibles de lesionar la dignitat, la integritat o la llibertat de les dones”.

La **Llei Catalana 17/2015, de 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes**. Dins de l'article 1, apartat 2 f), estableix entre les seves finalitats, l'abordatge, prevenció i erradicació de tot tipus de violència masclista contra dones i infants. L'article 3, apartat 3, identifica entre els principis d'actuació dels poders

públics garantir que s'afrontin de manera integral totes les formes de violència masclista, especialment la violència contra les dones i els actes sexistes, misògins i discriminatoris. L'article 6, funcions dels ens locals de Catalunya, estableix entre d'altres que aquests han de sensibilitzar la població sobre les causes de la violència masclista així com atendre, informar i orientar les dones sobre programes i recursos per a facilitar l'exercici efectiu de llurs drets, i sensibilitzar homes i dones en termes d'igualtat de drets i deures.

La Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència. Inclou dins del títol IV relatiu a la protecció pública als maltractaments a infants i adolescents, a través dels articles 81 i 82, la responsabilitat dels poders públics de prendre totes les mesures necessàries de protecció davant els maltractaments a infants i adolescents així com per a la seva recuperació física i psicològica i la seva inserció social. D'altra banda, de forma específica, l'article 95, reconeix l'atenció a infants i adolescents que conviuen amb situacions de violència masclista i el desplegament de mecanismes d'atenció especialitzada. Mentre que l'article 102, reconeix la violència masclista com una situació de risc.

La Llei 11/2014, per garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia. Explicita que té com a objectiu “desenvolupar i garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals (LGTBI) i evitar-los situacions de discriminació i violència, per assegurar que a Catalunya es pugui viure la diversitat sexual i afectiva en plena llibertat”.

El Protocol Marc per a una intervenció coordinada contra la violència masclista, de 30 d'abril de 2009. Entre altres, recull els principis orientadors i els estàndards dels serveis que formen part de la Xarxa d'Atenció i Recuperació Integral per a les dones en situacions de violència masclista en relació amb la intervenció amb dones, adolescents i infants en situació de violència masclista o en risc de partir-la, així com en relació amb els estàndards de serveis específics davant situacions de violència sexual, tràfic amb finalitats d'explotació sexual, mutilació genital femenina i matrimonis forçats i la gestió de dades personals des dels circuits territorials.

ANNEX 2. Tipologia completa de les violències sexuals³¹

Àmbit simbòlic	Àmbit parella	Àmbit familiar	Àmbit laboral	Àmbit social i/o comunitari
Assetjament sexual	Assetjament sexual	Assetjament sexual	Assetjament sexual i per raó de sexe	Assetjament sexual (al carrer, festes, espais d'oci, etc.)
Sexualitzar per fer a les dones objecte	<i>Stalking, sexting, grooming</i> , i altres mitjançant TICs	<i>Stalking, sexting, grooming</i> , i altres mitjançant TICs	<i>Stalking, sexting, grooming</i> , i altres mitjançant TICs	<i>Stalking, sexting, grooming</i> , i altres mitjançant TICs
Sexualitzar per vexar o humiliar	Agressions sexuals	Agressions sexuals	Agressions sexuals	Agressions sexuals
Sexualitzar per fer de mercaderia	Abús Sexual	Abús Sexual	Abús Sexual	Abús Sexual
Llenguatge sexista	Violència contra altres drets sexuals i reproductius de les dones	Violència contra altres drets sexuals i reproductius de les dones	Violència contra altres drets sexuals i reproductius de les dones	Violència contra altres drets sexuals i reproductius de les dones
Cosificar				
Fragmentar Cos	L'avortament forçat,	L'embaràs forçat,		L'embaràs forçat,
Publicitat sexista	L'esterilització forçada,	L'avortament forçat,		L'avortament forçat,
Invisibilització	La infecció intencionada de ITS	L'esterilització forçada, La infecció intencionada de ITS		L'esterilització forçada, La infecció intencionada de ITS
	Mutilació Genital Femenina	Mutilació Genital Femenina		Mutilació Genital Femenina
	Matrimonis forçats	Matrimonis forçats	Matrimonis forçats	Matrimonis forçats
	Tràfic per raons d'explotació sexual	Tràfic per raons d'explotació sexual	Tràfic per raons d'explotació sexual	Tràfic per raons d'explotació sexual
				Tràfic per raons d'explotació sexual en conflictes armats
	L'esclavatge sexual	L'esclavatge sexual	L'esclavatge sexual	L'esclavatge sexual
				Violència ginecològica i obstètrica

³¹ Toledo Vázquez, Patsilí i Pineda Lorenzo, Montse (2016). *Part 1. Marc conceptual de les violències sexuals. Violències sexuals: un marc conceptual, teòric i ètic*. Grup de recerca Antígona i Creación Positiva. Disponible a: http://dones.gencat.cat/web/.content/03_ambits/violencia_masclista/Estudis_VM/Abordatge_VS/vmMarc-Conceptual-violencias-sexuals.pdf [Últim accés el 23/10/2020].

ANNEX 3. Requisits per interposar denúncia per infracció administrativa³²

“Quan els efectius dels cossos de seguretat denunciïn alguna infracció administrativa que han presenciat, el marc legal vigent els atorga el principi de veracitat, de manera que la seva declaració és considerada un element probatori que permet la instrucció del procediment administratiu. Ara bé, per l'objecte d'aquest Protocol i atès el tipus de conductes descrites anteriorment, és possible que no totes les denúncies que es presentin siguin de fets observats directament per la policia. Per aquest motiu, s'estableixen uns requisits per poder formular la denúncia, de manera que es garanteixi l'existència d'un indici racional de prova de càrrec suficient per desvirtuar la presumpció d'innocència. En qualsevol cas, és necessari:

- Que la víctima estigui identificada i vulgui denunciar.
- Que el presumpte autor estigui identificat o sigui identificable.

Si es donen aquests requisits, es pot formular la denúncia administrativa, i han de ser els efectius de la policia o els vigilants de seguretat els qui redactin la denúncia.

A més, si els efectius policials no han observat de manera directa la infracció denunciada, o si qui recull la denúncia són els vigilants de seguretat, és especialment rellevant però no indispensable:

- Que hi hagi un testimoni “qualificat”, com ara vigilants de seguretat, controladors d'accés, treballadors o persones contractades per l'organitzador de l'activitat (per exemple personal del punt lila) o altres clients que puguin tenir la consideració de tercers imparcials.
- Que hi hagi imatges enregistrades relatives als fets, captades per l'establiment o per qualsevol assistent”.

³² «Protocol Marc per a una intervenció coordinada contra la violència masclista», *Generalitat de Catalunya: Institut Català de les Dones*. Disponible a: http://159.69.108.208/sites/default/files/adjunts/2009_PROTOCOL_Marc_o.pdf [Últim accés el 23/10/2020]

ANNEX 4. Informació complementària de la diagnosi

Informació complementària de l'Àmbit 2 – Accions formatives

Per a professionals de l'Ajuntament de Martorell o Patronat Municipal de Serveis d'Atenció a les Persones de Martorell

- *L'assetjament sexual, per raó de gènere i/o d'orientació sexual en l'àmbit laboral* (1 formació, 5 hores, adreçada a totes les persones que treballen a l'Ajuntament de Martorell o al PMSAPM).

Per a professionals de Martorell que intervenen en el Circuit d'abordatge de la violència masclista

- *Prevenició d'agressions sexistes en context festiu: Punt Lila* (1 formació, 2 hores, adreçada a persones dels diferents serveis, a les entitats i, també, a la població jove de Martorell).
- *Circuits i protocols municipals d'atenció i prevenció de la violència masclista* (1 formació, adreçada a professionals participants del Circuit Municipal per a l'Abordatge Integral de la Violència Masclista i del Protocol d'Actuacions per Prevenir la Mutilació Genital Femenina de Martorell).
- *La violència masclista a les diferents etapes de la vida de les dones* (1 taller, 4 hores, adreçat a professionals participants del Circuit Municipal d'Abordatge Integral de la Violència Masclista i del Circuit d'Actuació en Situació d'Alt Risc de Maltractament i d'Abús en Infància i Adolescència de Martorell).

Per a la població de Martorell

- *Relacions igualitàries i prevenció de la violència masclista en joves* (8 tallers realitzats curs 2019/2020 –25 programats, 17 cancel·lats a causa de la situació COVID-19– adreçats a l'alumnat dels centres educatius –primària i secundària–).
 - Tipologia: *Com són el príncep i la princesa?; Quantes solucions té un problema?; Defensant els propis drets; Els oficis; Defensant-nos, escoltant-nos; El joc de la desigualtat; L'amor no és com me'l van explicar; La mitja taronja existeix o no?*
- *Els estereotips de gènere i la violència vers les dones* (1 taller, 2 hores, adreçat a participants del "Coneix Martorell" del Cicuit d'Acollida Local).

- *Preparació del naixement per a mares d'origen estranger* (tallers adreçats a futures mares d'origen estranger amb dificultats d'accés als tallers generals d'educació maternal –per barrera d'idioma, restricció cultural, poca informació, etc.–).
- *Els bons tractes en les relacions* (1 taller, 2 hores, adreçat a participants del Programa “Ocupa't Dones” del Departament de Promoció Econòmica de Martorell).
- *Empoderament per a dones* (1 taller de 4 sessions, 8 hores –2 hores cada sessió–, adreçat a dones participants del Programa “Ocupat Dones” del Departament de Promoció Econòmica de Martorell).
- *Recursos personals front la violència masclista* (1 taller de 2 sessions, 4 hores –2 hores cada sessió–, adreçat a l'alumnat del Centre Formatiu d'Adults de Martorell).
- *Coeducació. Eduquem en igualtat?* (1 taller de 2 sessions, 3 hores –1h30 cada sessió–, adreçat a participants de l'Espai Nadó de Martorell).
- *Decàleg contra l'edatisme sexista* (1 taller, 1h30, adreçat a les dones grans de Martorell).
- *Dones grans, dones sanes, dones sàvies* (1 taller, 1h30, adreçat a dones grans de Martorell).

Informació complementària de l'Àmbit 4 – Agents, serveis i recursos no especialitzats que intervenen en el Circuit d'abordatge de la violència masclista

- **SEGURETAT:** Policia Local –Unitat d'Atenció a la Víctima (UAV)–, Mossos d'Esquadra –Grup d'Atenció a la Víctima (GAV)–.
- **SANITAT:** Hospital Sant Joan de Déu de Martorell, Àrea Bàsica de Salut (ABS), Pediatria de l'Hospital i l'ABS, Hospital de Dia d'Adolescents de Martorell, Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva (ASSIR), Centre de Salut Mental per a Persones Adultes (CSMA), Centre de Salut Mental Infantil i Juvenil (CSMIJ), Centre d'Atenció i Seguiment (CAS) de drogodependències
- **SOCIAL:** Departament de Benestar Social, Servei d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD-CIRD), Servei d'Atenció Social Bàsica, Servei d'Atenció a la Dependència, Servei de Centre Obert, Servei d'Acollida, Diversitat i Plans Comunitaris, Oficina d'Atenció a la Ciutadania (OAC).

- JURÍDIC: Jutjat nº5 de Martorell, Fiscalia de Menors, Col·legi d'Advocats de Sant Feliu.
- EDUCATIU: Departament d'Ensenyament, Comissions socials escolars, Oficina Municipal d'Escolarització 0-16 anys (OME), Equip d'Assessorament Psicopedagògic (EAP), Xarxa d'Infància 0-12 anys.
- LABORAL: Departament de Promoció Econòmica, Oficines de Treball de la Generalitat (OTG), Servei Públic d'Ocupació Estatal (SEPE).
- ALTRES: Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA), Equip d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (EAIA), Xarxa d'Infància, Centre de Desenvolupament Infantil i Atenció Precoç (CDIAP), Departament d'Esports, Complex Esportiu La Vila, Complex Esportiu Torrent de Llops, Centre Integral d'Esports i Salut, Unitat Gent Gran Activa (UGGA), Esplai Gent Gran La Vila, Esplai Gent Gran Buenos Aires, Bon Veïnatge, Creu Roja - *Atempo*, Oficina Local d'Habitatge, Espai Jove Punt Nord, Departament de Participació, entitats, teixit associatiu, departaments municipals.

Informació complementària de l'Àmbit 6 – Festes i fires oficials

Gener

- Festes de Nadal: Cavalcada de Reis
- Sant Antoni Abat (Tres Tombs)

Febrer

- El Ball de la Quadrilla
- **Carnestoltes** (Durada: un dia)

Fins a finals del segle passat, el Carnaval do Rio Anoia omplia els carrers de disfresses i la festa acabava al Teatre del Progrés. En els darrers anys, el Carnestoltes de Martorell ha agafat molta embranzida i acceptació popular, amb la participació d'una cinquantena de carrosses i un conjunt de 2.500 persones. Les comparses inicien el seu recorregut al carrer del Mur, a La Vila, i circulen pels diferents barris de la població fins a arribar al recinte de Ca n'Oliveras, on es fa el sopar, es realitza el lliurament de premis a les comparses i, posteriorment, hi ha ball i música fins a la matinada.

Març

- Setmana Santa (Caramelles)

Abril

- Sant Jordi
- **Fira de Primavera** (Durada: més d'un dia)

Es va fundar l'any 1422 i començaria sent una fira ramadera i agrícola. Actualment, esdevé una mostra d'artesanía a La Vila i un ventall d'activitats variades, diürnes i nocturnes, per a tots els públics (estands d'entitats i comercials, exposicions, atraccions, concerts, DJ, etc.), que es concentren principalment al recinte de Ca n'Oliveras.

Maig

Juny

- Festes als barris
- **Sant Joan** (Durada: més d'un dia)

La festa de Sant Joan és la celebració de la revetlla en diferents punts de Martorell, juntament amb altres activitats programades pels dies propers a aquella nit. L'esdeveniment més emblemàtic és el dia 23, al Pont del Diable, amb la baixada de torxes quan es fa fosc i el sopar de germanor. Alhora, s'organitzen concerts i punxen DJ's a Ca n'Oliveras.

Juliol

- Festes als barris
- **Sant Jaume** (Durada: més d'un dia)

La festa, protagonista al barri de Can Carreras, vol recuperar l'esperit de l'antiga revetlla de Sant Jaume i té com a activitat central un sopar popular. La programació, però, aplega una munió d'activitats, diürnes i nocturnes, que se situen al Passeig de Catalunya.

- Festival Pont de les Arts Sonores (PAS)

Agost

- **Festa Major** (Durada: més d'un dia)

Se celebra en honor a la patrona de Martorell, Santa Maria de l'Assumpta (15 d'agost), i és la festa més important del calendari festiu. Es desplega per diferents zones de tot el municipi, durant el dia i la nit, i acull població de Martorell i de la comarca. Hi destaquen la mostra dels antics oficis, que rep el nom d'*Artesanàlia*; les exposicions i activitats culturals; els jocs i tornejos; la desfilada de les figures festives (gegants i capgrossos) de Martorell o del correfoc; i els espectacles i la música constants.

Setembre

- Onze de setembre

Octubre

- **Festa del Roser** (Durada: més d'un dia)

Està dedicada a l'origen vitivinícola de Martorell i consisteix en un conjunt d'activitats variades organitzades en diferents zones del municipi. Moltes estan vinculades a conèixer la història del vi i el cava i a tastar-los (festa del Most des de 1988, festa del vi i del cava – *Vimart* des de 2011, etc.), però també hi ha d'altres (trobadra d'entitats de Martorell, concerts, espectacles, exposicions, tallers, mercats, etc.).

Novembre

Desembre

- Fira de Santa Llúcia

- Festes de Nadal: altres activitats

- i **Cap d'any** (Durada: un dia)

Per celebrar l'entrada de l'any, a Martorell s'organitzen diferents esdeveniments on es pot sopar, menjar el raïm i ballar. Acostumen a realitzar-se a la Plaça de les Hores, al Teatre del Progrés, a l'Ateneu i a Ca n'Oliveras.

Informació complementària de l'Àmbit 7 – Espais públics d'oci (equipaments i zones)

Equipaments

- Ca n'Oliveras (espai firal) i Nau#2 de Ca n'Oliveras (sala de concerts)

Ca n'Oliveras és l'espai que s'utilitza com a recinte firal. La Nau#2, però, té especial importància ja que es va habilitar el 2019 com a sala de concerts i discoteca de referència del municipi.

A la Nau#2 s'hi fan concerts cada dissabte i, quan s'acaben, hi ha sessions de DJ destinades a majors de 18 anys. Dos dissabtes de cada mes també s'obre la discoteca en horari de tarda, per a joves a partir de 14 anys. I un cap de setmana al mes els joves majors de 16 anys hi poden entrar a la nit. Així, és un espai que ofereix oci nocturn de manera habitual.

Alhora, cal destacar que Ca n'Oliveras i la Nau#2 es troben en un polígon industrial, una mica apartat del nucli urbà, de manera que a la nit, si s'hi va a peu, és més costós arribar-hi. Al ser una zona industrial, alguns punts propers del voltant disposen de poca il·luminació.

• Ateneu

L'Ateneu de Martorell, actualment propietat municipal, va ser fundat l'any 1929 i, tot i que té diferents etapes i una llarga història, sempre ha estat vinculat al teixit associatiu del poble, a cobrir demandes socials i a oferir molta activitat d'oci.

Actualment s'hi organitzen activitats de diversa índole, com ara tallers, projeccions de cinema i partits de futbol, etc. També acostuma a organitzar esdeveniments durant els actes festius de més rellevància de Martorell. Els caps de setmana existeix la possibilitat de sopar, prendre una copa i ballar.

Està obert els dimecres i dijous de 18.00 h a 00.00 h, els divendres i dissabtes de 18.00 h a 03.00 h i els diumenges de 18.00 h a 01.00 h.

Finalment, val a dir que es troba al costat de l'Estació de Renfe, no obstant, a la nit fa la sensació d'estar una mica amagat i allunyat, al trobar-se també prop de la zona del riu i no haver-hi molta il·luminació.

- Espai Jove Punt Nord, Centre Cultural, Casa de Cultura La Vila, El Círcol, Biblioteca, Esplai Guspí, Esplai Gent Gran La Vila, Esplai Gent Gran Buenos

Aires, Teatre El Progrés, Teatre El Foment, L'Enrajolada. Casa Museu Santacana, Museu Vicenç Ros, Muxart. Espai d'Art i Creació Contemporanis, La Caserna. Centre d'Interpretació del Patrimoni Històric, Martotren, Pavelló Esportiu Municipal, Complex Esportiu La Vila, Complex Esportiu Torrent de Llops, Centre Integral d'Esports i Salut, Llar d'infants Les Torretes, Llar d'infants Pont d'Estels, Llar d'infants Riu de Sons, Escola Vicente Aleixandre, Escola Els Convents, Escola José Echegaray, Escola Juan Ramón Jiménez, Escola Lola Anglada, Escola Mercè Rodoreda, Escola concertada La Mercè, Escola d'educació especial El Pontarró, Institut Pompeu Fabra, Institut Joan Oró, Institut Maria Canela, Complex Educatiu, Escola Oficial d'Idiomes.

Altres equipaments

- **Locals nocturns privats**

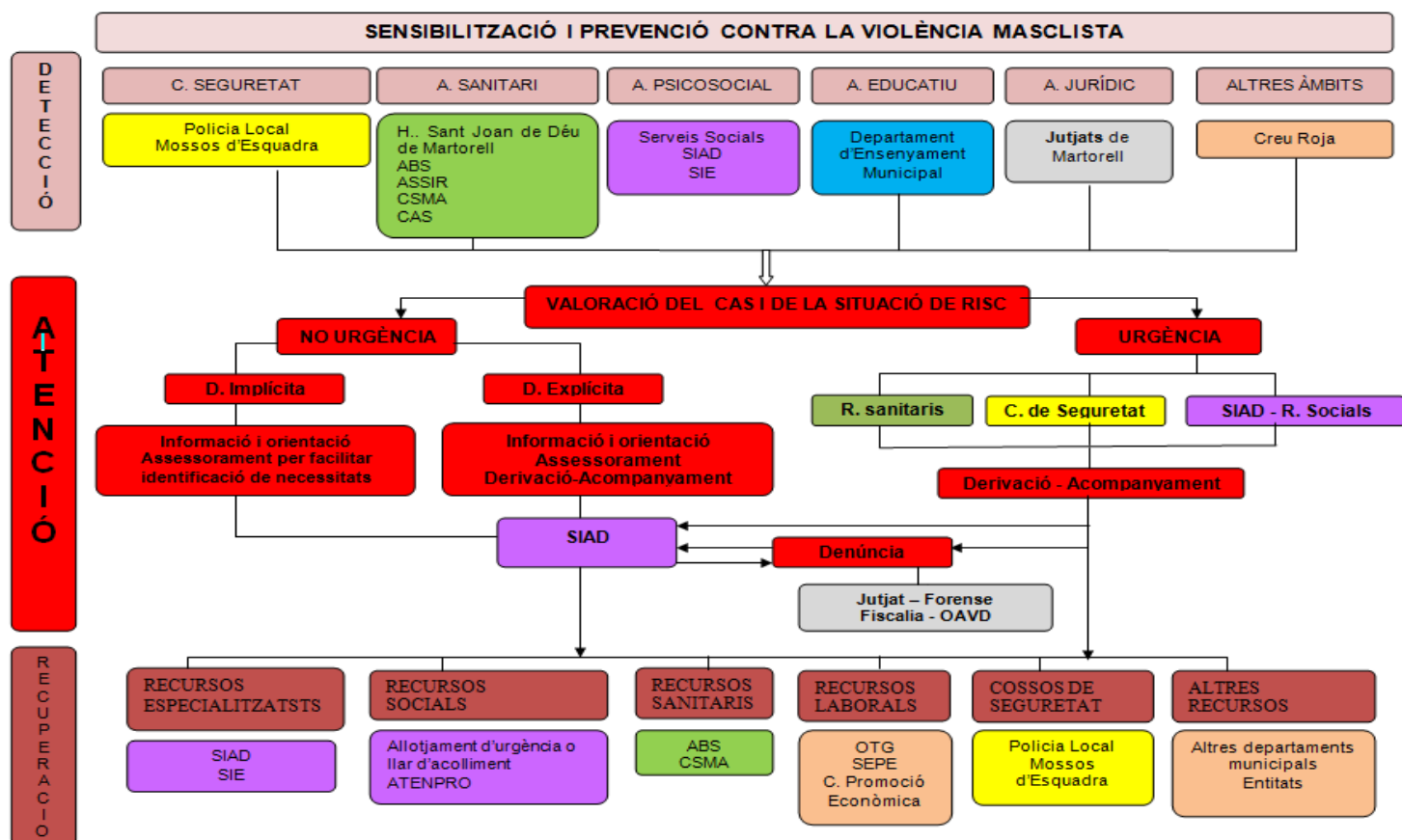
Zones

- **Carrer de Josep Vilar, Plaça de Les Cultures, Rambla de Les Bòbiles, Passeig de Catalunya**
- **La Vila**
- Carrer Pep Ventura, Carrer del Mur, Pont del Diable, Plaça de la Vila, Plaça de les Hores, Plaça i jardins de l'Església, Plaça de l'Era del Pedró, Plaça del Vi, Plaça de Pere Teixiné, Pàrquing del Passeig de la Creu Roja, Pàrquing del Vapor.

Zones informals detectades

- **Voltants de Ca n'Oliveras, Pàrquing Parc de Can Cases**

ANNEX 5. Circuit general i agents del Protocol municipal per a l'abordatge integral de la violència masclista³³

³³ Gràfic extret del *Protocol municipal per a l'abordatge integral de la violència masclista* (2017), Ajuntament de Martorell.

